

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 13, številka 4

Poštšina plačana pri pošti 6223 Komen
DECEMBER 2018

*Vsem skupaj izrekamo iskrene čestitke
ob dnevu samostojnosti in enotnosti ter vam želimo
vesele in mirne praznike in vse dobro
v prihajajočem letu 2019!*

župan Erik Modic, člani občinskega sveta in občinske uprave

70. let Prostovoljnega gasilskega društva Komen

Spoštovani občani,

70 let gasilstva, ki smo ga gasilci PGD Komen praznovali letošnjega septembra, je gotovo neka prelomnica, na katero smo upravičeno ponosni. Ponosni smo na to, da smo družbi, ki nas potrebuje, na razpolago v najrazličnejših situacijah. Ponosni smo na svoje delo, pogumni v svojih dejanjih in kar je še posebej pomembno – vedno smo pripravljeni pomagati. Veseli smo, da nas spremljate in nam pomagata.

Ogenj in voda, brez katerih na zemlji ne bi bilo življenja, nosita v sebi poleg elementarnih eksistenčnih lastnosti tudi izjemno rušilno moč. In če se zavemo, da gasilstvo ni več samo gašenje požarov, ampak veliko več – lahko rečemo, da smo gasilci postali elitne enote v sistemu sil zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah. Težko je biti pripravljen na vse vrste nesreč, a pomembno je, da imamo organiziran, preizkušen in uspešen sistem za obvladovanje in odpravljanje posledic. Gasilci smo tisti, ki nam je beseda »pomoč« blizu, ki nam nesreča ne predstavlja težave, ampak izziv. Zavedamo pa se, da se v večini primerov po nesrečah vzpostavi kolikor toliko normalno stanje in nekateri prehitro pozabijo na vse tiste, ki nesebično ukrepajo in pomagajo tudi z izpostavljanjem svojega zdravja ali celo življenja. Za uspešno pomoč je treba vložiti veliko navora, prostega časa, zasebnega življenja, včasih celo lastnega denarja za usposabljanje za to, da smo vedno pripravljeni. Tu moramo povedati, da je potrebno veliko volje, moralne trdnosti in poguma, da smo v trenutkih, ko večina gleda, kako zaščititi lastno življenje, pripravljeni priskočiti na pomoč drugim. Poleg vsega naštetega pa gasilci skrbno in dobro upravljamo tudi svoje premoženje.

V posebno čast pa si gasilci štejemo to, da v situaciji, ko je sočloveku treba pomagati, nikoli ne razmišljamo o tem, koliko bomo zaslužili, in to kljub temu, da so situacije tudi življenjsko nevarne. Dobro delo za sočloveka, solidarnost in medsebojna pomoč so gotovo vrednote, ki niso naprodaj, ni jih mogoče kupiti in ne prodati, se podarjajo. Preprosto so ali pa jih ni. Na vseh področjih smo želeli napredovati in z našimi izkušnjami zgrajeno tudi nadgraditi. Danes lahko v PGD Komen s ponosom pokažemo prav na vsakega izmed nas, na vse članice in člane, od najmlajših do najstarejših, da skupaj dosegamo to, kar si zastavimo. Morda se v določenem trenutku zdijo naši cilji neresnični, previsoki ali nedosegljivi, pa vendar se vsakič trudimo, da združimo moči in poskušamo zastavljene cilje celo preseči.

S ponosom lahko rečemo, da smo gasilci PGD Komen v teh letih prenovili gasilski dom, posodobili celoten vozni park in opremili skoraj vse operativne gasilce s pripadajočo zaščitno opremo. Seveda tega ne bi mogli doseči brez pomoči države in še posebej

Občine Komen, ki je bila glavni donator te pomoči. Hvala tudi vam, dragi in spoštovani naši podporniki in donatorji, da lahko svoje zgodbe uresničujemo tudi zaradi vas. Vse skupaj pa v dobro naših ljudi, ki živijo med nami. Iskrena vam hvala.

En človek tega ne bi zmogel. Potrebna je ekipa, ki gleda v isto smer. Vsi načrti, vsi elaborati, vsa najmodernejša tehnika in oprema in ves sistem se lahko poruši, če ni ljudi, ki bi ga bili pripravljeni izvajati. Na srečo v okolju, v katerem živimo, te ljudi imamo. Marsikaj smo in še bomo naredili. Odraz našega dela je več kot očiten. Naj tako tudi ostane. Res pa je: pridejo trenutki veselja in včasih tudi žalosti. Ne ozirajmo se na to, saj smo organizacija, ki zna in zmore delati dobro. Naj to podkrepimo z naslednjimi besedami: ko ti ljudje spodkopavajo sanje, te presoja ali kritizirajo, ti pripovedujejo svojo zgodbo in ne tvoje! V tem prepoznavajmo svojo moč, pokončnost in nenazadnje našo neodvisnost! In iz tega našo

Foto: Petra Mezinec

Foto: Petra Mezinec

Foto: Ivana Žigon

pripravljenost! In zato smo ponosni na svoje delo, pogumni v svojih dejanjih in še naprej pripravljeni pomagati.

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Komne želimo vsem občankam in občanom blagoslovljene božične praznike ter srečno, zdravo, uspešno in varno v letu 2019!

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršen koli način pomagali ob praznovanju naše 70. obletnice društva.

»Na pomoč!«

PGD
Komen

Uredniški uvodnik

Bralke in bralci Burje!

Pred vami je zadnja številka letošnjega glasila, ki je kot vedno polna najrazličnejših informacij in poročil o dogajanju v naši občini. Ob tej priložnosti bi se tako rada zahvalila vsem društvom, klubom, organizacijam, vaškim skupnostim in posameznikom, ki nam pomagata soustvarjati glasilo in skrbite, da so bralke in bralci seznanjeni z vsem, kar se dogaja v naših krajih in tudi izven njih. Hvala tudi za ves vaš trud v prihodnje.

December je mesec, ko se ozremo nazaj na leto, ki se počasi izteka, in razmišljamo o tem, kakšno je bilo. Nam je uspelo narediti vse, kar smo si zadali? Slediti vsem novoletnim zaobljubam in uresničiti vse želje? Verjamem, da se ni vedno vse izšlo po načrtih in da je ostal še kakšen nedosežen cilj, a hkrati upam, da je bilo leto predvsem polno lepih in dragocenih trenutkov. Da se bomo z veseljem spominjali vsega dobrega, kar je bilo, slabo pa uporabili za motivacijo v naslednjem letu. Da bo tako prihodnje leto še lepše, še uspešnejše ter še bolj zabavno in zanimivo kot to, ki je za nami.

Vsem skupaj želim, da bi v teh zadnjih dneh leta predvsem uživali. Da bi čas preživel s tistimi, ki jih imate najraje, da bi se spočili in umirili in novo leto pričakali z veseljem in optimizmom.

Heidi Vrčon
odgovorna urednica

Drage občanke, dragi občani!

V letu, ki prihaja, vam želimo lepe sončne dni, naj trte bogato obrodijo in prinesejo v vaša srca in domove zrelo grozdje ljubezni, prijateljstva, zdravja in toplote.

Srečno 2019!

članice uredniškega odbora

Glasilo Občine Komen
Letnik 13, številka 4, DECEMBER 2018

Burja

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.420 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Katjuša Rina Trampuž in mag. Andreja Štok
Lektoriranje: Barbara Jejčič

Priprava in tisk: Tiskarna Mljač, d. o. o., Ulica Istrskega odreda 2c, 6215 Divača

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do 25. 2. 2019. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v marčevsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide MARCA 2019.

Avtorica fotografije na naslovnici: Ivana Žigon

Burja

Novice iz občinske uprave

Spoštovane občanke in občani Občine Komen,

spet je leto naokoli, za marsikoga je prineslo pozitivne spremembe, nove radosti, uspešne izzive in zadovoljstvo. Zdaj je čas, da se ozremo nazaj in še enkrat podoživimo vse, kar je bilo, se poveselimo s tistimi, ki so nam najdražji. Je pa predvsem čas, da pogledamo naprej in razmislimo o tem, kaj vse si želimo doseči v novem letu, ki stoji pred vrati.

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00
sreda od 7.30 do 11.00 in od 12.00 do 16.00

Krajevni urad Komen

Telefon: 030 720 220
Uradne ure: vsak četrty tork v mesecu od 8.00 do 11.00 in od 12.00 do 14.00,
Za nujne primere se obrnite na sedež Uprave enote v Sežani,
tel. št.: 05 73 12 700.

Polijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05 70 71 500
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@iol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 14. ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15. ure
sreda od 9.00 do 18. ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13.00
četrtek: od 14. do 17.00
sobota: od 9. do 13.00

Delovanje javne razsvetljave - prijava napak: Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana

Telefon: 01 5863 600
E-pošta: info@jr-lj.si
Spletna stran: www.jr-lj.si/prijava-napak

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570
Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

ODPRTO ŠIROKOPASOVNO OMREŽJE KOMEN -

prijava poškodbe infrastrukture, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih
E-pošta: napake.oso@gvo.si
Telefon: 02 333 26 23, 02 332 23 00 (izven delovnega časa, med 15.00 in 7.00 naslednjega dne)

Vsekakor je bilo za Občino Komen leto 2018 edinstveno, saj je bilo to leto kar treh županov. Imeli smo župana, ki je konec junija odšel v Ljubljano, podžupana, ki je nato za skoraj 6 mesecev začasno opravljal funkcijo župana, in tik pred koncem leta smo po lokalnih volitvah dobili letos še tretjega župana. Veliko sprememb v tako kratkem času.

Kot novopečeni župan se še enkrat zahvaljujem vsem, ki ste me tako prepričljivo podprli na letošnjih lokalnih volitvah. Hvala za zaupanje v mojo sposobnost, da z našo občinsko barko zaplujemo v bolj mirne vode.

Izredno sem vesel, da toliko občanov še vedno trdno verjame v temeljna načela naše demokracije in v to, da jih je možno tudi udeležiti. V to, da morajo izvoljeni predstavniki ljudstva služiti skupnosti, in tudi v to, da morajo pri tem delati za vse enako. Župan ni zaradi samega sebe, ampak za to, da služi občanom, da si vzame čas zanje in da jim prisluhne, da dela z njimi in zanje. Hvala vsem, ki se borite za te temeljne vrednote naše družbe!

Na tem mestu želim sporočiti vsem tistim, ki me na letošnjih volitvah niste podprli ali niste oddali svojega glasu, da se bom trudil tudi vas prepričati s svojim delom in predvsem s svojim načinom dela. Zagotavljam vam, da bom tudi vaš župan in da lahko računate na enak posluš, tako kot vsi drugi v naši občini. Dozdajšnjemu podžupanu, g. Valterju Ščuki, pa se moram zahvaliti, da je svoj kratki polletni mandat kot »začasni župan« opravil korektno in da mu je uspelo Občino Komen pripeljati brez večjih pretresov v nov štiriletni mandat. Vem, da mu pri tem ni bilo lahko, zato iskrena hvala za opravljeno delo.

Drage občanke in občani, v letu 2019 nas čaka veliko dela. Skupaj z novoizvoljenimi občinskimi svetniki in vaškimi odbori ter z našimi javnimi zavodi in lokalnimi društvi se bom trudil, da postanemo skupnost z veliko pozitivne energije in življenja, ki bo prijazna do nas, ki tu živimo. Pri tem računam tudi na vas!

V tem duhu vam želim, da preživite v krogu svojih najdražjih miren božič in da skupaj s prijatelji preživite vesele novoletne praznike. Naj bo leto 2019 polno sreče, zdravja, uspehov in naj se uresniči čim več vaših želja!

mag. Erik Modic, župan

Kako smo volili – Lokalne volitve 2018

18. novembra 2018 so potekale Lokalne volitve 2018, letos prvič v skladu s spremembo zakona o lokalnih volitvah na tretjo nedeljo v novembru.

Na lokalnih volitvah volimo člane občinskega sveta in župana občine.

Volilo je 1967 volilnih upravičencev od 3035 volilnih upravičencev, od tega 991 volivcev in 976 volivk. Volilna udeležba je 64,81 %. Najvišja volilna udeležba je bila na volišču v Volčjem Gradu (84,06 %), najnižja pa na volišču v Škrbini (54,97 %).

Največ volivcev prihaja iz 4. starostne skupine (od 61 let in več), in sicer 693 volivcev, iz 3. starostne skupine (46–61 let) 591 volivcev, iz 2. starostne skupine (31–45 let) 440 volivcev ter najmanj volivcev iz 1. starostne skupine (18–30 let), in sicer 243 volivcev. Volilo je 1965 volivcev državljanov EU ter 2 volivca, državljana tretjih držav.

Za župana Občine Komen so kandidirali štirje kandidati, od tega eden kot kandidat politične stranke, trije pa s podporo volivcev. V prvem krogu je največ glasov dobil kandidat Erik Modic, ki je kandidiral s podporo volivcev, prejel je 1200 glasov (61,89 %), kandidat Goran Živec je prejel 330 glasov (17,02 %), kandidat Sergio Stancich je prejel 207 glasov (10,68 %), kandidat Dean Zalesjak pa 202 glasova (10,42 %). Glede na določilo prvega odstavka 107. člena Zakona o lokalnih volitvah, ki določa, da je za župana izvoljen kandidat, ki je dobil večino veljavnih glasov, je bil za župana v prvem krogu izvoljen kandidat Erik Modic. Svoj mandat nastopi z naslednjim dnevom, ki sledi dnevu konstitutivne seje, na kateri občinski svet ugotovi izvolitev župana.

Na volitvah članov občinskega sveta Občine Komen je sodelovalo 11 kandidatnih list. Od tega so kandidature za 7 list vložile politične stranke, 4 kandidatne liste pa so bile vložene na podlagi podpor volivcev.

Posamezne kandidatne liste so prejele naslednje število glasov:

	Ime liste	št. glasov	% glasov
1.	N.Si NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI	162	8,54
2.	ZVEZA ZA PRIMORSKO – ZVP	170	8,97
3.	STRANKA ALENKE BRATUŠEK	156	8,23
4.	ČAS JE ZA KRAS	148	7,81
5.	SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	76	4,01
6.	LISTA ZA PRIHODNOST NAŠIH OTROK	185	9,76
7.	LEVICA	165	8,70
8.	OKO – ORGANIZACIJA KOMENSKIH OBČANOV	136	7,17
9.	SVEŽ KRAŠKI VETER	486	25,63
10.	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	167	8,81
11.	SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	45	2,37
	SKUPAJ	1896	100 %

Mandati so bili po posameznih listah razdeljeni:

Št. mandatov	Št. liste	Ime liste
1	1.	N.Si NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI
1	2.	ZVEZA ZA PRIMORSKO – ZVP
1	3.	STRANKA ALENKE BRATUŠEK
1	4.	ČAS JE ZA KRAS
0	5.	SLS- SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
1	6.	LISTA ZA PRIHODNOST NAŠIH OTROK
1	7.	LEVICA
1	8.	OKO – ORGANIZACIJA KOMENSKIH OBČANOV
5	9.	SVEŽ KRAŠKI VETER
1	10.	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA
0	11.	SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA
13		SKUPAJ

Na podlagi volilnih rezultatov je Občinska volilna komisija Občine Komen ugotovila, da so v občinski svet izvoljeni:

Številka liste	Ime liste Zaporedna številka in izvoljeni kandidat
1	N.Si NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI 2 Ivo Kobal
2	ZVEZA ZA PRIMORSKO – ZVP 1 Damjan Grmek
3	STRANKA ALENKE BRATUŠEK 9 Stojan Tavčar
4	ČAS JE ZA KRAS 1 Goran Živec
6	LISTA ZA PRIHODNOST NAŠIH OTROK 1 Marjan Mržek
7	LEVICA 1 Stojan Kosmina
8	OKO – ORGANIZACIJA KOMENSKIH OBČANOV 5 Matjaž Brus
9	SVEŽ KRAŠKI VETER 1 David Zega 3 Urban Grmek Masič 4 Adrijana Konjedič 2 Alenka Tavčar 5 Evgen Kavčič
10	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA 1 Boris Budal

Statut Občine Komen določa, da župan skliče prvo sejo občinskega sveta najkasneje v 20 dneh po izvolitvi članov občinskega sveta. Občinski svet se konstituira na prvi seji, na kateri je potrjena več kot polovica mandatov članov občinskega sveta. S konstituiranjem občinskega sveta in ugotovitvijo izida volitev za župana nastopijo mandat novoizvoljeni člani občinskega sveta in župan, mandat dotedanjim članom sveta in županu pa pre-

neha. S prenehanjem mandata članov sveta, preneha mandat tudi članstvo v nadzornem odboru občine ter stalnih in občasnih delovnih telesih sveta.

Prva konstitutivna seja občinskega sveta bo predvidoma v sredo, 12. decembra. Na seji bo imenovana Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki je v skladu s Poslovníkom Občinskega sveta Občine Komen pristojna za predlaganje kan-

didatov za člane nadzornega odbora, delovnih teles sveta in drugih organov.

Poročilo občinske volilne komisije o izidu volitev župana in občinskega sveta ter računalniški rezultati volitev so objavljeni na spletni strani www.komen.si.

mag. Andreja Štok, občinska uprava

Navodilo občanom glede postopka prijave napak na OŠO KOMEN (odprto širokopasovno omrežje)

Center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij seznanja vse uporabnike OŠO KOMEN s postopki prijave napak, če pride do motenj na omrežju (OŠO).

Vsi končni naročniki imajo sklenjene pogodbe za koriščenje storitev z izbranimi operaterji. Ti imajo sklenjene pogodbe o omogočanju prenosnih poti za njihove storitve do končnih uporabnikov s podjetjem OPTIC-TEL oziroma INFRATEL.

Postopek prijave napak na OŠO KOMEN je naslednji:

V kolikor končni uporabnik ugotavlja motnje v delovanju storitev oziroma opazi nedelovanje storitev, mora napako prijaviti izključno operaterju, s katerim ima sklenjeno pogodbo. Ta, v primeru, ko smatra, da je napaka v omrežju, v katerem gostuje, dalje prijavi napako nam. Mi poskrbimo, da se napaka v omrežju

odpravi oziroma jo vrnemo operaterju, če ugotovimo, da napake na omrežju ni in da je napaka na njihovi terminalni opremi. Skratka, napake pri delovanju storitev se prijavljajo izključno operaterjem in ne nam. Pri svojih operaterjih naročniki tudi izvedo, v kakšnem statusu oziroma fazi je obravnava prijavljene napake. V primeru, da naročniki opazijo kakršno koli poškodbo infrastrukture OŠO, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih, lahko to sporočijo na elektronski naslov napake.oso@gvo.si ali javijo na telefonsko številko 02 333 26 23 oziroma izven delovnega časa (med 15.00 in 7.00 naslednjega dne) na telefonsko številko 02 332 23 00.

Boštjan Kolar, dipl. inž. tel., univ. dipl. ekon.

Sklepi in splošni akti, sprejeti na sejah Občinskega sveta Občine Komen

27. redna, 12. julij 2018

- Sklep o soglasju k imenovanju direktorice javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana
- Sklep o sprejemu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica v prvi obravnavi
- Sklep o seznanitvi s poročili predstavnikov Občine Komen v svetu javnega zavoda OŠ Komen, Vrtec Sežana in Zavoda za gozdove OE Sežana
- Sklep o soglasju k najemu premostitvenega kredita javnemu zavodu Komenski Kras za izvedbo projekta »Razvoj in promocija turistične ponudbe vodilne destinacije Kras«
- Sklep o sprejemu Odloka o določitvi stroškov lokacijske preveritve v Občini Komen
- Sklep o sprejemu Odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu (OPN) Občine Komen v prvi obravnavi.
- Sklep o seznanitvi s Končnim poročilom o opravljenem izrednem nadzoru izpeljave postopka prodaje kmetijskega zemljišča s parcelno številko 460/35 k. o. Brje pri Komnu, št. 011-01/2018

28. redna, 12. september 2018

- Sklep o seznanitvi s postopkom priprave Strategije razvoja

in trženja turizma turistične destinacije Občine Komen v obdobju 2018–2022

- Sklep o seznanitvi s Poročilom o delu javnega zavoda Komenski Kras v letu 2017 in 2018
- Sklep o seznanitvi z informacijo o vključitvi Občine Komen v Zeleno shemo slovenskega turizma ter o izvedenih aktivnostih in pridobitvi Zlatega znaka Slovenia Green ter o sprejemu akcijskega načrta ukrepov za spodbujanje trajnostnega razvoja turizma v komenski občini 2018–2020
- Sklep o sprejemu Odloka o spremembah Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v komenski občini
- Sklep o sprejemu odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu (OPN) Občine Komen v predlagani vsebini v drugi obravnavi.
- Sklep o vrednosti točke za obračun občinskih taks za leto 2019
- Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Komen za leto 2019
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra (parc. št. 949/7, 949/8, k. o. 2416 Štanjel)
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra (parc. št.

3528/5 k. o. 2412 Komen)

- Sklep o sprejemu Poročila o izvrševanju proračuna Občine Komen za I. polletje 2018.
- Sklep o sprejemu Odloka o rebalansu-2 proračuna Občine Komen za leto 2018 s prilogami.

- Sklep o sprejemu Pravilnika o razveljavitvi Pravilnika o dežurstvu prodajaln v komenski občini
- Sklep o sprejemu Sklepa o razveljavitvi sklepa o delovanju in pristojnostih Turistično informacijskega centra Štanjel

mag. Andreja Štok, občinska uprava

Dobro je vedeti:

DELOVANJE JAVNE RAZSVETLJAVE - PRIJAVA NAPAK:

Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana

Telefon: 01 5863 600 • E-pošta: info@jr-lj.si • Spletna stran: www.jrl.si/prijava-napak

Društveno

Obisk težjih invalidov v Mozirskem gaju

V Medobčinskem društvu invalidov smo se odločili, da popeljemo težje invalide v Mozirski gaj. Zaradi slabega vremena smo datum preložili na nedeljo, 9. septembra 2018. Ta datum nam je bil naklonjen, saj nas je ves dan spremljalo sonce. Med potjo smo se ustavili na Trojanah, kjer smo pomalicali, nato smo nadaljevali pot.

V Mozirskem gaju so nas ljubeznivo sprejeli in se nam posvetili. Celo invalidski voziček so nam brezplačno posodili. Ogledali smo si gredice s cvetjem in dišavnicami ter njihove etnografske objekte iz območja Zgornje Savinjske doline, in sicer: mlin na vodo, preužitkarsko hišo iz leta 1803, kaščo iz leta 1731, kovačijo, žago venecijanko in čebelnjak. V parku je tudi razgledni stolp, na katerega so se odpravili samo 3 člani.

V parku je tudi kapelica sv. Valentina, kjer se odvijajo cerkvene poroke.

Po ogledu smo se ustavili na kavi in klepetu. Imeli smo si toliko za povedati, da bi kmalu zamudili kosilo. Po kosilu smo se med potjo domov spet ustavili na Trojanah.

Vsi člani so se pohvalili, kako lepo jim je bilo, ker je vse potekalo počasi in so imeli dovolj časa tudi za klepet in izmenjavo mnenj. Vseh skupaj je bilo 40 članov; sestava je bila pestra: težji invalidi s spremljevalci in nekaj članov, ki niso težji invalidi.

Ko vidiš in slišiš zadovoljne ljudi ob takih priložnostih, je tvoj trud za organizacijo in izpeljavo poplačan.

Besedilo: Jelica Grmek

Foto: Vika Bole

Burja

»Dan suverenosti« – dvig slovenske zastave pri spominskem obeležju

»Komenski Kras 1991«

Spominsko obeležje »Komenski Kras 1991« je bilo postavljeno v spomin na aktivnosti in dogodke, ki so se odvijali v času osamosvojitve Slovenije na Komenskem Krasu. Spominsko obeležje je postavljeno med karavlo Klariči in objektom mejnega prehoda Klariči. Karavla Klariči je bila prva karavla na območju Komenskega Krasa, katere vojaki JA so se predali pripadnikom milice in TO. Veterani osamosvojitvene vojne Komenskega Krasa že vrsto let skrbimo, da sta spominsko obeležje in okolica urejena. Na eni izmed delovnih akcij je bila sprejeta odločitev, da se poleg spominskega obeležja postavi drog za zastavo. Dela so bila zaključena v sredini oktobra, tako da je bila odločitev, kdaj prvič dvigniti zastavo lahka.

24. oktobra 2018, dan pred praznikom »SUVERENOSTI«, ko smo načrtovali slovesen trenutek, se nas je pri spominskem obeležju zbralo lepo število, tako članov veteranskih zvez, častnikov in domačinov.

Ob 17.00 smo ob Slovenski himni, ki jo je zaigral kvartet trobil Komenske godbe, slovesno dvignili slovensko zastavo.

Zbrane sta pozdravila člana društva Komenski Kras 91, Franko Zadnik in Milivoj Štrekelj. Slednji je predstavil ves proces – logistiko, ki je bila potrebna pri tej nalogi. Gospod Zadnik je zbranim predstavil dogodke iz junija 1991, ko so vojaki JA na Komenskem Krasu prvo zapustili karavlo Klariči. To pa je tudi vplivalo na odločitev, kje postaviti spominsko obeležje. V nadaljevanju pa je

zbranim predstavil bogato 100-letno zgodovino tega območja. Na tem delu Krasa je med prvo svetovno vojno potekala glavna obrambna linija avstro-ogrske vojske na južnem delu soške fronte, na kateri so branili Trst. Celotno območje je preprejeno z obrambnimi jarki in kavernami. V letih 1945–1947 je to območje pripadlo coni A Julijske krajine pod Zavezniško vojaško upravo. Po letu 1947 je med tu živeče Slovence globoko zarezala in jih razdelila državna meja med Jugoslavijo in Italijo. Do leta 1954 smo v neposredni bližini mejnega prehoda Klariči imeli tromejo, in sicer med Italijo, Jugoslavijo in STO (Svobodno tržaško ozemlje). Državna meja na nekaterih odsekih poteka celo po vojaških jarkih iz prve svetovne vojne. Do osamosvojitve Slovenije so to mejo po graničarski stezi nadzirali vojaki JA. Leta 2014 pa smo člani Društva Komenski Kras 91 v spomin in opomin na osamosvojitvene dogodke graničarsko stezo v dolžini 20 km očistili, uredili za pohodništvo in označili, tako da pohodnika popelje mimo obrambnih jarkov, kavern, kraških jam, karavl in vojaških zaklonilnikov. Po Graničarski stezi vsako leto za veterane in člane domoljubnih društev organiziramo dva pohoda. Na tej tematsko-vojaški pohodniški poti pa se nam vsako leto pridružijo tudi pripadniki Slovenske vojske in veterani iz drugih delov Slovenije. Slovesno prireditev z dvigom slovenske zastave je sklenil kvartet trobil Komenske godbe. Sledilo je družabno srečanje.

Besedilo: Franko Zadnik
Foto: Vid Šibelja

Društvo izgnancev 1941–1945 KO Komen

Leto bo naokrog s hitrimi koraki. Leta minevajo, ne štejemo več let, štejemo, katerega leta smo. Tako nam čas beži. Izgnanstvo in begunstvo je v nas pustilo hude posledice. Vprašamo se, koliko smo zdravi, kako nam zdravje služi. Želimo si miru in nikoli več vojne.

V društvu smo tekom leta organizirali spominsko prireditev 15. februarja, občni zbor, razna srečanja in izlet. V mesecu decem-

bru vedno obiščemo tudi naše starejše in bolne člane.

Tako smo ob dnevu slovenskih izgnancev pripravili srečanje z učenci komenske osnovne šole in pohod. Prav tako smo organizirali tradicionalni pohod Po poteh požganih vasi skupaj z VS Komen, Tomačevica, Mali Dol in društvom Komenski Kras 91. Vse s ciljem, da se medgeneracijsko povezujemo, da ne gresta v pozabo izgnanstvo in begunstvo, ki sta del naše zgodovine.

Prihodnje leto bo 15. februarja minilo 75 let, ko so bile naše vasi požgane, domačini pa pregnani v izgnanstvo in begunstvo. Na ta dan bomo pripravili spominsko prireditev in vas vse skupaj že sedaj vabimo. Prav tako želimo sporočiti svojcem naših članov, da pripeljete svoje starše, stare starše na prireditev in družabno srečanje. Spoštovani člani društva in vsi občani, voščimo vam prijetne božične praznike in

srečno, zdravo, mirno in veselo leto 2019.

UO, NO društva izgnancev 1941–1945 KO Komen
Sabina Godnič

Društvo upokojencev Komen – dejavnosti v letu 2018

Kot že vrsto let smo tudi v letošnjem letu v društvu upokojencev organizirali dva izleta in srečanje članov ob martinovem.

Že na prvo julijsko soboto se nas je kar 98 članov z dvema avtobusoma odpravilo na izlet v Logarsko dolino in Žalec. Že zgodaj zjutraj smo odšli iz Komna, nadaljevali pot mimo Kamnika do Gornjega gradu. Tamkajšnji župnik nam je povedal zgodovino kraja in ogledali smo si čudovito cerkev. Pot smo nadaljevali proti Logarski dolini. Ustavili smo se v Solčavi in si ogledali center Rinka. Ogledali smo si tudi majhen etnološki muzej, kjer razstavljajo in tudi prodajajo izdelke domače obrti iz polstene volne, copate, klobuke in drugo. Nadaljevali smo pot po prelepi Logarski dolini in se na koncu po strmi poti povzpeli do slapa Rinka. Po dobri malici smo popoldne pot nadaljevali po Savinjski dolini, kjer so številna hmeljska polja. V mestu Žalec smo si najprej ogledali muzej hmeljarstva, nato pa smo obiskali znamenito Fontano piva – Zeleno zlato. S steklenim vrčkov, ki ga je oblikoval Oskar Kogoj, smo si točili različne vrste piva kar na petih pipah. Med potovanjem proti domu smo v gostilni Štorman povečerjali. Domov smo se vračali zadovoljni, saj smo na izletu videli in spoznali košček naše prelepe Slovenije.

Zadnji dve leti organiziramo tudi dvodnevni izlet. Tako smo 25. in 26. avgusta odšli na izlet v Italijo. Prvi dan smo obiskali kraje ob Gardskem jezeru. Kljub slabi vremenski napovedi, da nas bo spremljal dež, je bilo vreme kar prizanesljivo. V oblačnem in meglenem dnevu smo se sprehodili po turističnem mestecu Sirmione in po Peschiera del Garda.

Pot smo z avtobusom nadaljevali ob Gardskem jezeru do mesteca Riva del Garda. Sprehodili smo se po srednjeveškem mestecu, ki je obdano z okoliškim hribovjem s strmimi pečinami. Vožnjo smo nadaljevali do Trenta. Tam smo večerjali in prenočili. Čez noč je močno deževalo, postalo je tudi hladnejše. Jutro nas je razveselilo z jasnim vremenom. Odpeljali smo se v Bolzano, se sprehodili po tem čudovitem glavnem mestecu Južne Tirolske. Sledila je vožnja v osr-

čje Dolomitov, ki jih je tisto noč pobelil sneg. Pot preko prelazov v Dolomitih je bila lepa. Tisti, ki tja še nismo potovali, smo bili navdušeni nad pogledi na visoke vrhove in njihovo razsežnostjo. Naš zadnji postanek je bil v čudovitem mestecu Misurine ob čudovitem jezeru s pogledom na slikovite Tre Cime, ki so visoke 2998 m. Sledila je pot proti domu mimo Belluna do Komna.

Konec novembra smo organizirali še martinovanje. V sobotnem popoldnevu smo si vodeno ogledali Vipavo in izvire reke Vipave. Nato smo odšli na ogled v Vipavsko vinsko klet ter tam degustirali njihova vina. Sledila je večerja v gostišču v Ajdovščini, kjer smo lahko zaplesali ob živi glasbi.

Bliža se konec leta, ko obiščemo starejše in bolne člane društva, ki se ostalih dogodkov ne morejo udeležiti.

Da bi bilo naše delovanje še boljše, pa vabimo, da se nam v prihodnjem letu pridružite novi mlajši upokojenci, pa ne samo kot člani, ampak kot sodelavci v organih društva.

Društvo upokojencev Komen

Besedilo: Danila Jazbec

Foto: Livjan Colja

V novem letu nova komedija za KRD Brce

Po več kot letu in pol od uspešno izvedene premiere gledališke predstave »Ženini, takšni in drugačni« režiserke, Boršnikove in občinske nagrajenke, Minu Kjuder, smo člani dramske skupine kulturnega in razvojnega društva Brce iz Gabrovice pri Komnu septembra intenzivno pričeli z vajami za novo predstavo, katere premiera se obeta v spomladanskih mesecih novega leta. Režiranje nadvse popularne in igrive gledališke komedije »Kraške intrige« (prirejene po C. Goldoni/P. Lucič: »Barufe«) je tokrat prevzel mlad in nadarjen igralec, član SNG Nova Gorica, Andrej Zalesjak. Vaje potekajo večkrat tedensko v prenovljeni večnamenski dvorani kulturnega doma v Kobjeglavi. Igralke in igralci se vaj vsakič veselimo, saj je skupek odrske energije in motivacije zagnanega režiserja več kot odličen.

Besedilo in foto: arhiv KRD Brce

Od suhozidne hiške do predstavitve knjige Andreja Zlobca v galeriji Lojzeta Spacala

Rezultat letošnjega praktičnega dela v sklopu študijskega programa Suhi zid, ko je Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras že šesto leto vabila domačine in nedomačine, odrasle, mladostnike in otroke k popravilu hiške, je obnovljena Bistrova pastirska hiška v Borštu in je sedma zapovrstjo v zaledju Gorjanskega. Obnovili smo jo ob letošnjih t. im. Evropskih dnevih kulturne dediščine (s sloganom Naša dediščina: Kjer preteklost sreča prihodnost) v petek, 21. septembra 2018, popoldan. Ker je bila zahtevnost del manjša, smo tokrat posebej nagovarjali družine z osnovnošolci in srednješolci, pridobili pa samo štiri udeležence: mojstra Vojka Ražma iz Bazovice, ki je obnovo vodil, dva prostovoljca, Tilna Božiča in njegovega skoraj štiriletnega sina Eneja s Kozine, ter prostovoljko in predstavnico organizatorja iz Gorjanskega – predsednico Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras. Ker se je sočasno odvijala bendima, je bilo težko zagotoviti večje število. Ob tovrstnih obnovah je vsakdo dobrodošel ne glede na starost, zmožnosti, za slehernega se najde ustrezno delo. Nekaj popoldnefov smo potrebovali za čiščenje okolice hiške in dostopne kolovozne poti, ki se zaradi ruja in robide iz sezone v sezono zarašča. Hiško smo rešili še pravi čas, da se ni posula, odprli streho in umaknili nekaj skrl in kamnov. Na srečo je bila naslonjena na večje, lahko rečemo temeljne kamne (skale) kot dobro osnovo za gradnjo in obnovo sten in dokončanje strehe. Pravi suhi zid, brez veziva oziroma betona, tako kot so praviloma počeli v preteklosti.

Ob vsaki obnovi je ob delu z mojstrom (Vojko Ražem je v zaledju Bazovice obnovil čez trideset hišk, čez štirideset s pomočjo posameznih udeležencev oziroma v skupini, v zaledju Gorjanskega pet) mogoče dopolnjevati potrebno znanje in spretnosti za obnovo suhih zidov in hišk. Vsaka od slednjih je drugačna in zanimiva v svoji izjemnosti. Enkratna, izvirna in neponovljiva je življenjska pripoved o vsaki posebej, zato vas vabimo, da nam jih zaupate, zapišete ali vsaj poveste, kdo, kdaj in zakaj jih je postavil, komu ali čemu so služile, kaj se je v zvezi z njimi v njihovi okolici dogajalo. Se je domačin zatekel vanjo pred močno pripeko, hudim vetrom in dežjem? Je kdo tudi prespal v hiški, zato da je

obvaroval poljščine v bližnji ogradi oziroma njivi pred divjadjo? Kaj pomeni hiška lastnikom? Jo doživljajo kot vrednoto, kulturno dediščino, za katero želijo, da se ohrani? Popeljejo prijatelje na sprehod in ogled hišice? Pomagali bi nam tudi s starimi fotografijami hišk in ljudi ter živali ob njih, če le katera (tudi risba, slika) obstaja.

V prvih mesecih letošnjega leta smo v Štrekljevi domačiji v Gorjanskem izvedli program Moj vrt – moje zdravje v šestih srečanjih in ga zaključili oktobra z dvema dodatnima srečanjema, Analiza dela na vrtu poleti in Priprava na zimo. S programom bomo ponovno pričeli v januarju in bo trajal do začetka marca, če le bo dovolj prijav, se nadaljeval v oktobru z dvema zaključnima srečanjema. Ista mentorica, Maura Arh, vodi tudi delavnico Kitajska telovadba za zdravje in vitalnost enkrat mesečno, običajno prvo sredo v mesecu, od 17. do 20. ure v Štrekljevi domačiji v Gorjanskem. Oprli smo se na znanstvene raziskave, ki dokazujejo, da skupinska vadba krepi imunski sistem, ugodno vpliva na srčno-žilni in skeletno-mišični sistem, blaži stres, krepi duševno zdravje in okrevanje po raznih boleznih. Vadba se

Mentor Vojko Ražem pred Bistрово hiško v zaledju Gorjanskega.
Foto: Nadja Mislej Božič

med letom menjuje po sezonah in omogoča sprostitve po napornem dnevnem ritmu življenja, saj poveže telo, um in duha ponovno v celoto in pripravi telo na optimalno delovanje, dober spanec in krepko zdravje.

V decembru bomo v Štrekljevi domačiji v Gorjanskem izvedli delavnico Kras-zakladnica naravne lepote, ki jo bo vodil mag. Stipe Hečimović.

Z zimsko sezono se zaključuje študijski program Digitalna fotografija, ki smo ga izvajali v Štanjelu na prostem in se bo nadaljeval zgodaj spomladi.

V Spacalovi galeriji v Štanjelu ste se nam in Zavodu Komenski Kras pridružili na predstavitvi knjige Andreja Zlobca V bojih za severno in južno mejo, drugega dela četvorčka s skupnim naslovom V vihuri petih vojn. Avtorjeva hčerka in hkrati urednica zbirke Dušica Kunaver nas je s pripovedjo popeljala v jesen 1918, ko so propadale stare monarhije (Avstro-Ogrska, Nemčija, Rusija in Turčija), sledili so spopadi za severno in južno mejo, pri čemer je bil pričevalec Maistrov prostovoljec. V slovenski zgodovini je bil Mariborski pešpolk prvi oddelek redne slovenske vojske s slovenskim poveljnikom, tako da so navsezgodaj zjutraj natančno po Maistrovem načrtu izvedli razorožitev zelene

nemške (mariborske) mestne garde in 23. novembra 1918 je bil ob petih zjutraj Maribor osvobojen. Pri generalu Maistru je bil Andrej Zlobec večkrat na obisku na njegovem domu in se z njim pogovarjal o razmerah v Sloveniji, vzrokih za izgubo Koroške in še o marsičem. Opisuje zanimive, ključne trenutke v svojem življenju, med drugim tudi o tem, kako se je kot brezdomec vključil v podoficirsko šolo v Zagrebu in kako dragoceno darilo je bil zanj raztrgan in razcefran atlas, ki mu ga je podaril sošolec. Za avtorja je nepozaben spomin na očeta, ko so sedeli v domačih Ponikvah okoli ognjišča in prisluhnili pripovedi o tem, kako je očetu uspelo ostati živ na ruski fronti. Skratka, zaradi avtorjevega življenjskega optimizma navkljub težkim okoliščinam (najstnik v prvi svetovni vojni, brezdomec, vojak petih vojn, taboriščnik, zapornik) priporočam v branje moškim in ženskam, študentom in najstnikom, da bomo znali vrednotiti pridobljeni mir, domovino in slovenski jezik.

Ostali programi Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras se izvajajo v Sežani in za januar napovedujemo pričetek programa Naravna medicina v izvedbi Ankice Pahor Šugič.

Besedilo: Nadja Mislej Božič

Izklesan napis na kamnu ob obnovljeni Bistровi hiški v zaledju Gorjanskega.
Foto: Vojko Ražem

Dušica Kunaver na predstavitvi knjige Andreja Zlobca V bojih za severno in južno mejo v Galeriji Lojzeta Spacala v Štanjelu. Foto: Olga Knez

Še vedno aktivni sežanski diabetiki

Društvo diabetikov Sežana je konec lanskega leta po treh desetletjih uspešnega dela na Krasu in Brkinih prenehalo z delovanjem. Kljub temu pa so še vedno ostale trdne vezi in potreba po druženju in izobraževanju. Čeprav so se nekateri člani pridružili drugim sosednjim društvom diabetikov, pa so le ostali zvesti nekdanjemu društvu, ki je povezovalo diabetike vseh štirih občin (poleg Sežane še občine Divača, Hrpelje-Kozina in Komen). Društvo, ki je bilo zgled dobrega delovanja na državni ravni, je vodil predsednik Vojko Turk.

Prvi tak pohod je po več kot polletnem delovanju bil posvečen sežanskemu občinskemu prazniku. Kar 17 pohodnikov in nekdanjih članov

društva se je udeležilo srečanja društva diabetikov Slovenj Gradec in Ilirska Bistrica, ki je bilo v Slovenj Gradcu. Takrat so

se dogovorili, da bodo pohode organizirali vsak prvi četrtek v mesecu. Tako so 6. septembra imeli pohod v okolici Divače, 4. oktobra so se zbrali pri tehničnih pregledih v Sežani in odšli na Medvejk. V novembru jih je pot izpred trgovine Špar v Sežani vodila po Napoleonovi poti na Opčine s čudovitim razgledom na Jadransko morje.

Zato iniciativna neformalna skupina diabetikov vabi vse

nekdanje člane in druge, da se jim pridružijo vsak prvi četrtek v mesecu na pohodih. Običajno se na zadnjem srečanju dogovorijo za naslednji pohod. Informacije: Pavel Škamperle (Divača: 031 389 694), Vojko Turk (Dutovlje: 041 255175) in Jelka Antončič (Sežana: 051 216 629).

Besedilo: Pavel Škamperle

Foto: Jelka Antončič

Sprehod za spomin v Botaničnem vrtu Sežana

Društvo za pomoč pri demenci Primorske spominčice deluje na območju Obalno-kraške regije z namenom ponuditi pomoč osebam z demenco in njihovim bližnjim ter splošno javnost seznaniti z boleznijo.

Demenca je namreč ena najbolj pogostih bolezni v svetovnem merilu, vendar še vedno slabo prepoznana in zelo stigmatizirana. Z namenom osveščanja javnosti in zmanjševanja stigme je društvo Primorske spominčice v petek, 21. septembra 2018, ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni, organiziralo Sprehod za spomin v Sežani, in sicer v Botaničnem vrtu Sežana.

Udeležile so se ga osebe z demenco in njihovi bližnji, pa tudi tisti, ki se jih demenca kakorkoli dotika. Ob skrbno negovanih gredičah in prelepih rastlinah so se predali zgodbi botaničnega vrta, kar je prispevalo k prijetnemu in sproščenemu druženju vseh.

Predsednica društva Tatjana Cvetko je udeležence nagovorila in jih obdarila s knjižicami, ki vsebujejo koristne napotke pri skrbi za osebe z demenco.

Voditelja skupine za samopomoč svojcem oseb z demenco Klemen Mozetič in Lidija Pregelj pa sta udeležence povabila k nadaljnjim srečanjem skupine, ki potekajo vsak drugi mesec, 4. sredo v mesecu od 17.30 dalje v dislociranih prostorih CSD Sežana, Ulica 1. maja 4, v Sežani.

Za izvedbo dogodka se Primorske spominčice zahvaljujejo Botaničnemu vrtu Sežana (Komunalno stanovanjsko podjetje d. d., Sežana), za odziv na dogodek pa vsem udeleženi.

SEZNAM SKUPIN ZA SAMOPOMOČ NA OBALNO-KRAŠKI REGIJI:

IZOLA: Tatjana Cvetko, Irena Majcen Kopilovič - 3. četrtek v mesecu ob 18.00 v Dom upokojencev Izola, Kosovelova ulica 22, 6310 Izola

SEŽANA: Klemen Mozetič, Lidija Pregelj - 4. sredo v mesecu (vsak drugi mesec) ob 17.30 na Ulica 1. maja 4, 6210 Sežana, tel.: 040 220-202

ILIRSKA BISTRICA: Vesna Bizjak, Nadja Vidmar - 1. sredo v mesecu ob 18.00 v Dom starejših občanov Il. Bistrica, Kidričeva 15, 6250 Ilirska Bistrica

POSTOJNA: Jelka Verbič - 1. torek v mesecu ob 18.00 v Zdravstveni dom Postojna, Prečna ulica 2, 6230 Postojna

Besedilo: Lidija Pregelj

Humanitarna akcija članov Območno obrtno-podjetniške zbornice Sežana

Območno obrtno-podjetniško zbornica Sežana je v sodelovanju s Centrom za socialno delo Sežana in Rdečim križem iz Sežane organizirala humanitarno akcijo in pomagala družini iz okolice Brkinov.

Obrtniki in podjetniki so združili moči v korist in solidarno pomoč štiri-članski družini, s šolo obveznima otrokoma. Stopili so skupaj in pokazali veliko mero solidarnosti in odgovornosti. S svojim prispevkom v obliki dela, materiala, znanja ali finančne podpore so družini pomagali pri obnovi hiše. Celotna investicija je bila okrog 15.000 evrov.

Čeprav se je zaključek humanitarne akcije iz prvotno načrtovanega enega leta podaljšal skoraj na dve leti, je družina vsem sodelujočim izkazala veliko hvaležnost. Za obrtnike iz Območno obrtno-podjetniške zbornice Sežana je bila tovrstna akcija prva, ki pa zaradi zadovoljstva družine nikakor ne bo zadnja.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana se vsem sodelujočim v humanitarni akciji iskreno zahvaljuje. Izkazali ste pripravljenost pomagati pomoči potrebnim.

Hvala, ker ste POMAGALI!

OOZ Sežana

Moje srce, tvoje srce

Letošnji svetovni dan srca, ki ga vsako leto praznujemo 29. septembra, je potekal pod geslom »Moje srce, tvoje srce«. Tudi letošnje vodilo dejavnosti ob tem dnevu je bila promocija in skrb za zdravje in zdrav način življenja. Tega se zavedajo tudi v Društvu za zdravje srca in ožilja Slovenije, ki deluje od leta 1991 z namenom, da obvešča prebivalce o nevarnosti bolezni srca in ožilja ter s ciljem zmanjšati pojav teh bolezni in smrtnosti zaradi njih. Na Slovenskem deluje 9 aktivnih društev in dve podružni društvi. Aktivna je tudi kraška podružnica, ki deluje že 25 let in jo že četrti mandat vodi predsednica dr. Ljubislava Škibin, direktorica sežanskega zdravstvenega doma. Tudi letos so v počastitev svetovnega dneva srca izpeljali že tradicionalno srečanje ob jami Vilenica. Tu so prostovoljke društva opravile številne brezplačne meritve holesterola, krvnega sladkorja, EKG in gleženjskega indeksa ter svetovale o zdravem načinu življenja. Od tu se je več kot 40 pohodnikov pod vodstvom Amadeja Škibina odpravilo na Stari Tabor, 506 metrov visok hrib med Povirjem in Lokvijo. Po kratkem postanku za prelep razgled in okrepčilo so si na poti na

cilj ogledali še pastirsko hiško in prekrasen spodmol Vroče jame. Nekateri pohodniki so si po zaključku ogledali še znamenito in najstarejšo turistično jamo Vilenica.

Besedilo in foto: Olga Knez

Iz vaških skupnosti

Blagoslovitev obnovljene kapelice v Kobjeglavi

V nedeljo, 16. septembra 2018, smo se farani Kobjeglave in Tupelč po končani sveti maši skupaj z našim župnikom, gospodom Cirilom Cejem, podali do bližnje kapelice ob regionalni cesti, ki pelje proti Komnu oziroma v Štanjel, z namenom blagoslovitve vseh obnovitvenih del. Le-teh je bilo kar nekaj, saj je vaško kapelico, posvečeno Devici Mariji in ki sta jo že leta 1908 dala zgraditi Kobjeglavca, brata Ostrouška, po letih kljubovanja takšnim in drugačnim vremenskim razmeram že načel zob časa in je bila potrebna temeljite obnove. Na pobudo vaše skupnosti ter ob skrbni pomoči in požrtvovalnemu delu nekaterih domačinov ter zunanjih sodelavcev sta bili prepleškani tako zunanjščina kot notranjščina kapelice, kamnit podstavek za kip je zamenjal dotrajanega lesenega, prav tako pa je bil obnovljen sam kip Matere Božje, novo, bolj vidno podobo pa so dobili tudi zbledeli napis. Ob blagoslovu s cvetjem ozaljšana kapelica je tako zasijala v novi luči. Sijala in veselila pa so se tudi naša hvaležna srca.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek

Foto: Sebastjan Grmek

V Malem Dolu ni bilo »zadnjič«

Prišel je jesenski čas in tako smo prvo soboto v oktobru s prostovoljnimi delom v vasi Mali Dol marsikaj postorili. Zjutraj smo se zbrali v (za našo vas) velikem številu in med seboj razdelili delo. Tako je ena skupina urejala okolico vasi, druga pa preglednost križišča pri odcepu glavne ceste za Mali Dol.

Ob 11. uri je predsednica Alenka organizirala skupno malico, ob kateri smo podali svoja mnenja o tem, kaj je še za postoriti v nadaljnjem času. Po okrepčilu smo nadaljevali z delom. Na križišču smo požagali drva in jih odpeljali lastniku v Tomačevico. Pohvale vredno je, da je lastnik brez težav dovolil tak poseg na

parceli. V vasi se je uredilo in počistilo vaški »plac«, odpeljalo odvečni material, uredilo vrtnice in ostale rastline, tako da so pripravljene na prezimovanje. Za celoletno skrb vasi velja pohvaliti starejša vaščana, Marijo, ki skrbi za vaške rože, da so vedno cvetoče, in Danila, ki ureja naše zelenice, da so kot preproga. Ob zaključku del smo nazdravili novim uspehom naproti, saj je bil za nami lep in koristen dan. Z mnogo rok in malo truda se da marsikaj urediti tako, da je počutje in življenje v naši vasi lepše.

Besedilo: Bogdan Uršič

Ob vaškem prazniku v uporabo predali prenovljeni kulturni dom

Od sobote, 29. septembra, so v Kobjeglavi bogatejši za obnovljeni in sanirani kulturni dom, ki spada s 350 kvadratnimi metri površine med največje na Primorskem in v katerem se odvijajo najrazličnejši občinski, medobčinski in mednarodni dogodki. Vrednost celotne investicije je znašala več kot 30 tisoč evrov. Dogodek je na prvem festivalu Mihofest počastil tudi zamejski ansambel Nejbojsnega, ki je na zabavo privabil številne obiskovalce.

V vaški skupnosti Kobjeglava - Tupelče so v soboto počastili vaški praznik sv. Mihaela in se razveselili nove delovne zmage, saj so predali v uporabo prenovljeno in olepšano dvorano kulturnega doma, ki so ga domačini s prostovoljnim delom in samoprispevki zgradili pred več kot 36. leti. »V tem času so se v večnamenski dvorani odvijali številni različni dogodki. Prva večja prireditve je bilo ravno praznovanje vsakoletnega osrednjega kraškega praznika terana in pršuta, ki se je nato preselil v Dutovlje. Svoj pečat vaškemu domu zagotovo aktivno puščajo člani domačega Balinarskega kluba Hrast, ki sedaj aktivno igra v superligi in je bil že dolga leta nazaj nosilec plesne dejavnosti, ki se je v dvorani izvajala mnoga leta. Namembnost dvorane se ves čas spreminja. Danes služi kulturnim in športnim dejavnostim, odvijajo pa se tudi družabne in humanitarne prireditve. Komenska občina nam je pred sedmimi leti takorekoč dvorano zopet dala in smo jo začeli uporabljati,« je na slavnostni prireditvi povedal predsednik domače vaške skupnosti Urban Grmek Masič, ki se je zahvalil komenski občini za podporo.

Tako so prenovili streho, sanitarije, zamenjali kurilne peči in dotrajane luči, v tem mandatnem obdobju pa še namestili nove zavese, ploščice, obnovili garderobni prostor, fasade v notranjosti in na zunanjsčini kulturnega doma. Da je komenska občina v iztekajočem se mandatu veliko investirala v obnovitev vaških domov, je poudaril slavnostni govornik podžupan komenske občine Valter Ščuka, ki trenutno opravlja funkcijo župana. »Tako je vaški dom v Kobdilju dobil novo streho, obnovili smo dvorano v Štanjelu, staro šolo v Svetem in Škrbini, vaški dom v Hruševici, dom v Ivanjem Gradu je legaliziran in dobiva novo podobo. Prav tako mu bo sledil vaški dom Brje, ki čaka na gradbeno dovoljenje. Dom v Gornji Branici ima urejeno in tlakovano dvorišče. V Tomačevici bodo letos zaključena obnove dela. Za dvorano v Komnu je projektna dokumentacija gradbenega dovoljenja v izdelavi. Skupna investicija sanacije kulturnega doma v Kobjeglavi, ki bo še naprej služil za kulturne, športne in zabavne prireditve ter srečanja, pa znaša dobrih 30 tisoč evrov,« je poudaril Ščuka.

Ob tem se je spomnil tistih zanesenjakov v Kobjeglavi in Tupelčah, ki so dali velik prispevek ob iniciativi za izgradnjo doma, in vsem, ki so opravili na tisoče delovnih ur prostovoljnega dela, da je objekt zrasel. Hkrati je domačinom čestital, da so vzorna skupnost, na katero se lahko občina zanese. Med drugim vsa leta prejema priznanja za urejeno naselje. Hkrati pa je pozval k delovnim akcijam, ki so priložnost za vsakega, da pokaže svojo pripadnost skupnosti in izrazi pobude za bodočnost.

Ščuka in Grmek Masič sta v družbi mladih vaščanov Leje in Tijana prerezala trak in tako simbolično predala prenovljen dom v uporabo. V kulturnem programu so na prireditvi, ki jo je povezovala Vesna Grmek, nastopili člani kvarteta trobil Pihalnega orkestra Komen, občinstvo pa so nasmejali člani dramske skupine KD Brce iz Gabrovice pri Komnu z novim režiserjem Andrejem Zalaznikom, dramskim igralcem in članom PDG Nova Gorica. Tokrat je Zalaznik nastopil tudi v vlogi recitatorja, ki je podal pesem Povabilo na Kras domačinke dr. medicine Darinke Grmek Štrukelj, sedaj bivač v Ljubljani, in domačina Jožefa Abrama Kmet-poet. Izkazala se je tudi domača flavtistka Ana Rojc. V nadaljevanju je za ples poskrbel zamejski ansambel Nejbojsnega.

Besedilo in foto: Olga Knez

Pohod po Poti devetih kalov in predaja defibrilatorja

V nedeljo, 21. oktobra, smo v Društvu Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče organizirali tradicionalni vodeni pohod po urejeni učni poti Pot devetih kalov, ki pa je bil letos nekoliko drugačen, saj je pred pričetkom pohoda g. Goran Živec Vaški skupnosti Kobjeglava-Tupelče simbolično predal v uporabo defibrilator, ki je bil na pobudo mladih iz Kobjeglave in Tupelč doniran s strani podjetja Vahta, d. o. o., in Društva Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče. Po sprejemu smo se podali na dvourni pohod po poti naravne in kulturne dediščine, ki nas je popeljala ob obnovljenih starodavnih kraških vodnih virih – kalih, ki ga je tudi letos vodil lokalni turistični vodnik in sovaščan, Urban Grmek Masič. Ob začetku pohoda nam vreme ni bilo ravno naklonjeno, a smo z dobro voljo pregnali vse muhaste oblake, da je kaj kmalu posijalo sonce. Pohod smo zaključili v večnamenski

dvorani kulturnega doma ob enolončnici in kozarcu rujnega, hkrati pa so se nam v sklopu dogodka predstavile še učenke in učenci Podružnične osnovne šole Štanjel z raziskovalno nalogo »Na našami borjači«, s katero so skupinsko predstavili turistično ponudbo Kobjeglave in Tupelč z učno potjo Pot devetih kalov in za to na tekmovanju Turistične zveze Slovenje prejeli tudi najzlahtnejše, zlato priznanje. Za nami je ponovno krasen dogodek! Se pa v obeh vaseh že pripravljamo na naslednjega, to je Žegnanje konj, ki bo v sredo, 26. decembra. Več informacij še sledi. Lepo vabljeni, da se nam pridružite!

Besedilo in foto: Ana Rojc,
Društvo Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče

Martinov pohod 2018

Na sončno in vetrovno nedeljo, 18. novembra, smo se vaščani Škrbine in Rubij podali na tradicionalni Martinov pohod. Zbrali smo se v Rubijah »na goricah« in se ob vodstvu domačina Kristjana podali na pot. Burja nam je med pohodom nekoliko prizanesla, saj smo v pogovoru in smehu nanjo skoraj pozabili. Narava okrog nas je bila jesensko obarvana in skoraj na vsakem koraku smo lahko opazovali različne gobe vseh velikosti. Na vrhu nas je pričakal prelep razgled, ki se je razprostiral vse tja do morja. Nazdravili smo tudi s »šilčkom domačega« in se okrepčali z dobrotami iz nahrbtnika. Spomin na pohod smo zabeležili s skupno fotografijo na vrhu Sv. Martina. V Rubije smo se vrnili po daljši krožni poti. Kljub mrzlemu vremenu smo bili veseli in zadovoljni, da smo se tudi letos zbrali. Pod lipo smo se ogreli s toplim čajem in posladkali z dobrotami.

Kako malo je potrebno, da se človek ob druženju s sočlovekom počuti boljše in si polepša nedeljsko popoldne.

Besedilo in foto: Društvo VRT Škrbina

Srečanje s pisateljico Anjo Štefan

V septembru nas je na šoli obiskala pesnica, pravljčarka in pisateljica Anja Štefan.

Ob začetku srečanja smo pevke zapele pesem Šla je botrica lisi-ca, ki jo je napisala prav naša gostja. Pisateljica je bila navdušena nad tem presenečenjem.

Na začetku se nam je predstavila in povedala, da je pred kratkim napisala pravljico, ki jo je ilustrirala ilustratorka Marjanca Jemec Božič, ki letos praznuje 80. rojstni dan. Potem nam je predstavila knjigo o Sedmih lisičkah in mamici.

Nadaljevala je z zastavljanjem ugank o živalih. Najprej so bile uganke lahke, nato težje, sledile so najtežje. V prostoru je postalo vroče. Malo zaradi ugank, malo zato, ker nas je bilo veliko noter. Nato nam je pripovedovala zgodbo o deklici in sedmih krokarijih. Zgodba je bila res zanimiva in lepa. Pa dolga!

Kasneje je vsakemu prvošolčku izročila knjigico Kotiček na koncu sveta. Učencem prvega razreda je dala domačo nalogo, da morajo staršem povedati kratko pravljico »Gluha baba«. To je stara, kratka in ljudska pravljica.

Preberite jo še vi.

*Bila je stara, gluha baba. Je prala žaklje pri potoku.
Mimo pride potepuh in pravi: »Bogdaj, tetka.
Kam pelje ta pot?«
»Žaklje perem, žaklje perem.«
Potepuh: »Tetka, kaj ste gluha?«
»Ne, ne, to ni rjuha.«
»Tetka, a ste nora?«
»Ja, ja, dva sta nova, dva pa stara!«
Potepuh gre naprej in pravi: »Eh, baba, v rit me piši!«
»Ne, ne. Sem doma tam dol pri drugi hiši.«*

Imeli smo se zelo lepo.

Besedilo: Ida Žagar in Zala Fakin, 5.a

Plezalna stena pred šolo v Štanjelu

24. septembra 2018 je otroke pred šolo čakalo presenečenje. Plezalna stena. Živimo v času, ko otroci svojih veščin plezanja ne urijo več po drevesih, in v času, ko so že njihove spretnosti hoje navkreber in navzdol vprašljive z vidika varnosti, zato smo bili plezalne stene tako zelo veseli. S plezanjem na steni krepimo celotno telo, pridobivamo na spretnostih ravnotežja in usmerjamo ter ohranjamo pozornost. Veliko pozitivnih vplivov ima tako na naše osebnostne in socialne lastnosti, kot so povečanje samozavesti in odločnosti (tudi poguma), vztrajnosti ...

Upamo, da bodo otroci pridobivali veščine na vseh področjih, ki jih uporaba plezalne stene nudi, in upoštevali pravila, ki so potrebna za varno uporabo le-te tudi izven šolskih ur in dni. Gospodu Martinu in Karin Simčič se zahvaljujemo za oblikovanje in montažo plezalne stene, občini pa za financiranje te pomembne pridobitve za šolo.

Besedilo in foto: Dunja Peric, vodja podružnice v Štanjelu

Zdravi v gibanju

Skladno s šolskim koledarjem smo na OŠ v Komnu 29. septembra 2018 imeli delovno soboto. Z različnimi aktivnostmi smo se vključili v akcijo Evropski športni dan. Slednji je vključen v Evropski teden športa, ki ga je Evropska komisija za spodbujanje športa in telesne dejavnosti v Evropi letos organizirala že četrtrič. Poglavitni cilj akcije je spodbuditi najširši krog prebivalcev k redni telesni dejavnosti. Vloga nacionalnega koordinatorja v Sloveniji je bila zaupana Olimpijskemu komiteju Slovenije – Združenju športnih zvez.

Športni dan smo na šoli izvedli z organizacijo različnih gibalnih aktivnosti.

Učenci od 6. do 9. razreda so v šolski telovadnici in trim kabinetu spoznavali različne ples: od jazz baleta, ki jim ga je predstavila

Martina Grmek, do HIP HOPA z Matejo Terčon in baleta z Marjetko Kosovac, s plesno učiteljico Klavdijo Židanik pa so osvajali prve plesne korake družabnih plesov. Učenci 4. in 5. razreda so se podali na organizirani pohod, najmlajši pa so zopet uživali ob

pestri izbiri zabavnih športnih iger na šolskem igrišču v Štanjelu, kjer smo že drugič zapored, ob sodelovanju Olimpijskega komiteja Slovenije, Zavoda za šport iz Nove Gorice ter Športne zveze Komen organizirali pravo mini olimpijado. V vetrovnem vremenu so se najmlajšim šolarjem pridružili tudi malčki iz Vrtca Komen in Vrtca Štanjel ter učenci 1. triletja OŠ Branik. Za prijetno vzdušje je zopet poskrbela tudi maskota foksi, ki je spodbujala nadobudne tekmovalce pri košarki, nogometu, balinanju, spretnostnem poligonu, gimnastičnem poligonu, rokometu.

Ob tej priložnosti so preizkusili plezalno steno ob šoli, novo pridobitev, ki štanjelskim učencem omogoča gibanje v skoraj vseh vremenskih razmerah.

Nives Cek, ravnateljica

Po Fabianijevih poteh 2018

Projekt, ki se je začel pred šestnajstimi leti kot poklon velikemu umetniku Maksu Fabianiju, poteka že vsa leta pod okriljem OŠ Komen, OŠ Dutovlje in Društva likovnih pedagogov Primorja, v zadnjih letih pa se je kot soorganizator pridružilo tudi Društvo učiteljev geografije Slovenije. Projekt se je v letih, odkar smo ga prvič realizirali, razširil in postal nepogrešljiv za velik del strokovne javnosti. Združuje različne dejavnosti in aktivnosti, katerih skupna značilnost je raziskovanje prostora. V okviru projekta se je letos odvijalo več dejavnosti:

Postavitev prostorskih instalacij je aktivnost v organizaciji OŠ Dutovlje in OŠ Komen, kjer so učenci primorskih osnovnih šol na ekstemporu razmišljali o problemih današnjega sveta, kot so onesnaževanje, globalno segrevanje, egoizem ... Svoje instalacije so predstavili v nedokončanih grajskih prostorih.

8. bienale otroškega prostorskega oblikovanja je likovni natečaj, namenjen učencem, dijakom in predšolskim otrokom doma in v tujini.

5. geografski natečaj Ustvarjalna geografska predstavitev mojega kraja, kjer so učenci in dijaki oblikovali geografske predstavitve svojega kraja. Na obeh natečajih je sodelovalo 85 osnovnih in srednjih šol ter vrtcev, sodelujočih mladih ustvarjalcev pa je bilo preko 500. Sobotni popoldan je bil obogaten s strokovnimi

predavanji (mag. Lea Nemec: Pojemovne mreže – »grafične pokrajine« struktur informacij, pojmov in odnosov med njimi; izr. prof. dr. Bea Tomšič Amon: Prostor naš vsakdanji in doc. dr. Domen Zupančič: Digitalni grafikolog kot nov način komunikacije med ljudmi, pogled arhitekta).

Obiskovalci so se lahko sprehodili po Poti vode po Štanjelu. Igra omogoča spoznavanje Štanjela preko odkrivanja z vodo povezanih lokacij.

Že poleti so se likovni pedagogi zbrali v Štanjelu na ekstemporu za likovne pedagoge in ustvarjali grafike, ki so bile razstavljene v Strozveji galeriji pod naslovom Površine Krasa. Delavnica grafike Po Spacalovih stopinjah odtiskujem svojo grafiko bo spomladi za učence primorskih šol in učence iz tujine.

Izdali smo katalog in zbornik.

O projektu lahko dobite več informacij na spletni strani OŠ Komen/projekti/Po Fabianijevih poteh.

Zaključna prireditev projekta je bila namenjena predvsem učencem, dijakom in predšolskim otrokom, ki so sodelovali na natečajih in razstavljajo v Štanjelu. 27. oktobra 2018 se je v Viteški dvorani zbrala množica mladih ustvarjalcev in mentorjev z vseh koncev Slovenije in tujine, saj smo podelili nagrade najboljšim likovnim in geografskim izdelkom.

Najprej so bile podeljene nagrade na geografskem natečaju, ki so jih prejeli učenci iz šol: OŠ Šempas, OŠ Semič in SC Krško-Sevnica, OŠ Srečka Kosovela Sežana, OŠ Milana Šuštaršiča iz Ljubljane, OŠ Dornberk, OŠ Bršljin iz Novega mesta, OŠ Ivana Cankarja iz Vrhnike, OŠ Frana Erjavca iz Nove Gorice, OŠ Križe, OŠ Šempas, OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica in OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen. Iz OŠ Komen se je s svojimi avtorskimi fotografijami izkazal Oskar McCully, za kar je dobil priznanje. Čestitamo!

V drugem delu prireditve, na 8. bienalu otroškega prostorskega oblikovanja so bile nagrajene kolekcije in posamezniki iz šol: OŠ Grm Novo mesto, OŠ Puconci, OŠ Dutovlje, OŠ Miren, PŠ Kostanjevica, OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen, OŠ Oskarja Kovačiča Ljubljana, podružnična šola Štanjel, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina in OŠ Neznanih talcev Dravograd. Posebna nagrada je bila podeljena Centru Iris Ljubljana (Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne).

Učenci 9. razreda Matjaž Bunc, Jaša Krošelj, Tine Peric, Andrej Poplašen, Iris Rebula, in Sašo Rovtar so za svoje prostorske predstavitve prejeli srebrno priznanje za kolekcijo pod mentorstvom

likovne pedagoginje Tanje Samec. Kot posameznik se je izkazal tudi Tjaš Čerli, sedaj učenec 3. razreda podružnične šole v Štanjelu, ki je za svoje delo prejel srebrno priznanje pod mentorstvom Sonje Mušič. Pod njenim vodstvom so bronasto priznanje prejeli še Erin Prelec, Žan Ukmar in Mihael McCully. Evan Prelec je prejel bronasto priznanje pod mentorstvom Dunje Peric. Vsem iskrene čestitke!

Vsi sodelujoči so prejeli zbornik in katalog, v katerem so fotografije nagrajenih likovnih in geografskih del, povzetki predavanj in ocena komisije.

Soj svečk je po koncu prireditve vodil obiskovalce do razstav v Kvadratnem stolpu, mimo instalacij v nedokončanem delu Štanjela pa do Storževe galerije, kjer so bile na ogled grafike likovnih pedagogov.

Kljub slabi napovedi vremenoslovcev je bil dan suh in prijeten. Obiskovalci smo se imeli lepo. Obljubili smo si, da se čez dve leti spet srečamo v Štanjelu.

Besedilo: Tanja Samec, vodja projekta

Foto: Vojko Franetič

Sežanski dijaki na praktičnem usposabljanju na Portugalskem

V okviru Erasmus+ projekta »Usposabljeni za prihodnost« smo se skupina dijakov, programov ekonomski in aranžerski tehnik, Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana, odpravili na praktično usposabljanje na Portugalsko, in sicer od 20. oktobra do 7. novembra 2018. Med njimi sva bili tudi midve, zato vam želiva kratko opisati to prečudovito izkušnjo.

Kot gostje dolgoletne partnerske organizacije AEB – Agrupamento de Escolas de Barcelos smo s prakso v tujini nadgrajevali kompetence odprtega kurikula na naši šoli s področja turizma, multimedije in robotike. Poleg aktivnosti projekta smo dijaki skupaj s profesorici pripravili kulturni dogodek v knjigarni v Bragi, in sicer predstavitev Srečka Kosovela, po katerem nosi naša šola ime. Recitali smo njegovo poezijo v slovenskem, angleškem, nemškem, portugalskem in italijanskem jeziku ter predstavili njegovo življenje. Med udeleženci dogodka smo vzbudili veliko zanimanje za velikega pesnika Krasa.

Praktično usposabljanje, ki sva se ga udeležili, nama je nudilo izjemno izkušnjo, saj sva veliko novega videli in se naučili. Poleg dela v turističnem centru sva spoznali portugalsko kulturo,

ki nama je zelo všeč. Na Portugalskem sva se zabavali v družbi dobrih ljudi in meniva, da je to nepozabna izkušnja, ki bi jo moral vsak doživeti.

Besedilo: Vanesa Novak in Neža Slavec, dijakinji 4. letnika programa ekonomski tehnik Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana

Foto: arhiv šolskega centra

Burjica

Prvo srečanje s starši pri »Rožicah«

V letošnjem šolskem letu sva prvo srečanje s starši načrtovali 15. oktobra ob svetovnem dnevu hoje. Zavedava se, da je gibanje izjemnega pomena za naše dobro počutje, in je prav hoja najbolj naravna in zdrava oblika gibanja. Dostopna je vsakomur, v vseh letnih časih in ne zahteva dodatnih sredstev ali posebne opreme. Navade, ki jih otroku privzgojimo v otroštvu, ga bodo

spremljale tudi v odrasli dobi. S telesno dejavnostjo hkrati zmanjšujemo tudi čas, ki ga otroci prepogosto preživijo ob gledanju televizije ali igranju igrice na računalniku.

Mi – Rožice, smo najmlajši iz Vrtca Komen.

Starše smo povabili v vrtec, jim predstavili pravljico Razbita buča in jo skupaj naslikali. Nato smo odšli na »pohod« do našega trav-

nika. Večina staršev je bila tukaj prvič in z zanimanjem so si najprej ogledali igrišče na travniku. V nadaljevanju smo se igrali, trli orehe, ki smo jih našli pod drevesi, se pogostili in poklepetali o otrocih, ki so prvič v vrtcu. Začutili sva, da nas srečanja takšne vrste združujejo in vplivajo na medsebojno zaupanje.

Besedilo: Blanka Kermolj in Silva Vrtovec, Foto: Blanka Kermolj

Štanjelski Balončki!

Smo skupina Balončki in nas je dvaindvajset. Za petnajst deklic in sedem dečkov skrbiva, jih crkljava, spodbujava, učiva Monika in Mateja.

V mesecih, ki so za nami, nam ni bilo dolgčas.

Spoznavali smo se, urejali našo igralnico, igrače in koticke. Raziskovali smo po vrtcu in okolici ter spoznavali otroke drugih dveh skupin. Naučili smo se nekaj pesmic in deklamacij ter se igrali veliko socialnih, gibalnih, družabnih iger. Gibali smo se na našem igrišču, na travniku, v gozdičku, v telovadnici ter hodili na sprehode.

Zadnjo soboto v mesecu septembru smo se zbrali na vrtčevskem in šolskem igrišču, kjer je potekala Mini olimpijada. Preizkusili smo se v plesu, plezanju in premagovanju ovir na poligonu.

Praznovali smo že štiri rojstne dneve. Letos smo se odločili, da bomo imeli glasbeno praznovanje rojstnih dni. Slavjenec v vrtec prinese svoje najljubše pesmi, muziko, inštrument in si sam izbere dejavnosti, igre ter kaj bomo delali tisti dan.

Po elektronski pošti smo prejeli sporočilo otrok iz skupine Ken-gururji iz Sežane.

Prosili so nas, da jim pošljemo fotografije štanjelskega gradu. Takoj smo se odzvali na njihovo prošnjo, grad sami fotografirali in jim fotografije poslali. Preko spleta smo se tudi poklicali in se z njimi pogovarjali. Povabili smo jih, da pridejo k nam v Štanjel, da

bi jih zelo radi spoznali ter jim pokazali grad. Seveda so bili navdušeni in takoj smo se dogovorili za naše prvo srečanje.

V oktobru smo se pred našim vrtcem v Štanjelu zbrali otroci, starši in vzgojitelji obeh skupin. Skupaj smo se odpravili peš proti gradu, kjer nas je pred grajskimi vrati pozdravil gospod Štefan Švigelj in nas popeljal do prvega presenečenja. Na grajskem dvorišču sta nas namreč pričakala grof Lenart in grofica Pavla.

Grof nam je pokazal svoj meč, grofica pa nam je prebrala zgodbo o Ruskici. Gospod Štefan nas je nato popeljal po poti okrog gradu, kjer smo si lahko ogledali grajski vodnjak, kraško hišo, grajski vrt, stolp in park. Skupaj z gospo Duško sta nam pripravila pogostitev s čajem, piškoti ter grozdom. Ko se je že malo temnilo, smo se odpravili skozi park nazaj do našega vrtca. Po poti nas je ustavila prijazna vaščanka Ana Marija in nas pogostila z odličnim jabolčnim zavitkom, ter pečenimi kostanji.

Vsi smo bili zelo navdušeni nad našim srečanjem in smo sklenili, da se še kdaj vidimo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam s svojim trudom polepšali popoldne.

Besedilo in foto: Mateja Bežek Kosmač in Monika Turk

Mmm, diši po medu

Otroci iz skupine Miške smo prve dni v novembru posvetili čebelicam. Preko enciklopedij, slikanic in pravlji smo spoznavali svet čebel. Ker so otroci veliko novega spoznali, smo se odločili, da za tradicionalni slovenski zajtrk kar mi ostalima dvema skupinama predstavimo naš projekt. Povedali smo jim vse, kar smo se novega naučili o čebelah, ter predstavili osnovne pripomočke, ki jih potrebujejo čebelarji (panj, satnice, strgalo, sito, obleko). Ob spremljavi flavte smo zapeli še pesem o »čebelici« in se skupaj naučili zaplesati »čebelji ples«. Seveda brez okušanja sladkega medu ni šlo. V teh dneh pa se nismo le pogovarjali, ampak smo bili tudi zelo ustvarjalni. Razstava z izdelki sedaj krasi našo garderobo. V prihajajočih dneh pa nas čaka še ogled čebelnjaka, čebelarja, g. Jožeta Švaglja.

Besedilo in foto: Alenka Budin Vodopivec in Katarina Černigoj

Iskanje skritega zaklada

Miške iz Štanjela smo nestrpno pričakovale torkovo popoldne. Čakal nas je namreč pohod z iskanjem skritega zaklada skupaj s starši. Zbrali smo se pred vrtcem, kjer nas je čakalo pismo miške Tinke. Povedala nam je, naj sledimo puščicam in opazujemo okolico, saj nam je po poti pustila naloge. Med potjo smo peli pesmice, telovadili in odgovarjali na različna vprašanja. Pot nas je zapeljala do gozdička, kjer sta bila cilj in pismo. V njem je pisalo, naj poiščemo zaklad. A to ne katerikoli, ampak zaklad, ki nam

ga ponuja narava. Skupaj s starši so otroci iskali listke, storže, kamenčke in vejice. Za nagrado pa nam je Alenka prebrala pravljico z naslovom Prijatelj, kot si ti. Naše srečanje smo zaključili z domačim sokom in piškoti. Imeli smo se lepo in skupaj preživeli sproščeno popoldne v naravi.

Besedilo in foto:
Alenka Budin Vodopivec in Katarina Černigoj

Naj bo vsak dan v letu 2019 prijazen do vseh, poln nasmehov, zdravja, sreče . . .

Vse dobro vam želimo,

Veliki in majhni iz Vrtca Sežana

Pobarvajmo jesen

V prvi letni čas v tem šolskem letu smo vstopili, kot se za jesen spodobi – z barvami, seveda. Na terasi vrtca so nas pričakali veliki kartoni, čopiči in tempera barve v barvah jeseni. Tetka Jesen nam je namreč naročila, naj tudi naš vrtec zasije v pisanih barvah.

Oblekli smo si še haljice in se prelevili v prave umetnike. Uživali smo v slikanju in mešanju barv ter v druženju vseh treh skupin. Zagotovo bomo tako druženje še ponovili, saj nas umetnost letos spremlja skozi celo šolsko leto.

Besedilo in foto: Alenka Budin Vodopivec in Katarina Černigoj

Burjina glasba

Martinov koncert v Kobjeglavi je zmotila burja

Martinov koncert 2018 v Kobjeglavi je sredi novembrskega predvolilnega vzdušja podlegel sunkom kraške burje, ki nam je za nekaj časa vzela elektriko. Kljub zaskrbljenosti organizatorjev, nastopajočih godb, mažoretk in potrpežljivih obiskovalcev ni in ni hotela vrniti elektrike pravočasno. Vsi sodelujoči smo sklenili, da koncert prestavimo na začetek prihodnjega leta, zato smo se vsem obiskovalcem opravičili in jih povabili na ponovitev koncerta, ki bo brez vstopnine za vse. Ker je vse za nekaj dobro, je bila tudi tokrat priložnost, da se godbeniki kljub temi družijo, igrajo in se ne dajo zmotiti neprijazni burji, ki jim ni dovolila, da izvedejo svoj program, ki so ga kar nekaj časa vadili in z njim želeli razveseliti vse, ki so ta dan prišli v vaški dom v Kobjeglavi. PO Komen je uspešno zaigral svoj program in na zadnjo pesem so zaplesale tudi mlajše mažoretke, ki so bile prava popestritev tega večera. Žal smo videli samo eno skupino, smo pa lahko slišali neke vrste kraško himno teranu, ki jo je zapel Simon Muraro

Colja, Terana ne dam, priredbo pa je napisal Patrick Quaggiato. Kmalu po začetku nastopa PO iz Divače, ki ga vodi novi dirigent Mitja Tavčar, pa se je burja odločila, da za nekaj časa vzame elektriko. Ko nas je objela tema in so novoletno vzdušje pričarale le lučke iz mobilnih telefonov, se je izza ozadja zaslišala muzika. Mučno tišino in hlad v temni dvorani je zamenjalo veselje nastopajočih godbenikov in godbenic, ki so ne le veselo zaigrali in zapeli, temveč tudi zaplesali. Pridružile so se jim tudi mažoretke in nekateri obiskovalci. Pa vendar to ni bilo dovolj, da bi se vrnila elektrika. So pa naši godbeniki dokazali, da jih spremlja dobra volja tudi takrat, ko ne gre vse tako, kot bi si želeli. Iskrena hvala vsem, ki ste ustvarili zares veselo vzdušje in pričarali nasmeške na obraze vsem, ki smo zaskrbljeno zrlili v strop in čakali na čudežni znak, da bo elektrika vendarle prišla. Pa ni, ampak godbeniki in mažoretke so Martinov koncert zaključili na svoj prisrčen in zabaven način. Družili so se pred temo, med temo in tudi ko se je vrnila elektrika. Prijateljsko vzdušje, ki so ga ustvarili, je bila zares prava ideja in dobra odločitev za ta večer in lepa popotnica za njihovo nadaljnje delo. Preden so se poslovili, jim je v slovo zaigrala še Kraška pihalna godba, ki jo uspešno vodi Ivo Bašič. Lepo je bilo. Ker se leto 2018 izteka in že kujemo načrte za prihodnje leto, bi se ob tej priložnosti rada zahvalila vsem ljubiteljskim kulturnim ustvarjalcem, ki ste letošnje leto zaznamovali s svojimi dogodki. Hvala za vsak vaš dogodek, hvala za vaš trud in hvala za ohranjanje vsega, kar bi se že zdavnaj pozabilo, če bi vi vaših aktivnosti ne počeli z vedenjem, da se je dobro zavedati svojih korenin. Prepričanje, da je vaše delo vredno in da se odločate prav, ko vas vodi želja po ohranjanju zapuščine, v katero so naši predniki

vložili na stotine ur dela, na neprecenljivo znanje, ki so nam ga podarili, naj vas spremlja tudi v letu 2019. Naj vas ob vašem delu spremljajo in vodijo tudi Od/ločitve Borisa A. Novaka, ki združene v pesmi pravijo tako:

Med dvema besedama
izberi tišjo.
Med besedo in molkom
izberi poslušanje.
Med dvema knjigama
izberi tisto, ki je bolj prašna.
Med zemljo in nebom
izberi ptico.
Med dvema živalma
izberi tisto, ki te bolj potrebuje.

Med dvema otrokoma
izberi oba.
Med manjšim in večjim zlom,
ne izberi nobenega.

V letu 2019 vam želim še več ljubiteljske ustvarjalnosti, ki kreira vaše delo, še več nasmejanih trenutkov, ki so vir zdravja, še več prijaznih nasmeškov, ki vračajo veselje, še več toplih objemov, ki vračajo pogum in tkejo prijateljstva, in še več prijaznih besed, ki ustvarjajo lepši vsakdan.

SREČNO, ZDRAVO, USTVARJANO IN PRIJAZNO LETO 2019 VAM ŽELIM!

Besedilo: Vladislava Navotnik, JSKD OI Sežana
Foto: Miloš Valenčič

10. Območno srečanje odraslih kraško-brkinskih pevskih zborov

Deseto Območno srečanje odraslih pevskih zborov v organizaciji JSKD OI Sežana je potekalo tokrat v prostorih osnovne šole v Senožečah. Pri soorganizaciji koncerta so nam pridno pomagali pevci in pevke MePZ Senožeče, za kar se jim prijazno zahvaljujemo, prav tako tudi vodstvu šole v Divači za njihovo razumevanje našega dela oziroma poslanstva.

Ker se ob obletnicah spodobi, da napišemo nekaj statističnih podatkov, naj omenimo, da je bilo prvo srečanje pred desetimi leti v Divači. Srečanje smo nato selili v vsako občino, saj na njem sodelujejo vsi kraško-brkinski pevski zbori, in je lepo in prav, da se svojim domačim obiskovalcem predstavijo tudi v družbi ostalih zborov. Prav vsi niso sodelovali na vsakem srečanju zaradi številnih težav, ki zbere spremljajo pri njihovem delu, nas pa je zato vsa leta spremljala povezovalka prireditve, ga. Ana Godnik. Zahvaljujemo se ji za vsako toplo misel, za vsako opogumljajočo besedo in prisrčno ter večkrat tudi hudomušno domisljico.

Imamo najstarejši zbor, Mešani pevski zbor Divača, ki šteje 125 let, in imamo najmlajši pevski zbor, Mladinski pevski zbor Borea iz Sežane, ki je pravkar upihnil prvo svečko. Vsem iskrene čestitke, prvim za vztrajnost in drugim za pogumno stopanje po tej pevski poti.

10. srečanja se je udeležilo 9 zborov in skupin, med njimi tudi dve, ki sta se ustanovili v teh letih – Vokalna skupina Karina iz Hrpelj in že omenjeni Mladinski pevski zbor Borea. V tem času se je ustanovila tudi Kraška klapa iz Sežane, ki pa se tokrat srečanja ni udeležila. Zaradi odsotnosti zborovodje se srečanja ni udeležil tudi MoPZ Tabor Lokev. Zagotovo bodo z nami v prihodnje.

Bolj kot to, da je zborov vedno več, je pomembno dejstvo, da so tudi vedno boljši. Strokovni spremljevalci, ki naša srečanja spremljajo, podajo tudi svoje ocene nastopov vseh zborov, zato lahko iz prve roke trdimo, da napredujejo in postajajo vedno bolj opazni in pogosto tudi nagrajeni. Pred leti je bil na regijskem srečanju Sozvočenje v Dobrovem MePZ Cominum nagrajen kot perspektivni zbor, letos pa je to priznanje prejela tudi VS Karina. Zlata in srebrna priznanja, ki jih prinašajo s številnih tekmovanj in srečanj, so dokaz, da zborovodkinje, zborovodje in umetniški vodje skupin delajo dobro in so predani tej ljubiteljski dejavnosti. Zagotovo pa je pri vsem tem ljubiteljskem prepevanju pomembno dejstvo, da s svojo pesmijo razveseljujejo sebe in vse obiskovalce. S pesmijo nas potolažijo, ko smo tolažbe potrebni, nam obrišejo prenekatero solzo, kadar se v nas naleze žalost,

opogumijo številna srca, kadar nas poišče osamljenost, osmislijo prenekatera posamezna življenja. Pesem osrečuje vse, tiste na odru in tiste v dvorani, saj zagotovo po koncertu gremo prav vsi domov drugačni, bogatejši za novo doživetje. In koliko je vredno zadovoljstvo tistih, ki so v prepevanju in druženju s pevci in pevkami našli prijatelje, somišljenike ali celo svojo družino? Veliko. Neprecenljivo.

Besedilo: Vladislava Navotnik,
JSKD OI Sežana
Foto: Miloš Valenčič

Taša Cucek, magistrica zakonskih in družinskih študij, specializantka zakonske in družinske terapije, relacijskega družinskega modela na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora in v zasebni praksi v Sežani. Foto: Polona Makovec.

PARTNERSTVO IN KONFLIKT V ODNOSU

Kaj se dogaja med nama? A nama bo uspelo ohraniti odnos? Terapevtski pogled na partnerski odnos in konflikte, ki se prebujajo v odnosih.

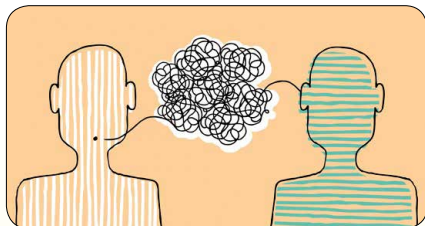
Partnerski konflikt kot priložnost za poglobitev odnosa.

1. Začetek odnosa in pomen konflikta

Partnerski konflikt – prepreka ali most med nama? Čeprav se mogoče zdi, da je v odnosu konflikt prepreka, preko katere partnerja ne bosta mogla iti, se lahko kasneje izkaže, da je bila to priložnost poglobitve odnosa.

Konflikt igra pomembno vlogo na poti grajenja odnosa med dvema posameznikoma, ki stopata na skupno pot, v odnos.

Pa pogledjmo najprej, kaj se zgodi na začetku odnosa, v fazi zaljubljenosti, in kaj pravzaprav par pripelje skupaj, kaj jima je v resnici privlačno pri drugem.

Veliko ljudi verjame, da jim je drugi privlačen, ker se zgodi neka kemična reakcija in zelo težko pojasnijo oziroma razložijo to, kar takrat občutijo. Zdi se, da se s to osebo že dolgo poznajo, da jih prvič v resnici nekdo vidi, sliši in sprejma take, kot so.

Gostečnik o privlačnosti pravi, da se to ne zgodi na zavestni ravni, ampak nezavedno. To pomeni, da se takrat prebudijo nezavedne pretekle izkušnje iz mladosti. Privlačno jim je vzdušje iz domače družine, ki se ponovno prebudi ob drugi osebi. Tako se v partnerskem odnosu prebudijo in ponovijo vzorci vzpostavljanja odnosa v otroštvu. Tukaj je pogosto mišljen odnos z mamo v prvih treh letih življenja. Vendar je lahko tudi druga pomembna oseba, če mama ni prisotna. Ponovitev vzdušja se zagodi z namenom, da bi stare rane prepoznali in jih nato na nov način rešili (Gostečnik, 2015, 16)

Od tukaj, bi lahko rekli, izhaja ta občutek, da se zdi, da osebo že poznamo in se z njo počutimo povezani na globlji in močni čustveni ravni. Občutimo domačnost, poznano iz domačega okolja iz primarne družine. Romantičen odnos z odraslo osebo pa prebudi te zgodnje spomine, ki so globoko vpisani v naše telo. S temi izkušnjami vstopamo v vse nadaljne odnose, še posebej v partnerske odnose, ker so že po sami osnovi zelo intimni.

Po zaljubljenosti se par v odnosu sreča z drugim na povsem drugačen način. Lastnosti posameznika, ki so mu bile na začetku privlačne in so jih pri drugem cenili ali celo oboževali, sedaj postanejo moteče in lahko celo temelj konflikta. Pravimo, da v zaljubljenosti gledamo skozi rožnata očala, kjer so naše potrebe izpolnjene, počutimo se sprejete in ljubljene. Kasneje

pa ta »očala« odložimo in partnerja prvič vidimo takega, kot je. Zaljubljenost nam obljublja, da bodo potrebe izpolnjene in na začetku na nek način tudi so. Nato pa do izpolnjenosti ne pride, kar pa privede do konflikta (Stare, 2016, 21). V preteklosti je bil odnos med moškim in žensko drugačen, saj se je od ženske pričakovalo, da se možu podredi in tako je lahko zmotno misliti, da je bilo konfliktov manj. Konflikt sam po sebi ni nekaj slabega, pomembno je, da se znamo z njim soočiti in ga na pravi način rešiti (Žigmond, 2016, 11).

2. Vloga konflikta v partnerskem odnosu in kako se partnerji z njim soočajo

Po SSKJ je definicija konflikta »duševno stanje nemoči zaradi nasprotujočih si teženj«. V konfliktu se tako počutimo nemočni, razgaljeni in zelo ranljivi.

Pogosto je konflikt nekaj, kar je v očeh posameznika ovrednoteno kot negativno, naporno in rušilno za odnos. Konflikta se lahko posameznik tudi boji in se mu zato izogne, kar pa ni nujno dobro za njegovo psihično stanje, kot tudi ne za partnerski odnos. Na ta način, nestrinjanje in lastno počutje ostaneta prikrita in neizražena. To tako ostaja med njima kot tempirana bomba.

Določena stopnja konflikta v odnosih je sprejemljiva oziroma se ji ne da izogniti. Lahko bi rekli, da je konflikt del odnosa. V konfliktu se krešajo mnjenja, izražajo čutenja in doživljanje posameznika. Pomembna sta seveda pristop in vrsta komunikacije, ki je takrat uporabljena.

Skoraj vsi so na določeni točki svojega življenja kdaj doživeli oziroma se počutili ranjene, izneverjene, razočarane ali izdane s strani partnerja ali partnerke (Finchman F., Beach and Davila, 2004).

Konflikti so del odnosa, pomembno je, da ne gredo predaleč v verbalno ali celo fizično obračunavanje in merjenje moči med partnerjema. Konflikte pogosto enačimo z nasiljem in tako spregledamo pozitivne lastnosti reševanja konfliktov in kaj odnosu lahko prinese, če se partnerja znata na spoštljiv način skregati, spregovoriti o svojem razmišljanju, prepričanju in vrednotah (Stare, 2016, 19). Pomembna sestavina ustreznega razreševanja konflikta je tudi sposobnost empatičnega doživljanja druge osebe. Sposobnost poglobitve v doživljanje drugega, v njegovo trpljenje in mu pri tem dati podporo (Strnišnik, 2015, 5).

Nadaljevanje članka bo objavljeno v naslednji izdaji glasila. Celoten članek bo dostopen na spletni strani www.psihoterapijatasa.com.

Vprašanja lahko pošljete na e-naslov:

tukajsem.zate@gmail.com ali preko spletne strani www.psihoterapijatasa.com

Odgovori ali pa tema bodo obravnavani v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Želim vam vse dobro.

mag. Taša Cucek

Eko novice: v letu 2019 odvoz kosovnih odpadkov po naročilu

- **1 x letno do 3 m³**
- **po predhodnem naročilu (prek izpolnjenega obrazca)**
- **prevzem kosovnih odpadkov na vašem dvorišču ob vaši prisotnosti**

V letu 2019 bomo pričeli z novim načinom odvoza kosovnih odpadkov. Akcij, kot smo jih poznali do sedaj, ne bomo več izvajali. Še vedno pa imate možnost oddaje kosovnih odpadkov v zbirnem centru (s kuponom). Prav tako bomo nadaljevali z akcijo zbiranja nevarnih odpadkov po naseljih. O točnih datumih vas bomo obvestili po pošti.

V letu 2019 boste vsa gospodinjstva, ki redno plačujete storitve ravnanja z odpadki, upravičena do enega brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov v količini do 3 m³. Odpadke bomo prevzeli z vašega dvorišča. Odvoz kosovnih odpadkov bo možen v februarju, marcu, aprilu, septembru in prvi polovici meseca oktobra. Do enega brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov bodo upravičena tudi gospodinjstva v večstanovanjskih stavbah. Datum odvoza boste dogovorili na skupnem sestanku s svojim upravnikom in bo enak za vsa gospodinjstva v bloku.

KAKO NAROČITI ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

Odvoz kosovnih odpadkov boste naročili prek obrazca Naročilo odvoza kosovnih odpadkov, ki ga boste prejeli ob decembrskem računu za odvoz odpadkov. Obrazec bo objavljen tudi na naši spletni strani www.ksp-sezana.si. Nanj boste zapisali svoje podatke, želeni čas odvoza ter vrsto in količino kosovnih odpadkov, ki jih boste pripravili za odvoz. Odpadkov, ki jih ne boste zabeležili na obrazcu, ne bomo odpeljali. Za odvoz lahko pripravite do 3 m³ kosovnih odpadkov. Odvoz morate naročiti vsaj 14 dni pred želenim dnem odvoza. V kolikor vaši želji ne

bomo mogli ugoditi, vas bomo kontaktirali in uskladili datum odvoza. Ob prevzemu je obvezna vaša prisotnost oziroma prisotnost vašega predstavnika. Odpadke pripravite ob dovozni poti na vašem dvorišču.

ZA KOSOVNI ODVOZ LAHKO PRIPRAVITE NASLEDNJE ODPADKE:

- **oblazinjeno pohištvo:** sedežna garnitura, vzmetnica, preproga, tapison, topli pod,
- **lesene predmete:** miza, stol, kuhinjski element, komoda, postelja, regal, omara, vrata, leseno okno (brez šip),
- **kovinske predmete:** pomivalno korito, bojler, radiator, pipa, stojalo za perilo,
- **gospodinske aparate:** pralni stroj, sušilni stroj, štedilnik, kuhinjska napa, pomivalni stroj, mešalnik, mikrovalovna pečica, likalnik, opekač, hladilnik, zamrzovalnik, sesalec, televizija, monitor, računalnik, radio, tiskalnik, cd/dvd predvajalnik, igralna konzola, sušilec za lase,
- **športno opremo in ostalo:** kolo, skiro, smuči, sani, jadrnalna deska, pancerji, kovček,
- **vrtno opremo:** miza, stol, senčnik, bazen, ležalnik, otroška igrala, gugalnica, vrtno orodje, vrtna kosilnica, večje plastične igrače,
- **sanitarno opremo:** umivalnik, wc školjka, kopalna kad, wc kotliček, bide, tuš kad in kabina.

Podrobnejše informacije lahko pričakujete ob decembrskem računu, objavljene pa bodo tudi na naši spletni strani www.ksp-sezana.si.

Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

Energetska učinkovitost v GOSPODINJSTVU – NAKUPOVANJE

Postanimo samooskrbni. S pridelavo hrane na domačem vrtu bomo prihranili veliko denarja.

Kupujemo sezonsko in lokalno pridelano hrano, saj tako zmanjšamo rabo energije, potrebno za shranjevanje in prevoz živil, poleg tega pa skrbimo za zdravo prehrano.

Preden se odpravimo v trgovino z živili, napišimo točen seznam izdelkov, ki jih potrebujemo. Držimo se nakupovalnega seznama, saj tako ne kupujemo stvari, ki jih ne potrebujemo. Za izde-

lavo in prevoz vsakega izdelka pa je potrebno vložiti določeno količino energije.

Uživajmo čim več nepredelane hrane, saj tako jemo zdravo in ob tem prihranimo kar nekaj energije in denarja, ki sta potrebna za predelavo. Nepredelana hrana je zato cenejša (npr.: jejmo sveže sadje in pijmo vodo iz pipe, namesto da pijemo sadni sok).

Za nakupe uporabljajmo bombažno vrečko ali nakupovalno košaro, plastične vrečke za nakupovanje pa uporabimo večkrat.

GORIŠKA LOKALNA ENERGETSKA AGENCIJA NOVA GORICA

Trg Edvarda Kardelja 1
5000 Nova Gorica
info@golea.si, www.golea.si

Zlati znak Slovenia Green prinaša že prve sadove

Zlati znak Slovenia Green, ki ga je komenska občina prejela v mesecu maju, že prinaša prve sadove v obliki brezplačne promocije ter sklepanja novih partnerstev.

Zlati znak Slovenia Green je v mesecu septembru prinesel komenski občini prestižno priznanje TOP 100 Trajnostnih destinacij v letu 2018, kar je nagrada za prizadevanje na področju trajnostnega razvoja. Nagrado je predstavnica Javnega zavoda Komenski Kras prevzela na Svetovnem dnevu trajnostnega turizma na Nizozemskem. Dogodka so se poleg najvidnejših predstavnikov trajnostnih destinacij na svetu udeležile tudi druge slovenske destinacije, nosilke zlatega znaka Slovenia Green.

Na povabilo občine Postojna je zelena koordinatorka, Helena Kosmina, zaposlena na Zavodu Komenski Kras, na svečanem podpisu Listine Zelene politike in predstavitve znakov Slovenia Green v Postojni predstavila pot do zlatega znaka Slovenia Green ter njegove prednosti ter tudi izzive, ki čakajo Občino Komen v prihodnjih dveh letih. Na dogodku so se ob predstavitvi izkušnji v fazi pridobitve znaka sklenila nova partnerstva, ki bodo dobrodošla za oblikovanje novih projektov v prihajajočem letu. Občinski svet Občine Komen je septembra na podlagi smernic, ki jih je prejela občina ob dodelitvi znaka Slovenia Green, sprejel Akcijski načrt ukrepov za spodbujanje trajnostnega razvoja turizma v komenski občini 2018–2020. Akcijski načrt je postavil smernice ter zaveze, ki jim bosta Občina Komen kot tudi Javni

zavod Komenski Kras sledila v prihodnjih dveh letih.

Pred nami so številni novi izzivi, kot so priprava Strategije za turizem Občine Komen, ki jo pripravlja Občina Komen v sodelovanju z Javnim zavodom Komenski Kras. V pripravi so delavnice z občani ter ponudniki, kjer se bodo določile smernice ter vizija nadaljnjega razvoja turizma v občini. Aktivnosti se nadaljujejo predvidoma v mesecu januarju prihodnje leto.

Besedilo: Polona Abram in Helena Kosmina

Obisk Štanjela v številkah

O tem, da postaja Štanjel pomembna točka na turističnem zemljevidu, pričajo tudi številke. Jesen je namreč postregla z novimi rekordi; vključno z oktobrom je v tem letu pisarno turističnega centra v štanjelskem gradu skupno obiskalo več kot 10.000 ljudi. Od tega je le malo manj kot polovica domačih obiskovalcev. Med tujci dobro četrtino dosegajo Nemci in Avstrijci, tik za njimi pa so po številu še Italijani in angleško govoreči turisti. Kar 1400 obiskovalcev si je ogledalo tudi Galerijo Lojzeta Spacala.

V omenjeno vsoto niso vštete vse vodene skupine, ki jih je bilo kar 242, v njih pa skupno 5200 obiskovalcev. Vse večjo vlogo ima Štanjel tudi v programih

šolskih ekskurzij; letos se je vodenj do novembra udeležilo kar 45 šolskih skupin oziroma 1370 otrok.

Topla in sončna jesen je visoko turistično sezono občutno podljšala. Te seveda še ni konec, je pa enega od viškov gotovo doživela s Praznikom vina v Štanjelu, ki je s štiridnevним dogajanjem sem pritegnil prek 6500 obiskovalcev.

Besedilo: Ivana Žigon

Burja

Martinovanje na Krasu utrjuje položaj največjega martinovanja na Primorskem

Organizatorja Martinovanja na Krasu 2018 – Javni zavod Komenski Kras iz Štanjela in Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana – sta s prvimi ocenami obiska več kot zadovoljna, obiskovalci so dobro sprejeli tudi novosti – večdnevno dogajanje in železniški prevoz iz Ljubljane in Trsta. O uspehu, katerega pomemben del je Praznik vina v Štanjelu, pričajo tudi številke: 4 dnevi dogajanja in odličen obisk Štanjela, ki je privabil 6500 obiskovalcev, pa tudi 1000 prepeljanih gostov na HOP GOR – HOP DOL avtobusih. Povezovanje vinarske tradicije Krasa s pristno kraško kulinariko in kulturo je obiskovalce iz celotne Slovenije in zamejstva tudi letos prepričalo, da je Martinovanje na Krasu prava izbira za celovito in aktivno doživljanje Krasa.

Četrtekova Akademija o teranu je s polno dvorano poskrbela za odličen uvod v Martinovanje na Krasu 2018, obiskovalci so z zanimanjem sprejeli odprtja različnih razstav in predstavitev knjig, prav tako pa je odobravanje gostov požela dopolnjena kulinarčna ponudba. Ob tem direktorica Javnega zavoda Komenski Kras, Polona Abram, dodaja, da so z obiskom izjemno zadovoljni: »Štanjel je oživel, ulice je napolnilo približno 4700 obiskovalcev v soboto in dobrih 1300 tudi v nedeljo. Poleg kulinarčne izkušnje so obiskovalci iskali tudi kulturno obarvane vsebine, ki po našem prepričanju enogastronomski izkušnji dodajajo vrednost, jo nadgrajujejo, hkrati pa prinašajo nove zamisli, kako obstoje-

čo ponudbo tako Martinovanja na Krasu kot ponudbo nasploh nadgraditi v prihodnje.«

Martinovanje na Krasu 2018 je v peti izvedbi postavilo nove mejnike, saj je vsem sodelujočim uspelo preseči odličen obisk lanskega leta, hkrati pa z dopolnjeno in nadgrajeno ponudbo Martinovanje na Krasu utrditi kot največji tovrsten kulinarčni, kulturni, strokovni in družabni dogodek na Primorskem. Naj se ob tem še zahvalimo vsem, ki so sodelovali in podprli delo obeh zavodov; dokazali smo, da sodelovanje bogati Kras in njegove obiskovalce.

Besedilo: Javni zavod Komenski Kras

Ulice, polne domačih in tujih gostov, postajajo zaščitni znak Praznika vina v Štanjelu.

V sodelovanju z evropskim redom Vitezov vina, legaturo za Primorsko, smo prvič izvedli ocenjevanje mladih vin. Na ocenjevanju je sodelovalo več kot 40 vzorcev vin. Najboljši vinarji so prejeli tudi priznanja.

Ob prazniku vina se obiskovalci sicer najdlje zadržijo ob ponudbi gostincev in vinarjev, a odprte galerije, kulturno dogajanje, vodeni ogledi, Martinova in umetniška tržnica jim omogočijo celovito doživetje Štanjela.

Blagoslov mošta v Štanjelu so pospremili številni obiskovalci, ki so napolnili grajsko dvorišče.

Tako v soboto kot nedeljo sta obiskovalce Štanjela pozdravili tržnica Martinovih domačih dobrot in izdelki umetniške tržnice pri Kraški hiši.

Burja

Čezmejno povezovanje za ohranjanje in oživljanje gradišč

V oktobru se je začel čezmejni projekt Kaštelir, ki ga vodi Občina Komen ob partnerstvu Javnega zavoda Komenski Kras, financira pa se iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru cilja evropskega teritorialnega sodelovanja programa Interreg SI – HR. Rdeča nit najrazličnejših dejavnosti so ostanki gradišč (kaštelirjev) iz bronaste in železne dobe. Njihova presenetljiva gostota na širšem območju Primorske, Istre ter Kvarnerja priča o skupnih naravnih danostih in skupni zgodovini ter enovitosti tega območja v prazgodovini. Z zaraščanjem gradišč, izseljevanjem lokalnega prebivalstva ter izgubo tradicije in povezav s starodavno preteklostjo se izgublja tudi znanje o takrat rastočih rastlinah tega območja in njihovi uporabi. Zato je glavni namen projekta aktivno ohranjanje dediščine gradišč z njihovim ovrednotenjem, zaščito, oživitvijo ter promocijo. S projektom se želi obuditi tudi starodavno povezanost ljudi z rastlinami in jo tako predstaviti za sodobni čas, da bo služila trajnostnemu čezmejnemu turizmu, razvoju podeželja in sonaravnemu ravnanju z okoljem.

V okviru tega projekta s širšim podnaslovom 'Prazgodovinska gradišča in etnobotanika za trajnostni turizem in razvoj podeželja – od Krasa do Kvarnerja (preko Brkinov, Čičarije in Istre)', se je v sredo, 7. novembra 2018, na Gradu Štanjel odvil čezmejni dogodek 1. Dan kaštelirjev.

Dopoldanske ure so bile namenjene premu sestanku projektnih

partnerjev, v popoldanskem času pa predstavitvi pred strokovno, znanstveno in širšo javnostjo. Sledil je slavnostni podpis namere za ustanovitev Čezmejnega konzorcija za kaštelirje – gradišča, s katerim so se podpisniki zavezali k petim področjem skupnih prizadevanj: vzpostavitvi enotnega čezmejnega območja »dežela kašte«, strokovni zaščiti in večji prepoznavnosti dediščine gradišč v javnosti, ozaveščanju lokalnih skupnosti in njihovih prebivalcev, oblikovanju trajnostne izobraževalne in ozaveševalne ponudbe za različne ciljne skupine obiskovalcev in vključevanju arheološke in naravne dediščine v turistične in druge poslovne dejavnosti, ki lokalnemu okolju prinašajo gospodarsko spodbudo. Namero so podpisali projektni in pridruženi partnerji, trinajst občin iz Slovenije in ena iz Hrvaške, s širšega območja Primorske, Istre ter Kvarnerja, ter 22 drugih institucij, torej skupaj preko 50 podpisnikov.

Dogodka so se udeležili: Marko Bandelli, takratni minister brez resorja, pristojen za razvoj, strateške projekte in kohezijo, drugi predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko ter predstavniki Organa upravljanja Interreg Slovenija – Hrvaška, predstavniki Ministrstva za kulturo RS, več županov iz Slovenije in Hrvaške, drugi predstavniki občin, državnih, strokovnih ter drugih javnih in zasebnih inštitucij – skupaj približno 100 udeležencev. Odziv in zainteresiranost za podpis namere za ustanovitev omenjenega čezmejnega konzorcija kažeta na to, da sta zanimanje in pripravljenost za sodelovanje in povezovanje izredno velika, saj bodo v projektu obravnavane aktualne vsebine tako s področij naravne in kulturne dediščine kot z njima povezanimi možnostmi trajnostnega turizma. Vse navedeno je dobra popotnica ob samem začetku projekta.

Besedilo: Astrid Prašnikar, vodja projekta

Destinacija Kras pridobiva novo digitalno podobo

Zavod Komenski Kras, ki je nosilec projekta VisitKras, nadaljuje z izvajanjem aktivnosti, ki bodo omogočile sodobno digitalizacijo destinacije Kras.

V mesecu oktobru smo posneli video destinacije, ki predstavlja Kras v jesenskih barvah in izpostavlja aktivnosti, ki vabijo turiste

na doživetje Krasa v vseh svojih barvah. Na podlagi identifikacije zgodbe destinacije, smo definirali nov slogan destinacije Spoznajte naše barve, ki ga bomo smiselno implementirali v vsa promocijska orodja vodilne destinacije Kras.

Nov slogan ne predstavlja le fizičnih barv, ampak izpostavlja

predvsem naš karakter, bogato zgodovino ter širino ponudbe, ki jo turist na Krasu in v Brkinih lahko izkusi. S tem začnemo novo zgodbo in novo promocijo na digitalnih orodjih. Družbena omrežja Facebook in Instagram vabijo na jesensko-zimska doživetja z novimi image fotografijami ter krajšimi videi, ki so nastali v okviru jesenskega snemanja.

Za pohodnike in kolesarje smo poskušali ovekovečiti in posneti najbolj atraktivne pohodne in kolesarske poti, kot so Dolina Glinščice, Poti Miru, Pliskina pot ter Živi muzej Krasa. Ker brez vina in kulinarike na Krasu in Brkinih ne gre, je prva faza fotografranja vključevala tudi kulinarčno obarvane dneve. Tu so bili ponudniki izredno gostoljubni ter svoja vrata široko odprli. Delček Krasa smo tako ujeli v kleti Štoka v Krajni vasi, Bistroju Grad Štanjel, Hiši gostoljubnosti Krasna ter v Pršutarni Lokev. Suhomesnate izdelke je poskrbela tudi pršutarna Komel, sire Kmetija Žerjal iz Tomaja ter zelišča Zeliščarska kmetija Rogelja. Slednje smo odlično kombinirali s kamnitimi izdelki kamnoseka Jerneja Bortolata. Ker je na Krasu in Brkinih mogoče okusiti predvsem lokalno hrano, smo obiskali tudi Biodinamično kmetijo Kamnarjevi, Sadjarsko kmetijo Pečar iz Prešnice ter Vinogradniško kmetijo Širca-Kodrič. V kamero in objektiv pa smo ujeli tudi vedute Lokve, Vojaškega muzeja, Fabianijevo muzejsko trgovino, Muzej starih aparatov ter Muzej slovenskih filmskih igralcev. Sončni vzhodi in zahodi so bili najlepši na hribu Kokoš in Guri, Vremščici, Debeli griži, Cerju, na Vrheh,

Tabru, v Avberju ter Štanjelu. Ker je tu zaživela tudi umetnostna četrt, smo v objektiv ujeli Vlasto Markočič pri izdelovanju grafik po vzoru Lojzeta Spacala.

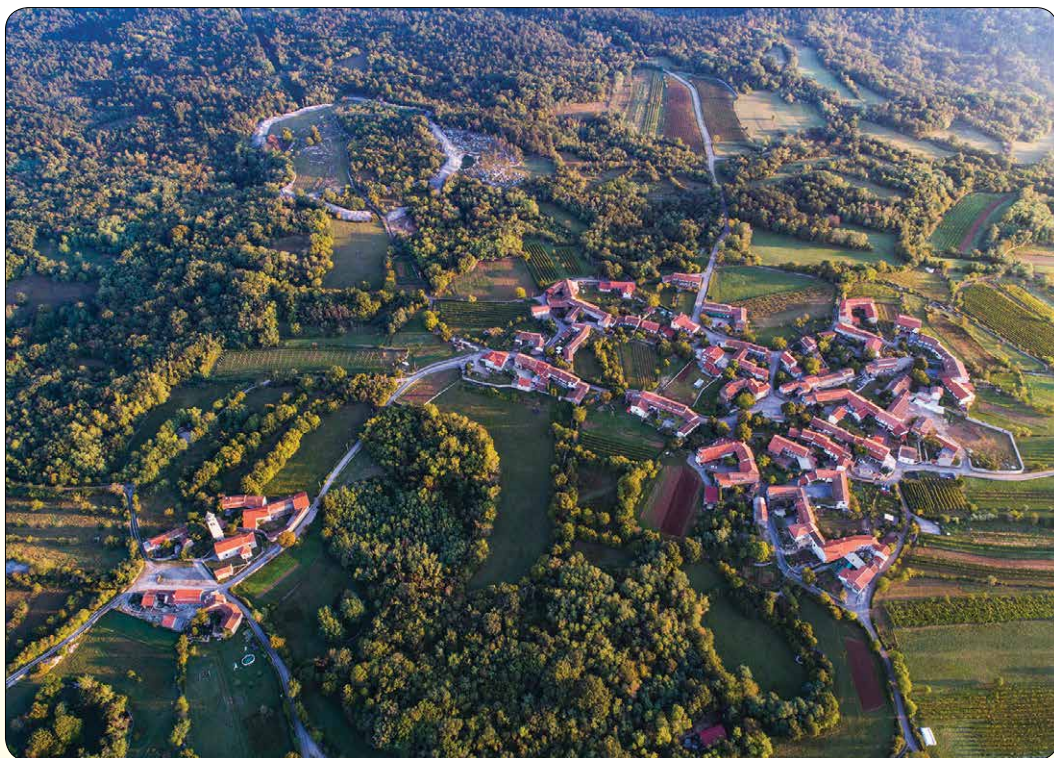
V novo leto pa bomo stopili z novim spletnim portalom, ki bo omogočal rezervacije prenočišč, destinacijskih paketov, priprave personaliziranega itinerarja ter načrtovanje obiska. Besedila na portalu, ki bodo pripravljena v okviru zgodb, bodo v štirih jezikih, in sicer v slovenščini, angleščini, italijanščini ter nemščini.

Besedilo: Projektna skupina

Foto: Jošt Gantar, za projekt VisitKras,

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in

Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Novinarska tura po Štanjelu in Kobdilju

V petek, 7. oktobra 2018, je Javni zavod Komenski Kras organiziral novinarsko turo za predstavnike nekaterih slovenskih medijev. Ob prihodu v Štanjel so ob krajšem nagovoru direktorice Javnega zavoda Komenski Kras, ge. Polone Abram, najprej spoznali zeliščne čaje Kmetije Buntovi iz Škrbine. Poleg same zgodovine krajev, znamenitosti in lepot, skritih med ozkimi srednjeveškimi štanjelskimi ulicami, so med vodenim ogledom lahko okušali penine Vinarstva Rebula iz Brestovice pri Komnu in suhe mesnine Kmetije Kosmina iz Brij pri Komnu, se na vaškem trgu ob Kraški hiši seznanili z različnimi vrstami kraškega medu Čebelarstva Furlani, kozjih sirov Kmetije Žerjal iz Tomaja in belih vin Vin Švagelj iz Štanjela. Ob koncu se je skupina ustavila tudi v Ferarijevem vrtu, kjer sta jim dobrodošlico izrekla še predstavnika Bistropa Grad Štanjel in Vinokras Sežana. Pot so po znameniti Fabianijevi poti nadaljevali vse do Ville Fabiani v Kobdilju, rojstne domačije Maksa Fabianija, kjer sta vse prisotne pozdravila še lastnica vile, ga. Blanka Malgaj, in predstavnik vinarske družine Klet Štoka iz Krajne vasi.

Besedilo: Urban Grmek Masič

Foto: arhiv ZKK

Kot običajno je jesensko-zimski čas namenjen predvsem nastopom športnikov vseh starosti v tekmovanjih pod okriljem panožnih zvez. Vsem športnikom pa je najbrž skupno to, da na tekmah po najboljših močeh poskušajo pokazati na treningih osvojeno znanje. In če to zadošča za naslov državnih prvakov, kot v primeru mladih balinarjev iz BK Hrast Kobjeglava - Tupelče, pomeni le, da se z mladimi dela odlično in da so pogoji in kakovost za doseganje vrhunskih rezultatov v naših krajih vsekakor prisotni. Čestitke!

Prav posebno tekmo, v kateri pa ni manjkalo spotikanj in nizkih udarcev, so nam v mesecu novembru pripravili kandidati za župana in predstavniki list za občinski svet. Po predstavitvenih programih sodeč, v kolikor tu ne gre le za prazne predvolilne obljube, se športu in rekreaciji v naši občini le rišejo lepši časi. Dvig sredstev namenjenih delovanju športnih društev, določitev upravljavca občinskih športnih objektov, zgraditev športnega parka Grofovska, širitev in obnova telovadnice OŠ Komen, štiristezna balinarska dvorana v Kobjeglavi ... vse to in še več smo predstavniki športa v soočenjih s kandidati za župana lahko

slišali. Razen par svetlih izjem pa konkretnih odgovorov o možnih načinih financiranja in izvedbi projektov vseeno nismo prejeli. Pustimo se presenetiti.

Ker pa nam, športnim delavcem, volitev očitno za letos še ni dovolj, bo Športna zveza Komen s svojim delegatom sodelovala tudi na volilni skupščini OKS-ZŠZ 16. decembra v Ljubljani. Poleg novega vodstva se bo volilo tudi v vsa delovna telesa pri OKS-ZŠZ. Pred tem, 30. Novembra, smo se udeležili 13. Kongresa športa za vse v Ljubljani, ki je letos v ospredje postavil športno rekreacijo invalidov. Nedvomno pomemben korak v smeri ozaveščanja širše javnosti o potrebah in možnostih za njihovo športno udejstvovanje. Kot običajno je prva sobota v decembru namenjena Štanjelskemu teku. Devetnajstič zapored so se tekači iz cele Slovenije pomerili na progi, ki jo zaradi neokrnjene narave še posebej cenijo. O pregovorni gostoljubnosti Hrušovljanov skoraj nima več smisla izgubljeni besed. Za prizadevnost, vztrajnost in predvsem to, da bomo prihodnje leto tekli že dvajseti zaporedni tek, jim zato lahko le zaploskamo.

Športna zveza Komen

13. Kongres športa za vse

Osrednja tema 13. Kongresa športa za vse, ki je potekal v Ljubljani od 30. novembra do 1. decembra, je bila letos posvečena športni rekreaciji invalidov. Kongres je bil namenjen športnim delavcem, medicinskim strokovnjakom in ostalemu strokovnemu osebju, ki se pri svojem delu srečujejo z invalidno populacijo, športnim klubom in društvom, ki jim vključevanje invalidne populacije v programe prinaša nove možnosti in izzive, športnim zvezam ter vsem ostalim, ki delujejo na področju športne rekreacije. Gibalna aktivnost in šport dokazano bistveno prispevata k njihovem izboljšanju kakovosti življenja tako v biološkem, psihološkem kot socialnem vidiku. Šport invalidov pa je tudi eden od pokazateljev stopnje razvitosti neke družbe, ki mora temeljiti na vključevanju in spoštovanju raznolikosti.

13. Kongres športa za vse je športno rekreacijo invalidov obravnaval iz različnih zornih kotov: medicinski, kineziološki in sociološki tematski sklop so se v plenarnem delu kongresa ob predavanjih strokovnjakov, osebnih izkušnjah invalidov športnikov in primerih dobrih praks zvrstili v petek, sobotni, praktični del programa pa je v večjem delu bil posvečen predstavitev športne vadbe za različne vrste ter stopnje invalidnosti. S prav posebnim zanimanjem smo prisluhnili predavanju ga. Marjete Keršič Svetel iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki je spregovorila o prednostih in izzivih športne rekreacije invalidnih oseb v naravnem okolju. V zadnjih desetletjih so klinične raziskave pokazale nedvomno povezavo med doživljanjem narave in izboljšanjem tako telesnega kot duševnega zdravja. Narava s svojo biotsko pestrostjo, nenehno spreminjajočo svetlobo, naravnim zvočnim okoljem, živimi bitji, bogastvom oblik in barv že sama po sebi ugodno deluje na zdravje in kakovost življenja. Rekreacija v naravnem okolju zato predstavlja dodano vrednost v primerjavi s telesno dejavnostjo v zaprtih prostorih ali urbaniziranem okolju. Z zaključnimi mislimi sta kongres zaokrožila g. Janez Matoh (član programskega sveta kongresa, Zveza društev upokojencev Slovenije) in dr. Herman Berčič (podpredsednik programskega sveta kongresa, upokojeni profesor Fakultete za šport).

Besedilo in foto: Rajko Kralj

Sončkov dan

Tretje leto zapored so mladi košarkarji iz košarkarskega društva ŠKD Kras sodelovali na največjem festivalu otroške košarke pri nas - 22. Sončkovem dnevu v Novi Gorici, ki je potekal 2. decembra 2018. Na športni prireditvi, ki je že davno prerasla okvire lokalnega značaja, je letos sodelovalo preko 120 ekip iz 12 držav, odigranih pa je bilo preko 230 tekem.

Naši ekipe, ki sta ločeno tekmovali v Novi Gorici in Šempetru, sta se ob otroškem vrvežu, ki je to nedeljo vladal povsod, lahko dodobra

naigrali. Za mnoge je bil to sploh prvi stik s košarkarskim svetom. Ekipi sta se borili po svojih najboljših močeh, prikazali veliko želje in prizadevnosti ter že kar nekaj košarkarskega znanja. V tekmovanju v prostih metih je v svoji skupini v Šempetru zmagal mladi košarkar našega društva Tim in si tako zagotovil mesto v tekmovanju na osrednji prireditvi v Novi Gorici. Prosti meti, ki jih je imel na razpolago, so bili sicer tehnično odlično izvedeni, a žoga le ni hotela v koš. Vseeno pa si za suveren nastop pred nabito polno

športno dvorano OŠ Milojke Štrukelj zasluži vse naše pohvale. Zaključna prireditev je bila letos posvečena košarkarju Dragiši Drobnjaku in njegovi 25-letni košarkarski karieri. Skupaj s košarkarskimi prijatelji iz mladosti, soigralci iz klubov in slovenske reprezentance, med katerimi ni manjkalo zvenečih imen (Smodiš, Bečirovič, Petrov ...) in mladimi košarkarji iz različnih držav je odigral svojo poslovilno tekmo in tako na najlepši možen način zaokrožil svojo uspešno igralsko pot. Sončkov dan nas je s svojim sloganom, da so »Zmagovalci prav vsi!«, še enkrat več prepričal ... naslednje leto se zato zopet vidimo!

Besedilo in foto: Rajko Kralj

19. Štanjelski tek

Zadnji mesec letošnjega leta se je na Krasu začel vse prej kot običajno. 1. december tako ni prinesel le prve v seriji prazničnih sobot, pač pa največji športni dogodek na Komenskem Krasu. ŠK društvo Hruševica je že devetnajsto leto zapored organiziralo Štanjelski tek, ki pooseblja zaključek tekaške sezone med vsemi ljubitelji in ljubiteljicami teka, ki si, roko na srce, ne predstavljajo drugačnega slovesa od novega leta kot s tekom po pristni kraški pokrajini. Seveda ob pihljanju prave kraške burje in prešernem nasmehu domačinov, ki vsako leto dogodku dodajo piko na i. Letošnja izvedba Štanjelskega teka se vsej svoji tradiciji ni izneverila in je tako ponovno uspešno zadovoljila pričakovanja kar 241 tekačev. Prav kraška burja pa je bila tista, ki je poskrbela, da se je tik pred startom nebo razjasnilo in da je sonce še dodatno ogrelo srca vseh udeležencev.

S progo, dolgo devet kilometrov, na kateri tekači premagajo 120 metrov višinske razlike, sta najhitreje opravila Marko in Petra Tratnik, brat in sestra, oba člana ŠD Nanos. Marko je postavil čas 31:26 in s tem le za pičlih 12 sekund zaostal za osebnim rekordom. Slabe pol minute počasnejši je bil Matteo Vecchiet, tekač na srednje dolge proge iz Trta, tretji pa Peter Kastelic, ki je v zadnjih metrih uspel zbrati še dovolj moči in ubranil napad Jake Gržeta. Napeto je bilo tudi v ženski konkurenci, kjer je že omenjena Petra Tratnik za vsega pet sekund ugnala drugouvrščeno Lucijo Krkoč, tretja pa je bila Sergeja Lipušček.

Teka se je udeležilo tudi kar nekaj organiziranih tekaških skupin, med katerimi je zaradi svoje številčnosti prav zagotovo izstopala ekipa iz Hotavelj. In ker dober glas seže v deveto vas (ali kar preko državnih meja), se organizatorji tokrat lahko pohvalijo tudi s pestro mednarodno udeležbo. 19. izvedbe Štanjelskega teka se je namreč udeležilo tudi nemalo Italijanov ter Rusinja Elena Safonova, ki je slavila na zadnjem reXovem teku. Da je tek po pristni kraški naravi, ki je v začetku decembra odeta v prav posebne naravne tone, nekaj posebne-

Absolutni zmagovalec Marko Tratnik čas: 0:31:26

ga, pričajo tudi številna znana imena med udeleženci. Minulo soboto so tako v Štanjel prišli tudi Dušan Semolič, nekdanji predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, in Uroš Čufer, nekdanji finančni minister. Poleg politikov pa so nas z udeležbo razveselili tudi naši nekdanji športniki. Svojo formo sta na progi preizkusila Andraž Vehovar in Sadik Mujkić, oba dobitnika medalj na olimpijskih igrah. Prvi, kanuist, je bil srebrn v Atlanti leta 1996, drugi, veslač, pa je dvakratni prejemnik olimpijske medalje. Prvo je osvojil v dvojcu brez krmarja na olimpijskih igrah 1988 v Seulu, drugo pa leta 1992 v Barceloni v četvercu brez krmarja.

Prav poseben kamenček v mozaiku pestrosti udeležencev letošnjega Štanjelskega teka pa nedvomno pripada Slavku Sitarju, najstarejšemu tekaču tudi letos. S svojo neverjetno pozitivno energijo, živahnostjo in entuziazmom, ki jih izžareva na vsakem koraku, je Gorenjec živ dokaz, da nikoli nisi prestar za tekaški korak in da rek zdrav duh v zdravem telesu še kako drži.

Za dodano vrednost celotnega dogodka pa so na prizorišču poskrbele tudi številne stojnice, kjer so domačini ponujali domače, lokalne dobrote. Lahko ste prepričani, da terana in pršuta ni manjkalo.

Člani ŠK društvo Hruševica pravijo, da sta bila ves trud in trdo delo tudi letos poplačana. Najlepša nagrada zanje sta bila zadovoljstvo in nasmeh vseh udeležencev teka, ki so med drugim Kraševcem dali dodaten zagon, neverjeten elan. Poskrbeti, da bo prihodnji, 20. in hkrati jubilejni, Štanjelski tek še večji, še boljši. Največji športni dogodek v Občini Komen v pravem pomenu besede.

Za ŠK društvo Hruševica
Špela Klakočar Stele

ŠPORTNA
ZVEZA
KOMEN

Fundacija za šport
www.fundacijazasport.org

Pomlajena ekipa dečkov iz Kobjeglave – državni prvaki Slovenije

Mladi balinarji iz Kobjeglave so spet presenetili. Osvojili so naslov državnih prvakov v kategoriji do U14.

Sklepni del tekmovanja je v začetku novembra potekal v balinarski dvorani v Novi Gorici.

Med seboj so se pomerile štiri prvovrščene ekipe iz rednega dela ligaškega tekmovanja.

V prvem polfinalu sta se srečali ekipe Agrochem Hrast iz Kobjeglave in ekipa ŠB Korte Izola 2. V drugem polfinalu pa ekipi Skale iz Sežane in Pliskovica. Zmagovalca sta se nato udarila še v finalu. Ekipa Agrochem Hrausta je bila boljša od Skale iz Sežane in zaslužno osvojila naslov prvaka.

Za zmagovalno ekipo so nastopili: stari maček, Jaka Štremfel, iz Kobjeglave in trije novinci: Etien Kavčič iz Komna, Aljaž Bandelj iz Lukovca in Domen Marušič iz Opatjega sela. Novinci so s treningi balinanja pričeli v lanskem letu in odigrali svojo prvo sezono v kategoriji U14.

Za uspeh so poleg fantov zaslužni tudi trener, Gregor Rudež, in

starši, ki nesebično pomagajo pri prevozih in ostalih dejavnostih. Čestitke fantom v imenu kluba Agrochem Hrast. Želimo vam še veliko balinarskih uspehov.

Besedilo:

Tanja Marc

Foto:

Gregor Rudež in

Aleksander Marc

Člani NK Komen – jesenski prvak EPNL 2018/2019

Za imeniten uspeh v jesenskem delu EPNL 2018/2019 je poskrbela članska ekipa NK Komen, ki je postala prvak. Pred nadaljevanjem sezone 2018/2019 si deli prvo mesto z ekipama NŠ Ankaran in NK Korte, ki so zbrale isto število točk. Ekipe se razlikujejo samo po doseženih in prejetih zadetkih.

Poleti se je ekipa močno pomladila, zato je bil začetek prvenstva po pričakovanjih precej zadržan. Vzrok temu pa je bila predvsem neizkušenost ekipe. Hitro pa je strokovno vodstvo, predvsem pa igralci sami, postavili stvari na pravo mesto. Sledil je niz zmag in edini poraz, ki pa fantov ni spravil s tira, saj so jesenski del zaključili

z delitvijo prvega mesta. V zadnji tekmi jesenskega dela, ki smo jo odigrali v Kortah, kjer smo prikazali izjemno igro, se domačini lahko zahvalijo le obilici sreče, da so iztržili neodločen rezultat in delitev točk. Po tekmi je imela celotna ekipa s strokovnim vodstvom večerjo v Hotelu in restavraciji Grahor v Danah pri Sežani. Večerjo sta podarila lastnika hotela in starša našega igralca Žana Grahorja. V pokalnem tekmovanju smo izpadli v četrtfinalu, in sicer proti tretjeligašu Plami iz Podgrada.

V spomladanskem delu sezone želimo nadaljevat s predstavami, ki bodo vsečne predvsem za gledalce in naše neutrudne navi-

jače Green Boys Tribuna Jablnc, ki nas podpirajo na domačih in gostujočih tekmah. Ob tem uspehu ne smemo zanemariti tudi izjemnega deleža veteranske ekipe, ki vzorno skrbi za organizacijo članskih tekem in vzdrževanje objekta.

Ob tem pa vabim vse, naj se nam pridružijo na Grofovski, da bomo z navijanjem pomagali našim fantom k še boljšim rezultatom in naj velja slogan »Pomagajmo lokalnemu klubu«.

Ob teh rezultatih pa je potrebno izpostaviti, da vsi treningi in tekme potekajo na obstoječem igrišču, ker drugih vadbenih površin praktično ni. Igrišče je posebno v deževnih dneh precej uničeno in neprimerno za vadbo in igranje nogometa. Želja vodstva kluba je, da bi s pomočjo lokalne skupnosti prišli do dodatnih vadbenih površin, ki bi bile primerne vsaj za treninge in tekme mlajših selekcij.

Tudi letos se bomo predstavili na božično-novoletnem sejmu s stojnico skupaj z navijaško skupino Green Boys Tribuna Jablnc. Na stojnici bo mogoče kupiti ali naročiti promocijske izdelke NK Komen.

Še vedno pa se lahko vpišete in prijavite v mladinsko šolo nogometa Komen. Prijave sprejemamo na e-mail: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejemata trener ali prisotni predstavnik kluba, ki so vsak torek, sredo in petek ob 17:30 na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah, četrtek in petkih po razporedu nogometne šole NK Komen.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto:

Mladinska nogometna šola Komen – jesen 2018/2019

V tekmovalno sezono 2018/2019 smo vstopili s treningi, ki so se tokrat začeli že v prvem avgustovskem tednu. Uradna tekmovalna smo začeli v prvem tednu meseca septembra. Tekmovalna na prostem se sedaj zaključena in jesenski del prvenstva je pod streho. Letošnjo sezono smo v Mladinski nogometni šoli Komen začeli s štirimi selekcijami. Poleg tega pa vodimo nogometni krožek v Osnovni šoli Brank, kjer vadba poteka 2 x tedensko po eno uro v času podaljšanega bivanja. Rezultati, ki smo jih dosegli, so bili pričakovani in glede na letošnji vpis otrok in njihovo prizadevnost lahko tudi v bodoče realno pričakujemo zelo dobre rezultate. Omeniti velja tudi dejstvo, da se je letos v Nogometno šolo Komen vpisalo kar 20 novih otrok, zato lahko z optimizmom zremo v bodočnost nogometa v Komnu. Vodenje selekcij je tudi v tej sezoni zaupano trenerjem z UEFA licencami, in sicer: selekciji U7 in U9 vodita g. Zdravko Milinković in g. Danjel Peras, selekcijo U11 g. Matjaž Grmek in selekcijo U13 g. Alojz Barukčič. Letošnja novost na področju strokovnega dela so ločeni treningi za vratarje, ki potekajo enkrat tedensko in jih vodi izkušen vratar članske ekipe NK Komen, g. Denis Dokič.

Ekipe selekcij U7 in U9 sta nastopali združeno v ligi MNZ Koper-Kras, ki poteka po turnirskem sistemu. Enega od turnirjev smo gostili tudi na naši Grofovski. Ekipa U11 je v tem delu sezone izjemno napredovala in po prikazanem sodi v sam vrh v tej starostni skupini. Selekcija U13 nastopa v zelo močni 16 članski enotni ligi MNZ Koper. Po starosti otrok je naša ekipa najmlajša v ligi, toda kljub temu so odigrali nekaj zelo dobrih tekem in z

optimizmom pričakujemo spomladanski del prvenstva.

Največjo težavo nam trenutno predstavljata pomanjkanje vadbenih površin. V času treningov se na igrišču istočasno v treh skupinah drenja od 50 do 60 otrok.

Še vedno pa se lahko vpišete v Nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba, ki je vsak torek, sredo in petek ob 17.30 na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen po razporedu Nogometne šole NK Komen. Za vse informacije lahko kontaktirate vodjo Nogometne šole Komen, g. Kristjana Gregoriča, na gsm 051 601 414

Besedilo: Adrijan Spačal, Foto:

56. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA Gornja Radgona

V Sloveniji obdelujemo 16.000 ha vinogradov (RPGV 2018) oziroma 3,1 % kmetijskih površin, vinogradništvo pa predstavlja 10% vrednosti vse slovenske kmetijske pridelave. V vinorodnem okolišu Kras je posajenih 583 ha vinogradov in je glavna kmetijska panoga tega območja. Sloves terana PTP in ostalih vin vinorodnega okoliša Kras je potrebno vedno promovirati. Prav različni sejmi in ocenjevanja so oblike promocije in prepoznavnosti Krasa doma in v tujini.

Kmetijski sejem v Gornji Radgoni vključuje poleg ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, mesa in mesnih izdelkov pa sadnih sokov in brezalkoholnih pijač ter medu tudi že 44. državno ocenjevanje vin. Letos je sodelovalo še pet drugih držav s 566 vzorci vin. Kraški vinarji se na to ocenjevanje skrbno in številno prijavijo. Prijavljenih je bilo 26 vzorcev terana PTP ter še lepo število ostalih belih in rdečih vin, mirnih in penečih vin. Pogoji za izbiro šampiona po kategorijah vin pa je vsaj 25 vzorcev. Za odličja je seveda potrebno imeti odlična vina in še dobršen koš sreče, saj se odloča na stotinke. Skupno je bilo po kategorijah podeljenih devet šampionov in eden je zaslužen prišel na Kras.

Šampiona za teran PTP sta si prislužila dva kraška vinarja: Petelin – Durcik, Franko Durcik iz Pliskovice za letnik 2017 in CV - Colja Vito, Matej Colja iz Coljave za teran PTP letnik 2012. Oba terana sta bila izbrana, kar pomeni, da je bilo grozdje predhodno vzorčeno in na ocenjevanju za promet z vinom doseglo oceno 18,1 in več. Podeljenih pa je bilo še pet zlatih medalj za teran PTP: Vinska klet Pri Starčih - Tavčar iz Križa, Vinska klet Boris in Alen Lisjak iz Dutovelj, dve zlati medalji Vinakras z. o. o. Sežana in Bogdan Cotič - kmetija Buntovi iz Škrbine. Podeljenih je bilo tudi 16 srebrnih medalj, ki so za desetinko ali do pet točk zaostajale za zlatimi odličji, zato se svetijo skoraj kot zlato.

Na Krasu pa uspevajo odlično tudi ostala vina in zvrsti, ki so dosegla tudi visoka zlata odličja. Prvak vinske turistične ceste postane pridelovalec, ki doseže s svojim vinom največje število točk v svojem okolišu (ocenjuje se po 100-točkovnem sistemu v štirih skupinah - skupno 20 ocenjevalcev in predsedniki komisij). Že devet let zaporedno

je prvak vinske klet Boris in Alen Lisjak iz Dutovelj za vino Sara - rdeča zvrst 2010. Tudi ostale rdeče zvrsti in bela vina s Krasa so se okitila z zlatom in srebrom. Največji pridelovalec terana na svetu Vinakras Sežana si je prislužil kar pet zlatih in osem srebrnih medalj.

Na mladih svet stoji, pravi stari rek in letošnji sejem je dal poudarek mladim v kmetijstvu. Letos prvič se je najuspešnejšemu mlademu vinarju v Sloveniji podelilo naslov mladi vinar leta 2018 in ta prestižni naslov si je prislužil mladi kraški vinar Matej Colja iz Coljave, CV -Colja Vito. Poleg šampionskega naslova je osvojil s svojimi vini še zlato medaljo in štiri srebrna odličja.

Za vsakim vinom in drugim kmetijskim pridelkom in izdelkom stoji ogromno dela, znanja in poguma.

Na Kmetijsko-živilskem sejmu so se predstavili s svojimi mesnimi izdelki Kras kot združenje pridelovalcev kraškega pršuta, Društvo pridelovalcev kraškega brinjevca in Društvo proizvajalcev brkinskega slivovca in drugi.

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica – KSS Sežana in društva organiziramo ogled sejma, kjer so vabljeni tudi kmetovalci iz Kmečke zveze iz Trsta in vedno se jih nekaj pridruži. Radovednost in spoštovanje do kmetijstva in do kraških in brkinskih pridelovalcev smo izkazali tudi obiskovalci, ki smo si organizirano ogledali sejem AGRA.

Besedilo: Majda Brdnik

Foto: Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, KSS Sežana

Kraševci in Brkinci na strokovni ekskurziji po Bolgariji

Za kmetovalce iz območja Krasa, Brkinov in Slovenske Istre pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica – KSS Sežana vsako leto organiziramo strokovno ekskurzijo v tujino.

S finančno pomočjo KGZS OE Koper, Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa, Društva kmetič sežanske regije in Društva turizma na kmetijah smo se od 17. do 21. oktobra za pet dni

odpeljali proti Bolgariji.

Ker je bila pot dolga, smo imeli prvi postanek imeli v Srbiji, v Sremski Mitrovici, kjer smo si ogledali znamenitosti mesta in tržnico. Po kosilu smo pot nadaljevali proti Nišu, kjer smo v njegovi bližini obiskali vinsko klet Malča.

Drugi dan nas je pot vodila proti Bolgariji, v Sofijo. Tam so nas

na sedežu Nacionalne kmetijske svetovalne službe (NAAS) že čakali. Pozdravila sta nas namestnica direktorja Milena Novatov in Dimitar Vanev. Predstavili so nam kmetijstvo Bolgarije, ki predstavlja 3,8 % BDP. 45 % celotnega območja predstavljajo kmetijske površine, obdeluje jih 201.014 kmetij. Tu je veliko majhnih kmetij z malo površinami in nizkimi dohodki pod 4000 EUR, na drugi stani pa so velika posestva z velikimi površinami. Med panogami prevladuje poljedelstvo s pridelavo pšenice, ovsa, koruze, sončnic in tobaka. Kmetijska svetovalna služba je 100 % financirana od države, sodelujejo pa tudi v EU projektih. Organizirajo tudi različna izobraževanja za kmetovalce od predavanja, delavnic, demonstracij in predstavitev na terenu.

Od tu smo se odpeljali do kraja Ustina, nedaleč od Plovdiva, do vinske kleti Villa Yustina. Predstavnica kleti nam je predstavila podjetje Tomika Metal AD, katerega glavna panoga je izdelava inox posod za vinarstvo. Villa Yustina je bila ustanovljena leta 2006 z idejo o majhni, butični vinski kleti, ki pa je prerasla v veliko klet z najsodobnejšo opremo. Zgradili so tudi hotel, ki pa še ne sprejema gostov. Najprej so nam postregli s kosilom in ob jedi smo lahko pokušali še njihova vina, ki jih tudi izvažajo, največ v Italijo. Poleg vinogradništva se ukvarjajo tudi z rejo koz. V podjetju imajo 70 stalno zaposlenih. Polni lepih vtisov smo se odpeljali do drugega največjega mesta v Bolgariji, v Plovdiv, kjer smo prenočevali.

Naslednji dan, v petek, smo se najprej sprehodili po mestu, ki bo leta 2019 prestolnica kulture EU, nato pa se odpeljali do vasi Karabunar, znani po dobrem vinu, do vinske kleti Villa Terres, ki je bila zgrajena leta 2013. Lastnik, g. Petozar, nam je predstavil njihovo delo.

Po degustaciji petih vin in kosilu smo zapustili Villo Terres in pot nadaljevali do Slivna in naprej do kraja Vasil Levski, kjer so nas že čakali na živinorejski kmetiji. Lastnikova hči Agora nas je vodila po kmetiji s 100-letno tradicijo reje ovac in konj. Danes na kmetiji redijo poleg ovac in koz tudi bivole. Pred tremi leti so se odločili, da pričnejo s predelavo mleka, tako ovčjega, kozjega kot bivoljega, čez mesec dni pa bodo odprli tudi klavnico in prodajalno mesa. Obdelujejo 200 ha lastnih kmetijskih površin, od katerih je polovica pašnikov, polovica pa travnikov in njiv.

Posestvo so kupili po denacionalizaciji nekdanjih kolhozov.

Po ogledu hlevov so nam pripravili še degustacijo različnih sirov in jogurta, vendar nas je čas preganjal, zato smo morali na pot proti hotelu v Kazanlak.

V soboto zjutraj smo imeli prvi postanek v dolini vrtnic, v kraju Gabarevo na posestvu Agroprodukt, kjer od leta 2004 pridelujejo vrtnice in druga zelišča. Lastnik Ridvan Ilyaz nam je predstavil družinsko kmetijo. Na 30 ha zemlje pridelujejo vrtnice, sivko, kamilico, meliso in smilj, iz katerih proizvajajo eterična olja. Zelišča in vrtnice odkupujejo tudi od kooperantov, katerim preskrbijo tudi sadike. 90 % imajo ekološke pridelave in so največji proizvajalci s certifikatom za ekološko pridelavo in predelavo v Bolgariji. Letno pridelajo 6 milijonov sadik, od tega 500.000 vrtnic in 4 milijone smilja. Navdušeni nad vsem smo pot nadaljevali v osrčje doline vrtnic, ki jo imenujejo tudi dolina tračanskih kraljev, med mestom Kazanlak in mestom z mineralnimi izviri Pavel Banya do vasi Skobelovo, kjer smo obiskali družinsko podjetje Damascena. To je prva zasebna destilarna v Bolgariji, ustanovljena 1991. leta, ki se ukvarja s proizvodnjo rožnega olja in drugih eteričnih olj (sivka, melisa). Podjetje ima svoja polja, kjer strokovnjaki testirajo kakovost.

Po ogledu destilarne, etnološke zbirke in parka smo se odpeljali naprej čez prelaz Stara Planina v Gabarevo, kjer smo imeli kosilo. Od tu nas je pot vodila do vinskega muzeja blizu Plevna. Muzej je bil odprt leta 2008 v jami v Plevenskem parku Kavla. Nato smo pot nadaljevali do glavnega mesta, Sofije, kjer smo prenočevali. V nedeljo, zadnji dan našega popotovanja, smo se dopoldne sprehodili po Sofiji in spoznali njene znamenitosti, potem pa smo se odpeljali proti Srbiji, kjer smo pred povratkom domov v vasi Jelašnica v gostilni pri Brku še pokosili.

Razšli smo se v upanju, da se drugo leto zopet srečamo in obiščemo katero drugo državo in spoznamo njihovo kmetijstvo in podeželje.

Besedilo : Milena Štolfa

Foto: arhiv KGZ Nova Gorica, KSS Sežana

Podelitev jubilejnih in posebnih priznanj

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana je tudi v letošnjem letu podelila jubilejna priznanja vsem članom, ki praznujejo 10, 20, 30 in 50 let delovanja, ter 8 posebnih priznanj za kakovost izdelkov, storitev in inovatorske dosežke, med katerimi letos prvič podeljuje priznanje MLADI OBRTNIK 2018, za spodbujanje mladih k razvoju obrtniške dejavnosti. To priznanje je prejel Marko Jazbec iz cvetličarne Erika. Svečana podelitev je bila v petek, 23. novembra 2018, ob 19. uri, v Kulturnem domu Hrpelje-Kozina. Dogodek je povezovala Vesna Matevlič, gost večera pa je bil glasbenik Andrej Šifrer.

Predsednik OOO Sežana, Jernej Bortolato, je v svojem nagovoru pozdravil vse prisotne in ob enem tudi čestital izvoljenima županjima, Saši Likavec Svetelšek in Alenki Štrucl Dovgan, ter jima zaželel uspešno vodenje njunih občin. Posebno čast in zahvalo je namenil prejemnikom posebnih priznanj in jubilarantom. »OOO Sežana je ponosna na vsakega člana, obrtnika in podjetnika, ki svojo obrtniško in podjetniško pot začrta s ciljem nadaljnega razvoja, zato v okviru možnosti članom pomaga skozi ustrezna strokovna svetovanja, izobraževanja ter z raznimi promocijskimi aktivnostmi,« je povedal predsednik ter dodal, da se bo zbornica še naprej zavzela za pravice podjetnikov in boljše pogoje poslovanja. Zaključil je z vzpodbudno novico o državnem sekretarju za malo gospodarstvo, ki je ključen za ureditev zakonodajnega okvirja, ki ureja poslovanje obrtnikov in podjetnikov.

Ogromno potenciala se namreč skriva predvsem v mikro, malih in srednjih podjetjih, ki so hrbtenica gospodarskega razvoja, zato mora tako država, kakor tudi lokalna skupnost posebno pozornost nameniti izboljšanju pogojev za njihovo rast in razvoj. Konkurenčnost podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest sta nedvomno povezani. S podporo lokalne politike lahko ustvarimo trajnostno blaginjo, ki bo podlaga za dvig kakovosti življenja vseh naših ljudi. Prejemniki priznanj iz občine Komen so naslednji: Za 10 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu je zahvalo prejelo podjetje LEMONT, montaža in vzdrževanje kovinskih in drugih konstrukcij, d. o. o.; za 20 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu Igor Tenze, s. p., Graftisk – tisk in založništvo ter Žaganje in skoblanje lesa Jožef Krošel, s. p.; za 30 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu pa je zahvalo prejelo Vulkanizerstvo, vzdrževanje in izposoja vozil Igor Volčič, s. p.

Priznanje za kakovost izdelkov, storitev in inovatorske dosežke v obratovalnicah in podjetjih je prejelo sedem nagajencev, in sicer: Čevnja Sandi, s. p., kamnoseštvo in restavracija; Gostilna Mahorčič Martin in Ksenija Mahorčič; Klančar Žerjavi, najem, prodaja in servis gradbene opreme, d. o. o.; KOPED, d. o. o., podjetje za kovinsko predelavo polizdelkov in iz-

delkov; Okrepčevalnica Ruj Peter Patajac, s. p.; Pivovarna gostilna Mahnič, d. o. o., in PLAMEN ključavničarstvo, d. o. o.

Posebno priznanje, ki ga je komisija letos podelila prvič in ga bo Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana od letos podeljevala mladim upom, ki z veseljem in ponosom opravljajo obrtni poklic ter tako ohranjajo vrednote obrti. Prvi prejemnik tega priznanja je MARKO JAZBEC. Njegova mentorica Erika Kljun Peric je že v drugem razredu osnovne šole vedela, da bo postala cvetličarka. Pravi, da je želela ljudem podarjati nasmeh na obraz. Zato mora človeka videti, ga začutiti, šele nato se lahko začne ustvarjanje pravega šopka. Florist mora imeti sposobnost videnja in prav to sposobnost je Erika po 25-ih letih iskanja prepoznala pri svojem vajencu Marku Jazbecu iz Svetega pri Komnu, ki je že v osnovni šoli ugotovil, da so rastline njegova strast, zato se je tudi odločil za poklic cvetličarja. Marko Jazbec, trenutno dijak 3. letnika programa vrtnar in cvetličar na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, se je lansko leto preizkusil na tekmovanju mladih vrtnarjev v Celju in takoj osvojil prvo nagrado. Pri izdelavi vrta mu je pomagal prijatelj Luka Mavrič, mentorstvo pa je prevzela njegova profesorica na šoli, Irena Bizjak. Žirijo je prepričal s sanjskim vrtom, ki ga je navdihnil Kras. Uporabil je kamen, mu dodal trpežno brezo z enim najlepših lesov, vključil pa je tudi bolj eksotične kraške rastline. Letošnje leto je ponovno nastopil na sejmu mladih vrtnarjev – Flora in prav tako prejel prvo nagrado – za letošnji velikonočni vrt je uporabil vrbo, primule in zelišča. Erika in Marko pa že kujeta načrte za tekmovanje prihodnje leto, ko se bo Marko pomeril v izdelovanju šopka in fantazijskega aranžmaja. S cvetličarstvom se mladi cvetličar ne ukvarja zgolj v šoli, temveč tudi v svojem prostem času, ko sodeluje pri krašenju domače cerkve Sv. Tilna v Svetem pri Komnu. Markovo pridnost in vedoželjnost ob vstopu v cvetličarno Erika takoj opazijo tudi stranke, zato aranžma z veseljem in brez skrbi prepustijo njegovim ustvarjalnim rokam.

V spodbudo k razvoju obrti cvetličarstva mu je Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana poklonila priznanje mladega obrtnika.

Spoštovani jubilaranti in prejemniki priznanj, vi ste sinonim za inovativnost, prodornost, pogum in uspeh. Iskrene čestitke za vaše izjemne dosežke. Samo skupaj lahko soustvarjamo prihodnost,

v kateri vsi z veseljem sobivamo, prihodnost, ki nam daje pogum in optimizem ter kaže, da imamo v Sloveniji dovolj domačega znanja in sposobnih podjetij. Zahvala občin Hrpelje-Kozina, Divača in Komen ter vsem sponzorjem, ki so nas pri izpeljavi prireditve tudi finančno podprli.

Besedilo in foto:
OOO Sežana

Burja

Uspela že dvanajsta promocija deficitarnih in obetavnih poklicev

Na Krasu in Brkinih se gospodarstvo, podobno kot drugje po Sloveniji, srečuje s problemom pomanjkanja ustreznega kadra. Vpisi osnovnošolcev v poklicne in srednje tehnične šole so vse manjši in v nenehnem upadanju. To je še dodaten razlog, zaradi katerega Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana že dvanajsto leto načrtno spodbuja učence za poklice, ki jih primanjkuje. Letos se je kot partner v projektu pridružil tudi Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje.

Na promociji deficitarnih in obetavnih poklicev, ki je potekala 3. oktobra 2018 v parku pri Starem gradu v Sežani, so dijaki in profesorji sodelujočih srednjih šol predstavljali poklice, za katere obstaja na trgu delovne sile povpraševanje in tudi dobri zaslužki. Predstavljeno je bilo 40 različnih poklicev, v okviru projekta Sloveniaskills pa so bili še posebej izpostavljeni poklici aranžerja, cvetličarja, kamnoseka, kuharja, strežbe, IKT, mehatronike, slikopleskarstva, stavbnega in pohištvenega mizarstva.

Več kot 200 devetošolcev iz šol Sežane, Divače, Hrpelj - Kozine, Komna in Dutovelj je pod vodstvom svojih mentorjev budno spremljalo dogajanja na stojnicah. Še toliko bolj zavzeti pa so bili pri predstavitvah posameznih poklicev, ki so potekale v obliki delavnice.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana s tovrstno promocijo skupaj s partnerji že od leta 2006 spodbuja interes učencev za vpis med deficitarne poklicne smeri. S tem so bili prvi koraki na tem področju storjeni. Vendar pa se na zbornici zavedajo, da to nikakor ni dovolj. Da bodo postali določeni poklici med mladimi spet popularni in zanimivi, bo treba s podobnimi dogodki, na prilagojen način začeti pri čisto majhnih otrocih, torej že v vrtcu.

Kot je v uvodnem pozdravu osnovnošolcev povedal predsednik OOO Sežana Jernej Bortolato, se mladim na tovrstnih dogodkih omogoči vpogled v posamezne poklice in s tem vzbudi zanimanja za poklic, ki mogoče ni bil v prvem planu. Pogosto so predstave o poklicih tudi napačne. S projektom in načinom predstavitev, ki ga je zbornica zastavila skupaj z partnerji, želimo omogočiti vpogled v vsebino posameznega poklica, v delovna okolja in možnost, da spoznajo napredek tehnologij ter perspektivnost nekaterih poklicev. Želja zbornice je, da bi se promocije v prihodnje udeležili tudi starši in se tako seznanili s poklici, za katere bi njihovi otroci po končanem izobraževanju dobili tudi zaposlitve.

Župan Občine Sežana Davorin Terčon se je strinjal, da izbira pravega poklica ni enostavna. Seveda si vsi želimo izbrati dobro plačan poklic, vendar se pri tem ne sme zapostavljati dejstva, da posameznik, ki uživa v delu ki ga opravlja, opravlja delo z veseljem. Zato je vse devetošolce pozval, naj pri izbiri poklica, ki bo krojil njihovo življenje, poslušajo svoje srce.

Pri promociji deficitarnih in obetavnih poklicih so sodelovala tudi podjetja, v katerih so si osnovnošolci ogledali konkretna delovna okolja, navezali stik z delodajalci, in se dogovorili tudi za morebitno sklenitev učne pogodbe.

Promocija poklicev v Sežani je postala tradicionalni dogodek, ki ga zbornica skupaj s partnerji želi nadgraditi oziroma razširiti tudi na mlajše generacije. Poleg boljšega poznavanja poklicev in možnosti izobraževanja želi zbornica izboljšati privlačnost deficitarnih poklicev ter usposabljanja zanje. Sodelovanje med različnimi izobraževalnimi institucijami in gospodarstvom je ključnega pomena pri ohranjanju in razvoju strokovnih in deficitarnih poklicev. Projekt so finančno podprle tudi kraško-brkinske občine.

Pri promociji so sodelovale naslednje osnovne šole: OŠ Dutovlje, OŠ Antona Šibelja - Stjenka Komen, OŠ Dr. Bogomirja Magajne Divača, OŠ Srečka Kosovela Sežana in OŠ Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje ter naslednje srednje šole: Tehniški šolski center Nova Gorica, Gimnazija in zdravstvena šola Nova Gorica, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Srednja tehniška šola Koper, Srednja gostinska šola Izola, Srednja turistična šola Izola, Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, Šolski center Srečka Kosovela Sežana, Višja strokovna šola Sežana, Šolski center Postojna, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna. in Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov.

Predstavljeni so bili poklici: aranžer, cvetličar, kamnosek, IKT, slikopleskar, stavbnega in pohištvenega mizarstva, zidar, tesar, gozdar, voznik tovornih-motornih vozil, oblikovalec kovin, avtoserviser, frizer, inštalater energetik, tehnik mehatronike, električar energetik, elektrotehnik elektronike, strojni tehnik, inštalater strojnih instalacij, kozmetični tehnik, gastronom hotelir (kuhar, natakar), slaščičar, bolničar-negovalec, srednji zdravstveni tehnik.

Besedilo: Klementina Križman
Foto: OOO Sežana

Izvedba nedestruktivnih arheoloških raziskav na Debeli griži

Prazgodovinsko najdišče Debela griža pri Volčjem Gradu je z mogočnimi obrambnimi polkrožnimi suhimi zidovi eno najbolj fotogeničnih in lepo ohranjenih gradišč med Panonsko nižino in Jadranskim morjem. Gradišče še ni bilo sistematično raziskano, zato je Goran Živec, ljubitelj gradišč, direktor Zavoda Krasen Kras in financer, sredi leta 2014 ustanovil zasebni nepridobitni Zavod Krasen Kras, ki se ukvarja z zaščito gradišča, njegovim raziskovanjem in promocijo. Zato si je zavod z zunanjimi sodelavci poleti 2018 prizadeval, da se izvede čim več kompleksnih nedestruktivnih raziskav, ki bodo sčasoma omogočile, da se ugotovi starost gradišča, način življenja na njem, povezanost z bližnjimi gradišči in podobno. Te vsebine bodo omogočile oblikovanje zgodb za pritegnitev tako domačih kot tujih obiskovalcev. To so prve sistematične nedestruktivne raziskave na Krasu, zato je želja, da najdišče Debela griža postane model tudi za gradišča v bližini. Vse nedestruktivne arheološke raziskave so potekale skladno s smernicami in konservatorskim načrtom ZVKDS, OE Nova Gorica, kjer je opisano, kako gradišče zaščititi, varovati in upravljati ter ga postopoma urediti za organizirani kulturno turistični obisk.

Geofizikalne raziskave so orodje pri prepoznavanju prazgodovinskih naselbinskih struktur v kraškem okolju – primer gradi-

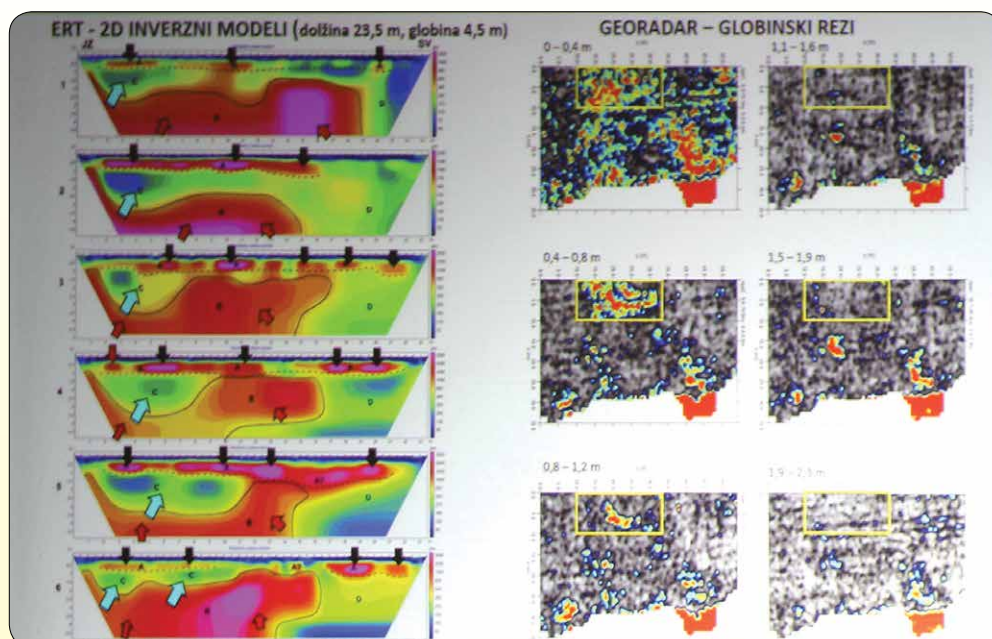

Dokumentiranje testne sonde, Debela griža, avgust 2018.

šča Debela griža. Najdišče je podobno kot vsa druga gradišča na Krasu izredno zahtevno za skoraj vse geofizikalne raziskave. Ugodna okoliščina je, da je večji del površine, predvidene za raziskavo, že bil očiščen vegetacije in tudi vzdrževan. S stališča arheološke geofizike predstavlja Debela griža izredno pomembno najdišče, na katerem so ob standardnih raziskavah preverjali do-

met različnih geofizikalnih tehnik v okoliščinah prazgodovinskega gradišča na Krasu. Dobili so rezultate magnetne in georadarske metode ter 2D upornostne tomografije. Arheološko relevantne izsledke bodo nato integrirali v arheološko podobo Debele griže skupaj z vsemi ostalimi rezultati, pridobljenimi z metodami daljinskega zaznavanja, terenskimi pregledi, manjšimi testnimi sondami in z dronovimi posnetki obrambnih suhozidnih struktur. Zahvaljujemo se lastnikom parcel na Debeli griži, da so Zavodu Krasen Kras in izvajalcem raziskav prijazno dovolili izvedbo nedestruktivnih arheoloških raziskav tudi na njihovih parcelah.

Besedilo in foto: Dejan Vončina,
Zavod Krasen Kras

Ponazoritev georadarskih meritev.

Oratorij dobil nov dom

Komenski oratorij je letos dobil nov dom, saj se je s preserske »gmajne«, kjer je do sedaj potekal, preselil v komensko župnišče in ga med devetim in petnajstim julijem spremenil v indijansko naselje. Otroci in animatorji smo namreč postavili dva tipija in v večjem uredili kapelico s križem in sliko misijonarja Ireneja Friderika Baraga, ob katerem smo se ves teden učili in spoznavali

njegovo vzorno življenje. Vsak dan je s pomočjo dramske igre o Frideriku spoznaval različne razsežnosti njegovega delovanja in jih med katehezami skušal preslikati v svoje življenje. Dotaknili smo se petih tem: odločanja, kulture, krsta, nenavezanosti na gnotne dobrine in gorečnosti.

Ker je bil glavni lik oratorija misijonar, nas je obiskala tudi kome-

ska misijonarka, sestra Andreja Godnič, ki živi v Peruju. Predstavlja nam je svoje delo in deželo, v kateri prebiva. Latinoameriško energijo je prinesla vse do Krasa, saj je oratorijski dan popestrila s petjem in bansi, tudi španskimi, ki jih prepeva med otroki v Južni Ameriki. Poleg vsakodnevnega dopoldanskega poduka je pomemben sestavni del oratorija druženje, zato so se otroci zabavali ob športnih igrah in različnih delavnicah, predvsem ustvarjalnih. V duhu indijanstva so poleg šotorov izdelali še lesene krpelje za hojo po snegu, si poslikali obraze in si na glavo poveznili indijanske perjanice. Za vrhunca oratorijskega tedna pa so udeleženci kljub pestremu dogajanju pred župniščem označili peš romanje na Volčji Grad in vodne igre, ki so jih z »gašenjem« prepotenih otrok popestrili gasilci. Najmlajši pa so v nabor dodali še obisk losa – seveda ne čisto pravega, ampak našemljenega animatorja –, ki so ga z bansom »En velik los je bil« ves teden pridno klicali in jim je po nedeljski zaključni maši zato prinesel piškote. S pomočjo otrok smo animatorji tudi prvič izdali »Oratorijski list« – glasilo, s katerim skušamo animatorji in udeleženci pokazati, kako živa je lahko skupnost, če smo jo pripravljene graditi z dobro voljo in sodelovanjem med otroki, mladino, starši in vsemi, ki so pripravljene dobrovoljno pomagati s posojeno prostorov, izvajanjem delavnic, pripravo obrokov ali drobnimi deli, ki morda ostanejo neopažena, a niso zato nič manj pomembna za gradnjo skupnega doma.

Besedilo: Aleks Birsa Jogan
Foto: Marjan Jakopič

Čebelarstvo Sežana na strokovni ekskurziji v Laškem

Čebelarstvo Sežana je prvo soboto v septembru izkoristilo za svojo ekskurzijo. Za destinacijo so si tokrat izbrali Laško z okolico. Na poti do Laškega je bil seveda obvezen postanek za kavo in tradicionalni krof na Trojanah. Najprej so si v kraju Strmca ogledali čebelarstvo, lektarstvo in apiturizem Šolar. V njihovi družini že več kot 35 let čebele predstavljajo osrednjo vlogo, zato z njimi ravna skrbno in preudarno, saj jim le tako lahko zagotavljajo kakovostne pridelke in inovativne storitve. Predstavili so jim njihov način čebelarjenja ter postopek pridelave medu in čebeljih pridelkov. Prikazana je bila tudi stara obrt lektarstva in možnost krašenja lecta in figuralnih medenjakov. V sklopu ponudbe apiturizma izvajajo v čebelnjaku sproščujoče in očiščevalne medene masaže, imajo pa tudi lastno trgovino

s svojimi medenimi izdelki. Pogostili so jih z različnimi sladkimi dobrotami, narejenimi iz njihovih različnih vrst medov in ostalimi medenimi pridelki. Sledil je voden ogled proizvodnje v pivovarni Laško, v notranjosti pivovarne so si ogledali tudi Muzej Laško in razstavo o pivovarstvu v Laškem, na koncu je sledila še degustacija piva. Po krajši okrepitvi v gostišču je sledil še kratek ogled starega mestnega jedra Laško in ostalih znamenitosti. Sprehodili so se tudi do opuščenega premoga rudnika v Laškem, kjer so po pisnih virih kopali rjav premog, z rudarjenjem so začeli že leta 1766, rudnik pa so dokončno zaprli leta 1992. Na koncu so se odpeljali še na Aškerčevo domačijo na Senožetih, kjer je svojo življenjsko pot začel pesnik, duhovnik in publicist Anton Aškerc. Tam sedaj že stoletja kmetuje Aškerčev rod, pri tem pa uporablja izkušnje in tradicijo na področju živinoreje, mlekarstva in čebelarstva. Celotno območje je zaščiteno kot kulturni in arhitekturni spomenik. V 500 let stari hiši so si ogledali muzej in črno kuhinjo, sledila je tudi degustacija različnih vrst domačih sirov. Čebelarji so se v večernih urah vrnili domov polni novih spoznanj in prijetnih vtisov ter se odločili, da bodo tako prijetno druženje v naslednjem letu zopet ponovili.

Besedilo in foto: Petra Gombač

Očistimo Slovenijo 2018 – »Še zadnjič«

Sobota, 15. septembra, je bil velik dan. Čistilna akcija ni potekala le po vsej Sloveniji, temveč po celem svetu. »World clean up day« je bila največja prostovoljska akcija v zgodovini; na isti dan je rokave v 158 državah sveta zavihalo kar 17 milijonov prostovoljcev.

Ekologi brez meja, ki so bili pri nas pobudniki tega dogodka, so akciji dali pomenljiv naslov: »Še zadnjič«. Zakaj? Vsi vemo, da v enem dnevu ne moremo očistiti vse svinjarije, ki smo jo skozi desetletja neprimerno odlagali. Žal se tudi zavedamo, da bodo tudi po tem čiščenju potrebne nove in nove akcije. Ampak čas je, da začnemo razmišljati drugače! Z odpadki je podobno kot z ognjem: učinkovitost je preprečevati vžig kot gasiti podtaknjen požar. Zato je skrajni čas, da dojamemo, da višek skrbi za okolje ni pobiranje smeti ob cestah, ampak posredovanje v zgodnejših fazah kopičenja odpadkov – bolje: omejiti moramo njihovo nastajanje sploh!

Kljub veliki prireditvi na ta dan in obilici drugega dogajanja in dela se je akciji tudi v naši občini pridružilo veliko parov pridnih rok. Skoraj 400 nas je bilo, ki smo ob cestah, igriščih, poteh in po

vaseh polnili vreče s smetmi. 450 kg pobranih razpršenih odpadkov ni zanemarljiva številka! Pomembno vlogo pri organizaciji in aktivnostih v naši občini so imeli taborniki Čete ognjenega ruja Komen, ki so počistili kar 20 km obcestnih površin. Osnovna šola Komen in Podružnična šola v Štanjelu sta k akciji spodbudili veliko število otrok in zaposlenih. Za vasi in okolico so v sklopu te akcije poskrbeli prebivalci Komna, Kobjeglave, Brestovice, Škrbine, Preserij, Ivanjega Grada in Gorjanskega. Veliko je bilo tudi posameznih prostovoljcev, katerih števila niti ne poznam. Skupaj smo naredili velik korak!

Tu bi se v svojem imenu, imenu organizatorjev in, konec koncev, v imenu vseh občanov, sploh pa mlajše generacije, ki bo še dolgo živela s tem planetom. HVALA vam, ljudje s srcem! Hvala za voljo in trud, ki smo ga vložili v to. Hvala za zgled ostalim, da nam za naše okolje ne sme biti vseeno. In hvala, ker se bomo za to trudili še naprej, dan za dnem!

Besedilo: Ivana Žigon

Foto: arhiv OŠ Komen, Ivana Žigon

Prostovoljci in krvodajalci na izletu

Konec septembra smo se prostovoljci in krvodajalci Območnega združenja Rdečega križa Sežana podali na že tradicionalni izlet po zanimivih kottičkih naše domovine.

Potepanje smo uradno začeli v Domžalah. Ogledali smo si za te kraje značilno rokodelstvo – izdelavo slamnikov. Obiskali smo slamnikarski muzej, kjer je na ogled stalna razstava zbirke slamnikov, slamnikarskih predmetov, pripomočkov, orodij, naprav, fotografij, dokumentov in zgodb ljudi, povezanih s slamnikarstvom. Z lokalno vodičko smo pot nadaljevali do vasi Hruševka, kjer je za nas svoja vrata odprla eko kmetija Matevžuc. Tu smo si privoščili domačo malico. Naš naslednji postanek je bil Kamnik, eno najlepših srednjeveških mest v Sloveniji. Takrat je bil cvetoče trgovsko mesto s sedežem Andeških grofov z Bavar-

skega. Na čas, ko je bil Kamnik glavno mesto dežele Kranjske, še danes spominja čudovita arhitekturna dediščina. Pot smo nadaljevali do Doma v Kamniški Bistrici, ki velja za eno najčistejših rek v Sloveniji. Občudovali smo divjo sotesko Predaselj.

Iz objema narave smo se vrnili v Stahovico, kjer smo si v družin-

ski gostilni Pri planinskem orlu privoščili pozno tradicionalno kosilo. Za nas so pripravili prikaz izdelave trniča – trd sir hruškaste oblike iz skute, smetane in soli, okrašen s posebnimi ornamentami. Ta sir izdelujejo na Veliki Planini.

Po kosilu smo se odpeljali proti domu, vendar s tem našega družjenja še ni bilo konec. Zopet smo se ustavili v Kamniku, v mikro pivovarni Mali grad in poskusili nekaj vrst piva. Njihova piva so

varjena le iz najboljših sestavin, recepture pa so z lastno noto poustvaritev tradicionalnih angleških in nemških vrst.

V večernih urah smo se polni lepih vtisov vrnili v naše kraje in se poslovili z željami po ponovnem prijetnem snidenju.

Besedilo: Iris Birs
Foto: Dora Sedmak

Križ, obrnjen proti domovini – spomini Antona Kobala na trpljenje v Galiciji in bolečino ob smrti brata

Anton Kobal je bil rojen 2. februarja 1896 v Štanjelu na Krasu, kjer je tudi umrl 23. marca 1978. Med prvo svetovno vojno mu je 13. avgusta 1916 na ruski fronti v Galiciji njegov leto dni mlajši, takrat 19-leten brat Jožef, s katerim sta odrasčala kot dvojčka, umrl v naročju. Že takrat je Anton prevzel vso krivdo za smrt brata Pepija, kot so ga klicali, ker ga ni mogel zavarovati pred smrtonosno kroglo, izstreljeno iz nasprotnikove smeri. Krivdo za smrt brata sprejme kot svojo sopotnico, čeprav ve, da je ni zakrivil. V svojih dnevniških zapisih je zapisal spomine in poudaril nesmiselnost umiranja v vojni zaradi pohlepa in napuha bogatinov, ki hočejo z vojno le povečati svoje bogastvo. Prav te dnevniške zapise je vnukinja Alenka Furlan, ki se je iz Štanjela omožila z Bogomirjem Furlanom v Lokavec, prepisala in nastala je knjiga z naslovom *Križ, obrnjen proti domovini*.

Knjigo je izdalo Društvo za oživljanje lokavškega izročila Doli iz Lokavca s predsednikom društva, oblikovalcem Goriškega muzeja in urednikom knjige, Borisom Blažkom. Po prvi predstavitvi v Lokavcu 11. novembra je 17. novembra knjiga doživela še drugo predstavitev, in sicer v Spacalovi galeriji v Štanjelu. Tu so se na prireditvi, ki je zaznamovala niz dogodkov ob martinovem in 100-letnici konca prve svetovne vojne, zbrali številni sorodniki, tudi iz zamejstva, domačini, prijatelji in ljubitelji zgodovine. Zbrane, ki so do zadnjega kotička napolnili zgornje nadstropje Spacalove galerije, ki prav letos slavi 30-letnico svojega delovanja, sta uvodoma pozdravila vodja Zavoda Komenski Kras, Polona Abram, in komenski podžupan, Valter Ščuka, ob koncu pa še dr. Vasja Klavora, raziskovalec prve svetovne vojne in avtor številnih knjig o njej.

Urednik knjige je Boris Blažko, oblikovalec z dolgoletnimi izkušnjami v Goriškem muzeju, ki je v knjigi ob uvodnem

nagovoru Bogomila Furlana predstavil projekt Lokavec in čas, ki se kot domoznanski podprojekt vključuje v širši projekt Kaj lokavške hiše pripovedujejo. »Ta projekt izvajamo že 24 let, od leta 1994, skupaj z učenci Podružnične osnovne šole Danila Lokarja Lokavec s pomočjo staršev in starih staršev. Dobrih 10 let so v domoznansko raziskovanje vključeni tudi krajan, ki so osnovni projekt nadgradili. Ideja za izdajo knjige je stara že štiri leta. Porodila se nam je ob razstavi Kam usoda jih je peljala? Ta razstava Goriškega muzeja, postavljena ob 100-letnici začetka prve svetovne vojne, je vsebovala kar 130 panojev, na dveh panojih smo predstavili tudi dnevniške zapiske Antona Kobala. Ob prebiranju njegovih besed sta z avtorjem razstave, zgodovinarjem Dragom Sedmakom, sedaj upokojenim kustusom Goriškega muzeja, zaznala močno sporočilno vrednost. Letos, ko praznujemo 100- obletnico konca 1. svetovne vojne, pa je izšla knjiga, ki na 192 straneh prinaša obilico zanimivega branja, 74 fotografij, faksimilov in prepisov dnevnika Antona Kobala, zemljevid s potjo Antona Kobala od Štanjela na rusko vojskovanje ter Kobalove pesmi kot tudi seznam padlih iz Štanjela med 1. svetovno vojno in mnogo zanimivih podatkov o takratnem življenju v teh krajih. Pripravili so tudi pohod po zaledju soške fronte.

Alenka Furlan o knjigi oziroma nonotovih zapisih, ki so bili pisani s krvjo, pravi: »O svoji mladosti nono skoraj nikoli ni govoril. Verjetno je doživel preveč hudega, da bi se tega obdobja želel spominjati. Le včasih nam je pokazal mesto na nogi, kjer ga je prestrelila krogla. Zvezčič z zapisi mojega nonota je nosil naslov V spomin na mojega ljubega brata Jožefa. Nono verjetno nikoli ni razmišljal, da bi zapise objavil, na papir je želel izliti le svojo bolečino ob trpljenju na fronti in ob izgubi mlajšega brata. Prepisa ni dokončal in spomini so ostali ujeti v drobnem zvezčiču. Ni znano, ali je spomine pisal že na fronti. Iz zapisov razberemo, da je spomine začel pisati leta 1917, pred vrnitvijo iz ruske fronte, ko se je kot ranjenec zdravil v bolnišnici. Ob prepisovanju sem ohranila verodostojnost teksta, popravila le nekaj slovničnih napak. Pogovarjala sem se s starejšimi krajan Štanjela, med drugim tudi z Danilom Ščuko, ki so mi pomagali izluščiti usodo družine Kobal. Vpogled v župnijske knjige mi je omogočil sedanji župnik v Štanjelu in Kobjeglavi, Ciril Metod Cej.«

Ko je bil Anton Kobal mobiliziran kot avstro-ogrski vojak, je izpolnjeval ukaze svojih nadrejenih. Hkrati pa mu je vest narekovala skrb za ohranjanje življenja kot najvišje vrednote. To, kaj čuti do svojega brata, je tenkočutno, v liričnem jeziku opisal

v pričujočih zapiskih. Zaznamo pretresljivo zgodbo o čustvih, ki vrejo v njem, kako je v naročju držal svojega umirajočega brata. Bolečina ob smrti ljubljene brata je tako silna, da hoče tudi sam umreti in biti z njim pokopan. Hkrati pa se v njem budi notranji glas, ki narekuje odgovornost do družine in da se za svoje življenje bori še naprej. Vse, kar mora družini sporočiti, je nesmiselnost vojne, pove uvodničar Bogomir Furlan, ki je pogovor v Štanjelu tudi prisrčno vodil.

Knjiga je razdeljena na tri dele. Poleg raziskovanja družinskih vezi in Kobalovih pesmi je tu obsežen zgodovinski del, ki ga je pripravil zgodovinar Drago Sedmak, ki se je v svojem življenju posvetil raziskovanju 1. svetovne vojne, soške fronte in zaledja, tako Lokavca in Štanjela z okolico.

»Zgodovina je učiteljica modrosti, učiteljica življenja. A ko sledimo današnji svet, se ljudje v tisočletni zgodovini nismo nič naučili. Prva svetovna vojna se je dogajala na raznih frontah, na vzhodu in zahodu, na soški fronti, a malo je govora o življenju in ljudeh v zaledju. Govorimo o delu domovine, kamor je

Antona Kobala ves čas vlekla misel, in ostal je trden in močan, da se je boril za življenje. V knjigi sem opisal ozadje zgodovinskih dogodkov, kako je bilo v Štanjelu, ko so bili mladi fantje na fronti, njihovi svojci v zaledju (tako v Ajdovščini kot tudi v Štanjelu) pa so skrbeli zase in za vojsko. Kot zanimivost naj omenim, da sta oba kraja (Ajdovščina kot tudi Štanjel) imela v tistem času dobro infrastrukturo, ki je omogočala močno zaledno oskrbo fronte in delovanje zalednih enot. Oba kraja sta imela železnico, cesto, letališče, bolnico oziroma oskrbo za ranjence. Vojna je prinesla veliko gorja, pa tudi dobrega, kot denimo vodo na Kras. Tu v Štanjelu imate čudovito pokopališče, ki ga bomo ob pohodu to nedeljo, 25. novembra, tudi obiskali. Prav tako bomo obiskali tudi bolnišnico. Torej vabljeni na pohod,« je povedal Drago Sedmak. Domoljubne pesmi je na predstavitvi knjige zapel oktet Castrum, Kobalove pesmi pa recitala Alenka Kompara. Na prireditvi je bilo mogoče knjigo kupiti po nižji ceni.

Besedilo in foto: Olga Knez

Pohod po zaledju soške fronte

Pohod po zaledju soške fronte v okolici Štanjela v nedeljo, 25. novembra 2018, je uspel. Kljub deževnemu vremenu se ga je udeležilo kar nekaj pohodnikov. Pohod je pričel pri kapelici na »placu« v Štanjelu, nato smo si ogledali, kje so bile postavljene bolnice med prvo svetovno vojno, se spustili do železniške postaje ter pokopališča iz 1. svetovne vojne in zaključili v Fabianijevi dvorani z ogledom razstave fotografij zbiratelja Andreja Švaglja iz Štanjela. Pohod je organiziralo društvo DOLI iz Lokavca, ki je izdalo tudi knjigo pokojnega Antona Kobala z naslovom Križ, obrnjen proti domovini. Knjiga je bila predstavljena na štanjelskem gradu 17. novembra 2018 in prinaša poleg avtorjevih osebnih spominov na trpljenje v Galiciji in smrt mlajšega brata tudi prikaz dogajanja v zaledju soške fronte v Štanjelu med 1. svetovno vojno, avtorja Draga Sedmaka. Pohod je vodil Boris Blažko iz Goriškega muzeja,

ki je na posameznih točkah pokazal tudi povečane fotografije Štanjela iz obdobja prve svetovne vojne. Tako smo si lažje predstavljali, kaj se dogajalo v takratnem času v zaledju soške fronte.

Pohodniki so izvedeli marsikaj novega in so predlagali, da se pohod še kdaj ponovi.

Besedilo:
Alenka Furlan
Foto: Alenka Kompara

Že 21. Žalna slovesnost za primorske padalce

Pred 20. leti je bila na pobudo pok. Johna Earleja, ki je medvojne dogodke o padalcih opisal v knjigi Cena domoljubja, in Iva Jevnikarja, ki je s članki v reviji Mladika razkrival usode tedaj še živčih padalcev Cirila Kobala, Iva Božiča, Stanislava Simčiča in Cvetka Šuligoja, ob procelju Fakinove domačije v Škrbini, kjer se je rodil Miloš Adamič, prva spominska slovesnost. Letos je 21. obletnica, ki sta jo kot vsako leto 11. novembra ob 11.11 uri, ob obletnici zaključka prve svetovne vojne organizirala Občina Komen in Vaška skupnost Škrbina, potekala po maši zadušnici za pobite in umrle padalce, ki so bili po večini primorski domoljubi. Osemnajstim slovenskim borcem za svobodo, ki so dali življenja za domovino v letih 1943 in 1946, so v Škrbini postavili spominsko ploščo leta 2000. Letos je bilo še posebej slovesno, saj so počastili 100. obletnico konca prve svetovne vojne. Zbrane ugledne goste, svojce padalcev, predstavnike sosednjih občin, zvez in veteranskih združenj je v imenu organizatorjev najprej pozdravil komenski podžupan Valter Ščuka, ki začasno opravlja funkcijo župana. Spomnil se je na padalce, ki so bili po krivici pokončani na ukaz vodstva komunistične partije. »Pred 21. leti smo prvič počastili spomin na hrabre domoljube na pobudo Cirila Kobala in Boba Plana, ki sta

bila med drugo svetovno vojno člana misije, ter zgodovinarja in časnikarja Johna Earla, ki je medvojne dogodke o padalcih lepo opisal v svoji knjigi z naslovom Cena domoljubja. V teh letih smo spoznali preživele padalce in njihove soborce, žal so že vsi pokojni, poslušali smo številna njihova pričevanja in pričevanja njihovih sorodnikov. Spoznali smo nekaj zgodovinarjev in njihovih del, pa tudi veliko drugih zanimivih osebnosti, ki so se udeležile večerov na povabilo Iva Jevnikarja. Vedno znova spoznavamo nova odkritja in povezave ter številne nesmiselne žrtve ideologij. Svojci še vedno nimajo težko pričakovanih podatkov, kje so grobovi njihovih dragih, da bi lahko prižgali svečko, postali ali zmolili pri grobu. V naši tradiciji, veri in kulturi je, da ohranjamo spoštljiv odnos do svojih pokojnih,« je poudaril Ščuka.

Slavnostni govornik je bil tržaški časnikar Saša Rudolf, sin Ivana Rudolfa, organizatorja padalcev v Egiptu. Slikovito je prikazal zgodovinske dogodke tistega krutega časa. »Vsakdo izmed nas se je ob tem obeležju v Škrbini prav gotovo vprašal, kako bi reagiral, če bi ga kot vojaka v italijanski uniformi zajeli Angleži in ga poslali v taborišče. Bi se pridružil prostovoljcem ali se potuhnil in v ujetništvu mirno počakal na konec vojne? Kaj je botrovalo od-

ločitvi, da so šli v boj za osvoboditev Primorske? Je bila to trdna narodna zavest Primorca, ki se ni uklonila fašističnemu zatiralcu, ki je zahtevala svojo pravico, pravico do združitve z matico? Ni bila to tista pripadnost, ki se je ob koncu 80. in v začetku 90. let prejšnjega stoletja združila slovenski narod v zmagovito osvobodilno bitko. Zgled so nam dali ne le padalci, pač pa vsi Prekomorci. In kakšno je bilo povojno plačilo: smrt za mnoge, zapostavljanje za ostale, kajti tedanja oblast jim je očitala dvoje: prvič, da so bili nadaljevalci Tigra, organizacije z enim samim ciljem (boj proti fašizmu), in se je kot prvi v Evropi uprl nacifašizmu, in to v času, ko je sovjetski komunizem še koketiral z nemškim nacizmom. In drugič, da so padalce izurili Angleži, zavezniki sicer v boju proti nacifašizmu, vendar označeni kot imperialisti. Bili so mladi fantje in možje. Najmlajši Zvonimir Jelen iz Slovenj Gradca je padel kot partizan, ko mu je bilo komaj 24 let. Najstarejšega 34-letnega Antona Božnarja pa so pokončali udbovci,« je med drugim poudaril Rudolf.

Rudolf je kot otrok osebno poznal le Josipa Dolenca – Pepija, ki so ga fašisti aretirali, ker je na Miklavževu delil otrokom na Opčinah slovenske knjižice in je bil zajet ter za leto dni preživel v angleškem taborišču v Indiji, nakar se je pridružil primorskim prostovoljcem v Kairu, opravil padalski tečaj ter tečaj za radiotelegrafiste, pristal s padalom na osvobojenem ozemlju pri partizanih. Razočaran, ker ga niso uvrstili v borbena edinico, je takoj po osvoboditvi bil v Trstu za prevajalca, nato pa so ga poslali v Ljubljano. »Šele decembra 1995 je ZZB NOB – kot je v uvodu Earlove knjige Cena domoljubja zapisal Janez Stanovnik – sklenila, da padalce posthumno sprejme v svoje članstvo in javno obžaluje zločin, ki je bil storjen nad njimi. Rane iz preteklosti celi samo čas z odkrivanjem resnice, ki jo moramo odkrivati, pa čeprav boli,« pove Rudolf. Ob koncu pa poudaril, da moramo brniti svoj jezik pred tujimi vplivi, prav tako pa tudi ne pozabiti ti-

grovcov, bazovskih žrtev fašizma in padalcev – žrtev povojnega nasilja, ki so se borili in darovali svoja življenja, da bi se Primorska združila z matico in da bi slovenščina ostala edini uradni jezik vseh nas.

Zbrane sta pozdravila še britanska veleposlanica v Sloveniji Sophie Haney in ameriški veleposlanik major Jonathan Zebre. Vsi so poudarili pomembnost sodelovanja in prijateljstva med narodi in pomen miru za Evropo. V prisotnosti številnih praporščakov in članov garde Slovenske vojske so delegacije ob zvokih žalostinke položile vence in cvetje. Kulturni program, ki ga je povezovala Ana Godnik, pa so obogatili trio trobil domačega pihalnega orkestra ter pevke domače pevske skupine pod vodstvom Herte Sorta in vodja folklorne skupine pri domačem KD Karla Štreklja Tomaž Gantar na harmoniko. Letos so po vseh krajih Evrope ob 12. uri zazvonili zvonovi in tako spomnili na 100. obletnico konca prve svetovne vojne.

Besedilo in foto: Olga Knez

Vinko Vodopivec, pevec ljudske duše – ob izteku 140-letnice njegovega rojstva

V nedeljo, 2. decembra 2018, se je v Komnu obeležil spomin na priljubljenega primorskega duhovnika in skladatelja, Vinka Vodopivca, delujočega predvsem v Kromberku pri Gorici. Spomin nanj je potekal ob izteku 140-letnice njegovega rojstva.

Komenski cerkveni zbor je pod vodstvom Nežke Gec in Marte Štolfa ob odlični orgelski spremljavi Kristine Štemberger pri maši, ki jo je vodil domači župnik, Marjan Jakopič, pel Vodopivčeve pesmi Ni cvetja na tratih ledenih, Tisoč slavonspevov krasnih, ki so si jo komenski pevci izbrali za svojo himno, Sv. Jurij in druge. Vinka Vodopivca, njegovo delo in povezavo s Komenci sta predstavili domačinki, Doroteja Božič in Ivanka Uršič. Slednja je v cerkvi Sv. Jurija do božiča o Vodopivcu postavila na ogled razstavni pano.

V obdobju med obema vojnama, ko je bilo slovenstvo močno na preizkušnji in je bila vloga pesmi neprecenljiva, so v Kromberk,

ki je postal pomembno kulturno žarišče na Goriškem, zahajali vodilni goriški kulturniki: glasbeniki brata Jožko in Lojze Bratuž, Venceslav Bele, Emil Komel ter duhovnika pesnik Filip Terčelj in Stanko Medvešček.

»Svojevrsna in preprosta zvočnost ter jasna in iskrena spevnost njegovih melodij je našla pot med široke množice,« so besede Vojka Pavlina, dirigenta Moškega pevskega zbora Kromberški »Vodopivci«, duhovnika Stanka Medveščka pa: »Bil je eden tistih, ki so ohranjali in vzpodbujali vztrajnost Primorske in s tem namenom je tudi izbral pesmi v pesmarice, da je z njimi utrjeval slovensko zavest.«

Vinka Vodopivca s Komnom in cerkvijo Sv. Jurija povezujeta

takratna dekan, Viktor Kos, in kaplan, Srečko Šuligoj: poklonil jima je kar dve skladbi v čast cerkvenega zavetnika – »Sv. Jurij, mučenec« v novoletnem voščilu 27. decembra 1948 ter »Sv. Jurij« 5. februarja 1952, pol leta pred smrtjo, v zahvalo Viktorju Kosu, ki mu je pomagal prepisati Latinsko mašo v čast sv. Frančiška po glasovih, potem, ko se je dekanu Kosu v pismu 18. decembra 1951 potožil, da mu duh sicer ne peša, pač pa ima težave z očmi.

Besedilo: Ivan Uršič, s povzetki iz prispevkov Ivanke Uršič in Jurija Rose iz Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici ob tamkajšnji razstavi o Vinku Vodopivcu

Foto: Ivana Žigon

Proslava ob 71. obletnici priključitve Primorske k matični domovini

Proslava je letos potekala v soboto, 15. septembra, na travniku v Komnu, kjer je približno 200 nastopajočih in več tisoč obiskovalcev obeležilo 71. obletnico priključitve Primorske k matični domovini.

V Komnu je sicer že pred 40 leti 17. septembra 1978 na isti lokaciji potekala državna proslava ob 35. obletnici odloka priključitve Primorske. Takrat je na predvečer prireditve tržaški pevski zbor pripravil koncert, na dan prireditve pa so nastopili združeni pevski zbori Primorske, godbe na pihala, recitatorji, folklorne skupine in zabavni ansambli. Slavnostni govornik je bil dr.

Foto: Valter Ščuka

Anton Vratuša, predsednik republiškega izvršnega sveta. Ob tej priložnosti so asfaltirali kar nekaj kilometrov cest ter v okoliških vaseh postavili številne slavoloke. Enega je, kot v spomin na tiste čase, organizacijski odbor pod vodstvom Damjana Grmeka postavil tudi letos.

Zbrane sta najprej pozdravila Marko Bandelli, ki je bil v času odločitve o organizaciji proslave še komenski župan, in dr. Ljubica Jelušič, podpredsednica Zveze združenj borcev Slovenije. Slavnostni nagovor je podal Dušan Jelinčič, tržaški pisatelj, novinar, alpinist in sin enega od ustanoviteljev TIGR-a. V kulturnem delu

Foto: Franc Kampuš

programa so nastopili: Pihalni orkester Komen z dirigentom Matijo Tavčarjem, MePZ Cominum Komen z zborovodkinjo Ingrid Tavčar, PPZ Pinko Tomažič z orkestrom in dirigentko Pio Cah, Lučka Počkaj in Primož Forte, Martina Feri, Branko Završan s kitaristom Urošem Rakovcem, Drago Mislej Mef ter Lara Jan-

kovič ob spremljavi kitar Ravi Shrestha in Tilna Stepišnika. Režijo proslave je prevzela Neda Bric Rusjan, Kot vedno se je proslava zaključila s pesmijo Vstajenje Primorske. Prav na mestu, kjer je potekala letošnja slovesnost, je pred 40 leti to pesem zapelo približno 350 pevcev združenih pevskih zborov Primorske pod taktirko Klavdija Koloinija in prvič se je zgodilo, da so ob refrenu prisotni spontano vstali. Vse od takrat vstanemo vedno, ko se poje himnični del Vstajenja Primorske. In ponosno smo vstali tudi letos.

**»Vstala Primorska si v novo življenje,
z dvignjeno glavo korakaj v nov čas!
V borbah, ponižanju, zmagah, trpljenju
našla si končno svoj pravi obraz.«**

Dogajanje v Komnu sta dodatno popestrila koncert ŽPZ Kombinat in predstava Konjeniškega kluba Štjak

3. naj mehanik leta 2018 v Sloveniji je "Ščrbinc"

Spletni portal Žurnal24.si in revija Mehanik in voznik sta letos že petič izbirala Mehanika leta. Tekmovanja, ki je organizirano z namenom širiti glas o dobrih mehanikih, izmenjavi dobrih praks in izkušenj, se je letos udeležil tudi Žan Umek iz Škrbine. Najmlajši med tekmovalci je v konkurenci 10 finalistov dosegel 3. mesto.

Lahko bi rekli, da se je Žan praktično rodil v mehanični delavnici, saj je že od malih nog prisostvoval delu očeta Robija in si tako pridobival praktično znanje. Prav zato odločitev o srednješolskem izobraževanju ni bila težka. Vpisal se je v Šolski center Nova Gorica, smer avtomehanik, kasneje pa nadaljeval šolanje

smer avtoservisni tehnik, oboje je zaključil z odliko. Svoje znanje in spretnosti je dokazal že lani v televizijski oddaji Volan, kjer je postal 3. najboljši in najhitrejši mladi serviser v Sloveniji.

Žana je na tekmovanje prijavila sestra in še sanjalo se mu ni, da se bo sploh uvrstil med finaliste, saj so se tega lahko udeležili samo tisti z

največ pridobljenimi glasovi preko spleta. Žanu je tudi pri zbiranju glasov uspelo doseči 3. mesto in je tako ob pomoči vseh, ki ste zanj glasovali, dobil možnost dokazati, kaj zna. Letošnje tekmovanje je bilo najbolj široko zastavljeno doslej. Finalisti so morali pokazati najrazličnejše veščine avtomehaničnega poklica, od znanja v teoriji, do znanj iz elektrotehnike, vulkaniziranja, mehanike in drugih spretnosti.

Mehanik leta je pomembno priznanje v stroki, kar so prepoznali in potrdili tudi v Sekciji avtoserviserjev pri Obrtni zbornici Slovenije. In tudi zato Žanu ČESTITAMO za pridobljeno priznanje in želimo uspešno opravljanje tistega, kar dela rad, s srcem in to že od malih nog.

Besedilo: UM

Zakaj ti - kako krotim svoj ego

David pravi, da živi v prelepem kraju sredi narave, kjer se rad povesele, obiše svoje sosede, okuša njihova vina in žganja, tudi sam prideluje svoje, rad igra na harmoniko, kar nam je na večeru tudi dokazal, rad bere, predvsem Kojca, Saint Germaina in Eckarta Tolleja in še veliko tega rad počne. Knjižica, ki jo je predstavil žal maloštevilnim obiskovalcem, je nastala iz razmišljanj, h katerim so ga spodbudile tudi omenjene knjige, in iz vsakodnevnih izkušenj. Gre za notranji monolog, v katerem se posveča vprašanju, kaj je prav in kaj ne, razkriva delovanje človeškega ega, kako si pomagati, da bi prišli do bolj harmoničnega življenja, s katerim bi bila, kot hudomušno reče, zadovoljna tudi njegova žena Martina Kafol, ki pa je tega dne prisostvovala frankfurtskemu knjižnemu sejmu, saj je založnica Sfere, pri kateri je David knjigo izdal. Pogovor z njim je vodila znana tapkarica, Barbara Žetko, ki jo bomo gostili v kozinski knjižnici decembra. Vsakdo se lahko nauči prepoznati v sebi notranji glas in vsakdo lahko dojame, kateremu delu v sebi sle-

diti in ga zadovoljiti. Stepančičevo razmišljanje je nenazadnje zanimivo, saj se lahko marsikdo prepozna v njegovem pisanju.

Besedilo in foto Patricija Dodič

Iz komenske knjižnice

Zverinice obdarile otroke

Decembrska pravljica v knjižnici je bila nekaj posebnega. Tam iz Rezije so nas namreč obiskale Zverinice. Zajec, lisica in polžka so otrokom, ki vse leto redno obiskujejo pravljčne urice v knjižnici, podarili zgodbo o poštenem in trdem delu in eno o iznajdljivosti. Zverinice so oživele ob pomoči некоč domačinke Danijele Pipan in komenske knjižničarke Marije Umek. Hvala Kosovelovi knjižnici Sežana, posebej pa naši krajevni knjižnici, za vso skrb za kulturno rast naših najmlajših. In tudi za darilce seveda. Želimo si še veliko takih družinskih srečanj v knjižnici.

Mama treh otrok

Z Bralnim Palčkom smo iskali pravljico, ki se je izgubila

Letos je bil Bralni Palček v komenski knjižnici posebno nagajiv. Otrokom iz predšolskih skupin komenskega in štanjelskega vrtca jo je res zakuhal! Skoraj nismo vedeli, ali bomo akcijo sploh lahko izpeljali. Skril je namreč skoraj vse slikanice, ki jih priporoča v branje.

Kot vsako leto je tudi tokrat otroke in njihove starše povabil v knjižnico (ki je bila za to priložnost pretesna), da jim predstavi

knjižnico in njene dejavnosti, posebej pa, da jih povabi k prebiranju in pripovedovanju pravljič doma in v vrtcu.

Skupaj z Blažem in njegovo babico nam je na začetku uspelo rešiti vsaj eno pravljico, ki se je izgubila. Kasneje pa so otroci k sreči našli tudi vse ostale, tako da so si lahko izposodili vsak svojo. In kot sem slišala, jih že pridno pripovedujejo drug drugemu.

Vsakoletno srečanje je namenjeno približevanju knjige (branje, pripovedovanja) in splošne knjižnice otrokom. Želimo si namreč, da bi otroci čimprej postali samostojni bralci, raziskovalci in obiskovalci splošnih knjižnic (pa tudi drugih ustanov). Žalostno je namreč, da starši tudi v srednji šoli (ali pa celo kasneje) berejo, delajo raziskovalne naloge namesto svojih otrok. Prav je, da delamo korake z njimi, ne pa namesto njih! Pa prijetno branje vsem.

Besedilo: Marija Umek

Foto: Arhiv Knjižnice Komen

V spomin na primorske padalce

V sodelovanju z Občino Komen je knjižnica tudi letos sodelovala pri obeležitvi spomina na primorske padalce, ki jim dolga leta ni bilo priznano mesto, ki si ga zaslužijo. Šele po letu 1955 so bili namreč sprejeti med osvoboditelje.

V petek pred uradno proslavo v Škrbini je avstrijski zgodovinar Peter Pirker, na večeru z naslovom *Izginil je tudi avstrijski padalec*, v knjižnici predaval o iskanju sledi za avstrijskim padalcem, Georgom Dereattijem in njegovima sodelavcema, za katerimi se je v Gorenji Trebuši po letu 1944 izgubila vsaka sled.

Večer je povezoval časnikiar Ivo Jevnikar, za prevod je poskrbel Marjan Jevnikar.

Besedilo in foto: Marija Umek

Tu in zdaj

Tisti, ki ste se udeležili večera zadnjega novembra v komenski knjižnici, se boste strinjali, da je bil kot nalašč, da se umirimo in pripravimo na vse, "bombardiranje" norega decembra.

Nives Mahne Čehovin nas je preplavila s svojo pozitivno energijo in nam podarila večer prepleten s haikuji, ki so se v njeni duši rojevali več časa. Končno pa je pred letom dni zbrala pogum in se odločila, da jih objavi v čudoviti knjigi z dodano vrednostjo: avtorski fotografiji, ki so spremljale rojstvo posamezne misli. Pogovarjali smo se ne samo o pesniških oblikah, ampak in predvsem o življenju, pozitivni naravnosti in vrednotah, ki so oblikujejo naš vsakdan. Celoten večer je mladi glasbenik, Dejan Štemberger iz Vipavske doline, ovil v čarobne zvoke hanga.

Besedilo in foto: Marija Umek

Prireditve

JAVNI ZAVOD KOMENSKI KRAS, TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL

Štanjel 1a, 6222 Štanjel, +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu

Mesečni napovednik prireditev v Občini Komen 15. – 31. DECEMBER 2018

Datum	Ura	Prireditve	Kraj	Organizator/informacije
16. december NEDELJA	16:00	Otvoritev božičnih jasic v Štanjelu	Štanjel, staro mestno jedro	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
23. december NEDELJA	11:00	X-Mas workshop z AK weddings in La mina	Štanjel, Bistro Grad Štanjel	akweddingsak@gmail.com info@a-lamina.com
26. december SREDA	11:00	Žegnanje konj ob sv. Štefanu	Kobjeglava, ob vaški cerkvi	KUTD Kraški slavček Kobjeglava - Tupelče Tel.: +386 (0)40 277 337 kraski.slavcek@gmail.com
	14:00	Praznična tržnica Komen	Komen, vaško središče	Vaška skupnost Komen Tel.: +386 (0)51 309 820 vs.komen@komen.si vs.komen.info@gmail.com
	19:00	Božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Komen z gosti	Komen, športna dvorana	Pihalni orkester Komen Tel.: +386 (0)41 773 797 pihalniorkesterkomen@gmail.com www.pihalniorkesterkomen.si
28. december PETEK	19:00	Božični koncert MePZ Cominum, MePZ Vrhnika in Goriškega komornega zbora	Kobjeglava, kulturni dom	Kulturno društvo Cominum Tel.: +386 (0)41 968 498 cominum@gmail.com

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
začasna razstava 21. april 2018 SOBOTA – 30. marec 2019 SOBOTA	Kras v mojem spominu – razstava slik in grafik ob 30. obletnici Galerije Lojzeta Spacala	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
stalna razstava	Razstava Maks Fabiani	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava	Ana & Gaja Art Gallery	Štanjel – Vhodni stolp	Ana in Gaja Hanzel Tel.: +386 (0) 31 667 875 gaja.hanzel@gmail.com
začasna razstava 26. oktober 2018 PETEK – 30. marec 2019 SOBOTA	Razstava Nebroj pozdravov iz bojnega polja	Štanjel – Fabianijeva dvorana	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava 16. december 2018 NEDELJA – 6. januar 2019 NEDELJA	Razstava božičnih jasic v Štanjelu	Štanjel – staro mestno jedro	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu

Otvoritev božičnih jaslic v Štanjelu

16. december ob 16. uri

Nagradna igra:

Odkrij božične jaslice po kotičkih srednjeveškega Štanjela

Sprehodite se po ulicah srednjeveškega Štanjela in odkrijte božične jaslice, ki se skrivajo na okenskih policah, pragih kraških hiš, dvoriščih, zidovih ...

Naj vam te umetnine in dela pridnih rok vaščank, vaščanov in drugih ustvarjalcev pričarajo praznično vzdušje ter napolnijo dušo z mirom in ljubeznijo.

Organizator:
Javni zavod Komenski Kras

KOMENSKI
KRAS

OBČINA KOMEN

STANJEL

Želimo vam,
da bi vas v novem letu glas srca
še naprej vodil pri iskanju tistega,
kar se z besedami ne da povedati.

Želimo vam,
da bi imeli srečo vedno s seboj,
da bi jo lahko podarili tudi tistim,
ki jo potrebujejo.

Člani Medobčinskega društva
prijateljev mladine Sežana
vam želimo
vesele praznike in srečno 2019!

*Ekipa Javnega zavoda Komenski Kras
se pridružuje najlepšim željam
ob prihajajočih praznikih in želi
vsem občankam ter občanom
vse dobro v novem letu.*

Ul. Jožeta Pahorja 1, 6210 Sežana
Telefon: +386 5 7310 220
e-pošta: vrtec.sezana@guest.arnes.si

**Vabilo na
igralne urice**

Vrtec Komen v mesecu januarju vabi vse otroke,
ki še ne obiskujejo vrtca, na igralne urice.
Vabljeni v naš vrtec 14., 21. in 28. januarja 2019,
od 17.00 do 18.00 ure.

Veselimo se srečanja z vami.

Društvo za zdravje
srca in ožilja Slovenije
podružnica za Kras

MEDBOČINSKO
DRUŠTVO
INVALIDOV
SEŽANA

DRUŠTVO
ONKOLOŠKIH
BOLNIKOV
SLOVENIJE
Skupina za samopomoč
Sežana

MAVRICA
Društvo mladih
Sežana

Območno združenje
rdečega križa
Sežana

Klub KRAŠKI DRM
Sežana

Prisrčno vabijo na 24. tradicionalno prireditev

»Z RAZUMOM, PESMIJO IN PLESOM ZA ZDRAVA SRCA KRASA in BRKINOV«

v sredo, 5. decembra 2018
ob 18.00 uri v Kosovelovem Domu v Sežani

V programu sodelujejo:

- pevci Kraški Slavček - Sežana
- Plesno Društvo Mavrica
- harmonikarji Glasbene Šole Sežana
- Kulturno Društvo Borjač
- Štorovke
- Baletno Društvo Osé Rosé
- z vami in za vas: Vera Papič

od 15.00 do 17.30 bomo opravljali meritve BMI, gleženjskega indeksa, venskega pretoka, sladkorja in maščob v krvi ter izvajali delavnico oživiljanja z defibrilatorjem.

VSTOPNINE NI

VABLJENI

POZIV NA TEČAJ STROKOVNE USPOSOBLJENOSTI ZA OPRAVLJANJE LOKALNEGA TURISTIČNEGA VODENJA

Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana, ki je na podlagi ODLOKA O TURISTIČNEM VODENJU NA OBMOČJU OBČIN DIVAČA, HRPELJE – KOZINA, KOMEN, MIREN – KOSTANJEVICA in SEŽANA objavljenim v Uradnem listu RS (77/2008), pooblaščen za izvajanje lokalne vodniške službe, **organizira tečaj strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja.**

Pogoja za prijavo na tečaj strokovne usposobljenosti sta:

- zaključena najmanj peta stopnja strokovne izobrazbe,
- pridobljeno znanje enega tujega jezika za stopnjo najmanj srednje strokovne izobrazbe.

Uspešno opravljen preizkus znanja, ki bo sledil tečaju strokovne usposobljenosti, je pogoj za vpis v register turističnih vodnikov kraško-brkinskih občin in pridobitev licence z veljavnostjo 3 let, z možnostjo podaljšanja.

Tečaj bo potekal od **sredine meseca februarja 2019** dalje.

Tečaj bo zajemal teoretični ter praktični del.

Rok za prijavo: **petek, 18. januar 2019.**

Prijavite se lahko osebno v **TIC-u Sežana**, Partizanska 4, 6210 Sežana ali preko e-pošte: tic.sezana@visitkras.info.

Informacije o tečaju dobite na telefonu 05/7621017 ter na spletni strani: www.visitkras.info, kjer bo objavljen celoten razpis.

Vabljeni k vpisu.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VABILO ...

**mladi vinogradniki, vinarji in vsi,
ki bi radi o vinu zvedeli kaj več**

V sklopu projekta Lokalne akcijske skupine (LAS) z naslovom KAKOVOST & PODJETNIŠTVO organiziramo za mlajše občane občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana:

1. **ogled dobre prakse »VINO UNIVERZUM« vinski festival, namenjen mlajšim – Ljubljana, 19. december 2018,**
2. **VINARSKO DELAVNICO januar – Sežana, februar 2019,**
3. **ogled dobre prakse vinogradništvo in vinarstvo v GORIŠKIH BRDIH, marec 2019.**

Nosilec projekta je KGZS – Zavod GO, partner je tudi Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, ki organizira in izvaja ogled dobre prakse (sejem Univerzum in ogled Goriških brd).

**SLOVENIJA JE VINORODNA DRŽAVA IN CILJ JE
ŠIRITEV VINSKE KULTURE.**

Prijave na omenjene dogodke – prvi je že 19. decembra 2018 – zbira mo na elektronski naslov: majda.brdnik@go.kgzs.si in milena.stolfa@go.kgzs.si

KGZS – Zavod GO, KSS SEŽANA

sobota, 8. december, ob 10.00

FILMŠULCA: **SLON PO ANIMATEKI 2018**

najlepši animirani filmi za otroke z zadnjega festivala Animateka, s podnapisi, za otroke 7+

sobota, 22. december, ob 10.00

Zavod Federacija Ljubljana, Werk 89 (Dunaj), Cankarjev dom (Ljubljana); Nana Milčinski, Peter Kus

DZUMBUS

zvočno gledališče, za Srečkin abonma in izven

Od petka, 21. do nedelje 30. decembra bodo na sporedu filmi za otroke in mlade:

NOČ KRATKIH FILMOV (izbor slovenskih animiranih filmov, vstop prost)

KAPITAN MORTEN IN KRALJICA PAJKOV

(Captain Morten and the Spider Queen) animirani film s podnapisi, za otroke 7+

FILMŠULCA

ČAROBNA ZIMA V MUMINDOLU

(Muumien taikatalvi)

animirani film, sinhroniziran, za otroke 4+

ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA V 3D (Asterix: Le secret de la potion magique 3D), francoski animirani film, sinhroniziran

MARY POPPINS SE VRAČA

(Mary Poppins Returns)

ponedeljek, 10. december, ob 20.00

Mestno gledališče ljubljansko: Daniel Glattauer

ČUDEŽNA TERAPIJA

petek, 28. december, ob 20.00

NOVOLETNI KONCERT: Big Band RTV Slovenije

s pevko Nino Strnad

TRENUTKI Z JOŽETOM PRIVSKOM

ponedeljek, 31. december, ob 20.00

SILVESTRSKA PREDSTAVA / PREMIERA

D Brus braders, Kosovelov dom Sežana, T.I.P. Teater

SHOES U GLAVO ...

Boris Devetak, Franko Korošec in Žan Papič

LETO 2019 BO PRIJAZNO, ČE BOMO PRIJAZNI Z NJIM IN Z VSEMI OKROG NAS.

Program in informacije:

www.kosovelovdom.si • 05 731 20 10 (tajništvo)

četrtek, 20. december 2018, ŠTANJEL –

Osnovna šola ob 8.10 Gledališka predstava »Čigavo je darilo«,

Družinsko gledališče Kolenc

Sprejem dedka Mraza (za Osnovno šolo in Vrtec Štanjel ter izven)

četrtek, 20. december 2018, KOMEN – Kulturni dom

ob 10.15 Gledališka predstava »Čigavo je darilo«,

Družinsko gledališče Kolenc

Sprejem dedka Mraza (za Osnovno šolo in Vrtec Komen ter izven)

Praznične prireditve v organizaciji Medobčinskega društva

prijateljev mladine Sežana omogoča Občina Komen.

Vse prireditve so brezplačne.

Prisrčno vabljeni!

Vesele praznike in srečno novo leto vam želimo člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana.

Miklavžev sejem

Miklavžev sejem praznuje okroglo obletnico. Tudi tako bi lahko poimenovali dogodek, ki je na svojem začetku leta 2008 napolnil stojnice in v šolsko telovadnico privabil množico obiskovalcev. Tako kot so pred desetimi leti učenci z največjim navdušenjem sodelovali pri izdelavi izdelkov, ki so jih nato še z večjim navdušenjem ponujali v prodajo obiskovalcem, so tudi njihovi nasledniki letos ves november lepili, šivali, pekli in še na stotine drugih načinov udeležali svoje ustvarjalne ideje.

Dobrodelna akcija, katere izkupiček je v celoti namenjen šolskemu skladu, je tako še enkrat med učenci, starši, med ostalimi obiskovalci in delavci šole požela veliko zanimanje in popestrila dogajanje v občini v veselem decembru. Njene vrednosti pa ne merimo samo po denarnem izkupičku, še bolj je morda pomembno dejstvo, kaj vse se da in zmore, če združimo moči. Skupno so tudi letos zavihali rokave učenci v vseh oddelkih, nagovorili starše za sodelovanje, prijatelje, sosede. Akcijo so dejavno podprli tudi delavci šole.

In ko je prišel veliki dan, ki je bil za povrh še sobota, nikomur ni bilo odveč priti v šolo. Vznemirjenje je med učenci naraščalo iz ure v uro in kar niso mogli pričakati 11.00, ko so se vrata telovadnice odprla in so obiskovalci pohiteli med stojnice. Takrat so se učenci prelevili v prave trgovce in v debeli uri prodali vse, kar so pripravili. Močno oblegana pa je bila tudi stojnica, kjer so učenci izbirnega predmeta načini prehranjevanja pekli palačinke in jih pridno mazali z marmelado in čokolado.

Z izkupičkom, ki je presegel naša pričakovanja, so bili tako zadovoljni vsi, zadovoljni pa bodo predvsem starši, ki so dogodek podprli, saj bo zato prispevek za dejavnosti otrok znižal stroške na položnicah.

Zadovoljstvo otrok, ki so jih dejavnosti povezale pri realizaciji cilja, izkupiček sejma, pohvale obiskovalcev, ki so priložnost izkoristili tudi za prijeten klepet in druženje, so nas utrdile v prepričanju, da smo na pravi poti, zato že sedaj vabimo: nasvidenje čez dve leti.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica
Foto: Vojko Franetič

Pustiti stvarēm, da prihajajo same, kot vzčer, kot noč, jutro in dan.
Počakati, da potrkajo pri tēbi, kot dež, kot lačen ptič, kot izgubljen popotnik.
Pustiti, da stvari odtēčejo, kot čas in voda.
Počakati, da te prihodnost prēseneži s pisanostjo doživētij.

Rajti: Prihodnost je ponujena razprta dlan za dotik,
umik, dejanje,
pričakovanje, objem
ali le za sanje.

**Izpolnitv sanj in tihih pričakovanj, zdravja, pozitivne naravnosti in
osebne sreče želimo vsim občankam in občanom.**

**Ponosni na uspehe leta 2018, hvalžni za zaupanje, pomoč
in ustvarjene priložnosti voščimo
SRČNO IN SREČNO 2019.**

Učenci in zaposleni OŠ Romen

Nebojte se razdelavati in bojniševu pošiljati!

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ IN OSEBNIH PREDMETOV VOJAKOV IZ 1. SVETOVNE VOJNE
Z NASLOVOM BLAGOVOLITE SPREJETI NEBROJ POZDRAVOV IZ BOJNEGA POLJA ;
AVTORJI RAZSTAVE: MARKO MOHORČIČ, ANDREJ ŠVAGELJ IN MITJA MOČNIK

GRAD ŠTANJEL / FABIANIJEVA DVORANA

Razstava bo odprta do 30. marca 2019

v času uradnih ur Turistično informacijskega
centra oz. javnega zavoda.

Vstop je prost!

Letos mineva stoletnica konca prve svetovne vojne. 11. november 1918 tako obeležujemo z razstavo fotografij in osebnih predmetov udeležencev dogodkov v zaledju kraškega dela soške fronte, ki je predvsem z logistiko oskrbovalo 7. in 23. pehotni korpus vojakov različnih narodnosti cesarske in kraljeve vojske Avstrijskega cesarstva. Tisoči so v kraški zemlji našli svoje zadnje počivališče. Večna slava junakom!

razstavo so omogočili:

design: simon kastelic